

KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO 2023

Taloussuunnitelma vv. 2024–2025

Kaupunginhallitus 7.12.22 § 240
Kaupunginvaltuusto 15.12.22 § 58

Sisällys

1.	KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO VUODELLE 2023 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2024–2025 .	2
1.1.	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS.....	2
1.2.	PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA	4
1.3.	VÄESTÖ- JA TYÖVOIMA.....	4
1.4.	KIURUVEDEN KAUPUNGIN STRATEGIA VUOSILLE 2022 - 2025	9
1.5.	KAUPUNGIN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT	10
1.6.	HYVINVOINTIALUE UUDISTUKSEN VAIKUTUKSIA	11
2.	VUOSIEN 2023 - 2025 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT	12
2.1.	YLEISET TALOUDELLISET NÄKYMÄT	12
2.2.	KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT	13
2.3.	KUNTALAIN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVA SÄÄNTELY.....	14
2.3.1.	TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	15
2.4.	VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS	17
2.5.	TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT.....	19
2.5.1.	KAUPUNGIN STRATEGIAN TAVOITTEET OHJAAVAT TOIMINTAA JA TALOUTTA	19
2.5.2.	TULOJEN KEHITYS	20
2.5.3.	MENOJEN KEHITYS.....	23
2.6.	TULOSLASKELMA JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS	25
2.7.	YHTEENVETO TALOUDEN KEHITYKSESTÄ SUUNNITELMAKAUDELLA.....	29
2.8.	TALOUSARVION SITOVUUS	30
2.9.	KAUPUNKIKONSERNI	32
3.	TALOUSARVIO 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA 2024 - 2025.....	33
3.1.	KÄYTTÖTALOUS	33
3.2.	KÄYTTÖTALOUS TULOSALUEITTAIN / valtuustoon nähden sitova taso	74
3.3.	TULOSLASKELMA (ulkoiset).....	76
3.4.	TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)	77
3.5.	RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)	78
3.6.	INVESTOINNIT	79
3.7.	POISTOSUUNNITELMA.....	88
	Liitteet.....	89

1. KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO VUODELLE 2023 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2024–2025

1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Suomen kunnat ovat historiallisen suuren mullistuksen edessä, kun sote-uudistus tulee voimaan vuoden 2023 alusta ja vastuu työllisyyspalveluista siirtyy kunnille muutamaa vuotta myöhemmin.

Kiuruveden kaupungin talousarviota vuodelle 2023 on laadittu varsin sumuisissa tunnelmissa, sillä esimerkiksi Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät monella eri saralla ja asettaa omat haasteensa. Energiakustannusten nousu vaikuttaa niin ihmisten arkeen kuin yritys- ja elinkeinoelämän vireeseen. Näillä on taas vaikutuksensa kuntatalouden näkymään. Haasteista huolimatta Kiuruveden kaupungin talousarvio on laadittu ylijäämäiseksi. Taloudellisen puskurin tekeminen on välttämätöntä tässä tilanteessa, sillä tulevina vuosina edessä on isoja investointeja. Lisäksi on todennäköistä, että valtion taloudellinen ruuvi tulee kiristymään.

Kiuruveden kaupungin vuoden 2023 talousarviota voi sanoa uuden ajan talousarvioksi, sillä soten vastuut ja rahoitus siirtyvät pois kuntien harteilta. Kiuruvesi ja Suomen kunnat ovat monella tapaa saranavaiheessa. Tulevaisuuden kunnan tehtävät keskittyvät jatkossa etenkin osaamisen, kulttuurin ja elinvoiman edistämiseen sekä elinympäristön, demokratian ja paikallisuuden kehittämiseen.

Meidän on kyettävä näkemään tämä muutos mahdollisuutena, sillä menneeseen maailmaan ei ole paluuta tai sinne on edes turha haikailla. Olemmeko valmiita muutokseen? Mitä asioita teemme itse täällä Kiuruvedellä ja missä vastaavasti teemme yhteistyötä entistä enemmän naapurikuntien kanssa?

Askelmerkkejä tulevaisuuteen olemme linjanneet mm. Kiuruveden kaupungin uudessa kaupunkistrategiassa sekä elinkeino- ja yritysohjelmassa. Perusajatuksena on se, että Kiuruvedellä käänämme vahvuudet menestystekijöiksi ja heikkoudet vahvuuksiksi. Lisäksi hyödynnämme mahdollisuudet täysimääräisesti.

Ajatus kiteytyy kotikaupunkimme uudessa visiossa: *Kiuruvesi on Luomu-Suomen pääkaupunki ja suomalaisen maaseudun sydän. Meillä ihmiset elävät kiireettömästi kaikilla aisteilla runsaiden elämisen mahdollisuuksien keskellä ja saavat menestyä omana itsenään. Olemme maatalouden suunnannäyttäjät - meillä myös eläimet ja luonto voivat hyvin.*

Tätä visiota olemme alkaneet toteuttaa monella eri saralla ja työtä on paljon tehtäväksi – yli valtuustokauden. Asenne ja yhdessä tekemisen taito ovat ratkaisevassa asemassa.

Vaikka haasteita ja kysymysmerkkejä on ilmassa, on katsottava rohkeasti tulevaisuuteen ja vaikutettava niihin asioihin, jotka ovat omissa käsissämme. Voivottelu ja peruutuspeiliin katsominen ei auta.

Kiuruvedellä on yritys- ja elinkeinoelämän puolella kohtuullisen myönteinen vire. Myös yrittäjämyönteisyys on tutkitusti parantunut. Vuoropuhelua kaupungin ja yrittäjien välillä on lujitettu. Lisäksi elinkeinojaosto on jalkautunut aktiivisesti Kiuruveden eri yrityksiin syksystä 2021 lähtien.

Kiuruvedellä ja koko Ylä-Savolla on runsaasti mahdollisuuksia yritys- ja elinkeinoelämän saralla. Valion ja St1:n yhteisyritys Suomen Lantakaasu Oy suunnittelee Suomen suurinta biokaasulaitosta Kiuruvedelle. Lisäksi kaavaillut tuulivoimahankkeet ja matkailuun liittyvät kehittämisasiat tuovat toteutuessaan kaivattua lisäpotkua, elinvoimaa, verotuloja ja myönteistä pöhinää Kiuruvedelle.

Kiuruveden kaupunki on ollut myös aktiivinen eläinlääkäriasian tiimoilta. Teimme talvella 2022 esityksen silloiselle tiede- ja kulttuuriministerille, että valtakunnassa asetetaan selvityshenkilö eläinlääkärikoulutuksen kehittämiseksi. Tilanteeseen on herätty myös valtion toimesta, sillä Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt asettaa eläinlääkärikoulutusta koskevan selvityshankkeen. Selvityksen painopisteenä on tuotantoeläinlääkärien ja valvontaeläinlääkärien saatavuuden parantaminen. Tämä selvitys tuo toivottavasti kaivattua lisäpotkua Hingunniemen kehittämiseen.

Hyvinvointialueuudistus on työllistänyt Suomen kuntia ja kaupunkeja monin eri tavoin. Haluan lausua suuret kiitokset Kiuruveden kaupungin viranhaltijoille, henkilöstölle ja päättäjille tehdystä työstä – jokainen on joutunut venymään tässä muutostilanteessa. Lisäksi kärsivällisyyttä on vaadittu.

Tässä muutama esimerkki siitä, miten hyvinvointialueuudistus on näkynyt Kiuruvedellä ja Ylä-Savossa. Ensinnäkin hyvinvointialueuudistuksella on vaikutuksia moneen tukipalveluun, kuten esimerkiksi ruokahuoltoon ja sen järjestämiseen. Kiuruveden kaupungin kannalta merkittävä linjaus tehtiin kesäkuun 2022 kaupunginvaltuustossa, kun kaupunki teki päätöksen ruokahuollon siirtämisestä Servica Oy:lle vuoden 2023 alusta lukien. Vastaavia ratkaisuja ovat tehneet myös muutamat muut Ylä-Savon kunnat.

Ratkaisun taustalla on hyvinvointialueen tukipalveluihin liittyvä lainsäädäntö sekä Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmistelun tekemät linjaukset. Tässä tilanteessa tämä oli ainoa vaihtoehto turvata nykyiset työpaikat Kiuruvedellä sekä keskuskeittiön täysimääräinen toiminta. Muissa ratkaisuissa työpaikat olisivat siirtyneet kauemmaksi ja keskuskeittiön toiminta olisi jäänyt vajaakäytölle.

Lisäksi Kiuruveden kaupunki on käynyt pitkin kevättä, kesää ja syksyä neuvotteluja Ylä-Savon sote kuntayhtymän purkuun liittyvistä asioista. Haluan lausua kiitokset myös naapurikuntien edustajille ja valmistelijoille, että löysimme yhteisen ratkaisun ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun palvelujen järjestämisestä. Myös Ylä-Savon sote kuntayhtymän omistamista kiinteistöistä löydettiin yhteinen ratkaisu.

Tuleva vuosi (2023) on meille kiuruvetisille tärkeä, sillä juhlimme Kiuruveden 150-vuotista taivalta. Kaupunginhallitus asetti keväällä 2022 juhlatoimikunnan juhluvuoden valmisteluja varten. Toimikunta on jo kokoontunut useamman kerran. Kaupungin lisäksi haluamme haastaa koko kaupunkiyhteisön mukaan juhluvuoden valmisteluihin. Tehdään juhluvuodesta yhdessä monipuolinen ja näkyvä.

Lopuksi haluan kiittää koko kaupunkiyhteisöä tehdystä työstä Kiuruveden hyväksi. Yhdessä olemme vahvoja.

Juha-Pekka Rusanen
Kiuruveden kaupunginjohtaja

1.2. PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA

Kiuruveden kunta on perustettu vuonna 1873. Kiuruvesi muuttui kaupungiksi vuoden 1993 alussa. Kaupungin kokonaispinta-ala on 1 423 km², josta vesistöjen osuus on 95 km². Kaupungin halki kulkee valtatie 27, jota myöten on sekä 4- että 5-tielle matkaa noin 30 km. Kiuruveden halki kulkee lissalmi-Ylivieska rautatie. Lähin reittiliikennekenttä on Kuopion lentoasema Rissala, jonne on liikenneyhteys lissalmesta.

1.3. VÄESTÖ- JA TYÖVOIMA

(Lähde: Tilastokeskus)

Väestökehitys ja muuttoliike

Vuoden 2021 lopussa Kiuruvedellä oli asukkaita 7 759. Asukkaita oli 5,8 henkilöä/maa-km². Taajama-aste oli vuonna 2020 50,4 %. Väestö väheni vuonna 2021 yhteensä 95 hengellä. Elävänä syntyneitä oli 61 ja kuolleita 116 eli nettomuutos tältä osin oli -55. Kuntien välisen muuton vaikutus väestökehitykseen oli -50 henkilöä. Lähtömuuttoa suuntautui eniten lissalmeen (83), Kuopioon (41), Ouluun (14) Jyväskylään (14). Tulomuuttoa tapahtui eniten lissalmesta (62), Kuopiosta (32), Oulusta (14) ja Helsingistä (9).

Väkiluku vuosina 2019–10/2022

Alue	2019	2020	2021	10/2022	Muutos 2020-2021 %
Kiuruvesi	7 998	7 854	7 759	7 619	-1,2
Ylä-Savo	52 920	52 175	51 595	50 944	-1,1
Pohjois-Savo	244 236	248 265	248 363	247 954	0,0

Syntyneiden lasten määrä 2019–10/2022

Alue	2019	2020	2021	10/2022	Muutos 2020-2021, %
Kiuruvesi	52	74	61	54	-17,6
Ylä-Savo	335	363	391	284	7,7
Pohjois-Savo	1 782	1 850	1 918	1 555	3,7

Väestörakenne ja -ennuste

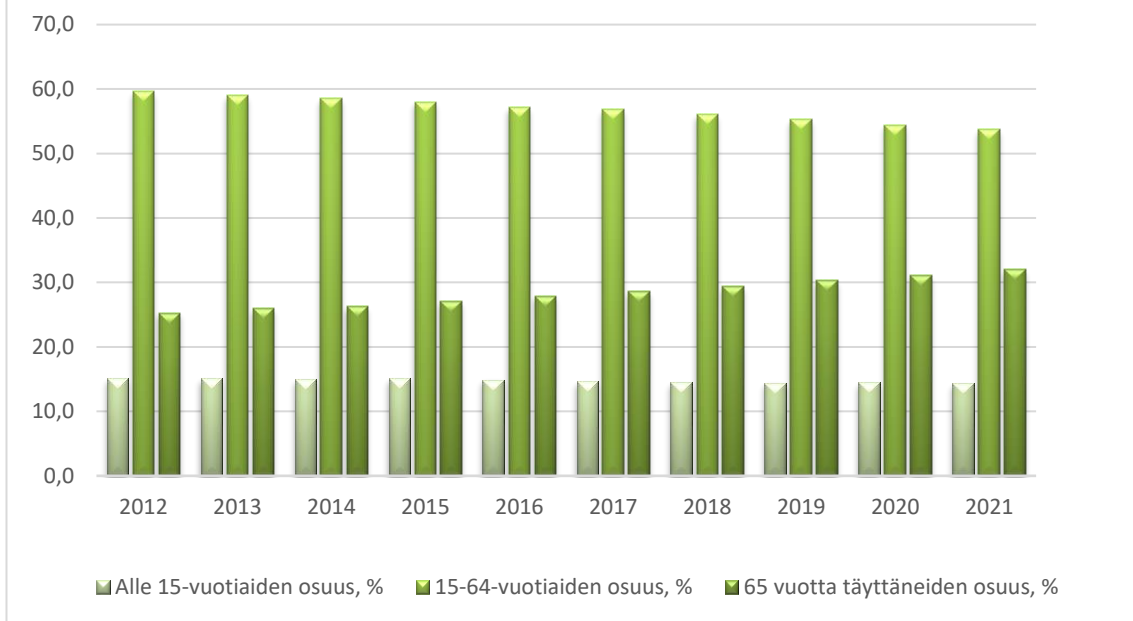
Vuoden 2021 lopussa oli Kiuruvedellä alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä 14,3 %, 15–64-vuotiaiden osuus 53,7 % ja yli 65-vuotiaiden osuus 32,0 %. Yli 65-vuotiaiden osuus on hiukan noussut sekä 15–64-vuotiaiden ja 0–14-vuotiaiden osuus on vastaavasti vähentynyt vuodesta 2020.

Pohjois-Savon liiton ennustuksen mukaan Kiuruvedellä olisi vuonna 2030, 6 695 asukasta ja vuonna 2040, 5 868 asukasta. Asukkaita vähenee vuodesta 2020 vuoteen 2040, -1 986.

Väestön ikärakenne 31.12.2021 (%)

Alue	0-14 v	15-64 v	65 v-
Kiuruvesi	14,3	53,7	32,0
Ylä-Savo	14,0	55,2	30,8
Pohjois-Savo	14,2	59,4	26,4
Koko maa	15,4	61,6	23,1

IKÄRYHMÄT VUOSINA 2012-2021

Työvoima sekä työlliset ja työttömät vuosina 2012–6/2022

Vuodenvaihteen 2021/2022 lopullisten tilastotietojen mukaan Kiuruveden väestöstä, joka oli 7 759 henkeä, oli työvoimaa 3 342 henkeä (43 %) ja työvoiman ulkopuolella siten 4 417 henkeä (57 %). Työvoiman suhteellinen osuus koko väestöstä on ollut vuodesta 1990 lähtien keskimäärin 41 %, vaikka työvoiman kokonaismäärä on vähentynyt noin 1 450 hengellä.

Vuosi 31.12.	Asukkaita	Työvoima asukkaista	%-osuus	Työlliset työvoimasta	%-osuus	Työttömät työvoimasta	%-osuus
2012	8 989	3 705	41	3 204	86	501	14
2013	8 866	3 675	41	3 104	84	571	16
2014	8 752	3 703	42	3 110	84	593	16
2015	8 600	3 625	42	3 022	83	603	17
2016	8 444	3 635	43	3 076	85	559	15
2017	8 283	3 561	43	3 098	87	463	13
2018	8 153	3 519	43	3 092	88	427	12
2019	7 998	3 480	44	3 089	89	391	11
2020	7 854	3 360	43	2 807	84	553	16
2021	7 759	3 342	43	2 976	89	366	11
6/2022	7 718	3 277	42	2 948	90	329	10

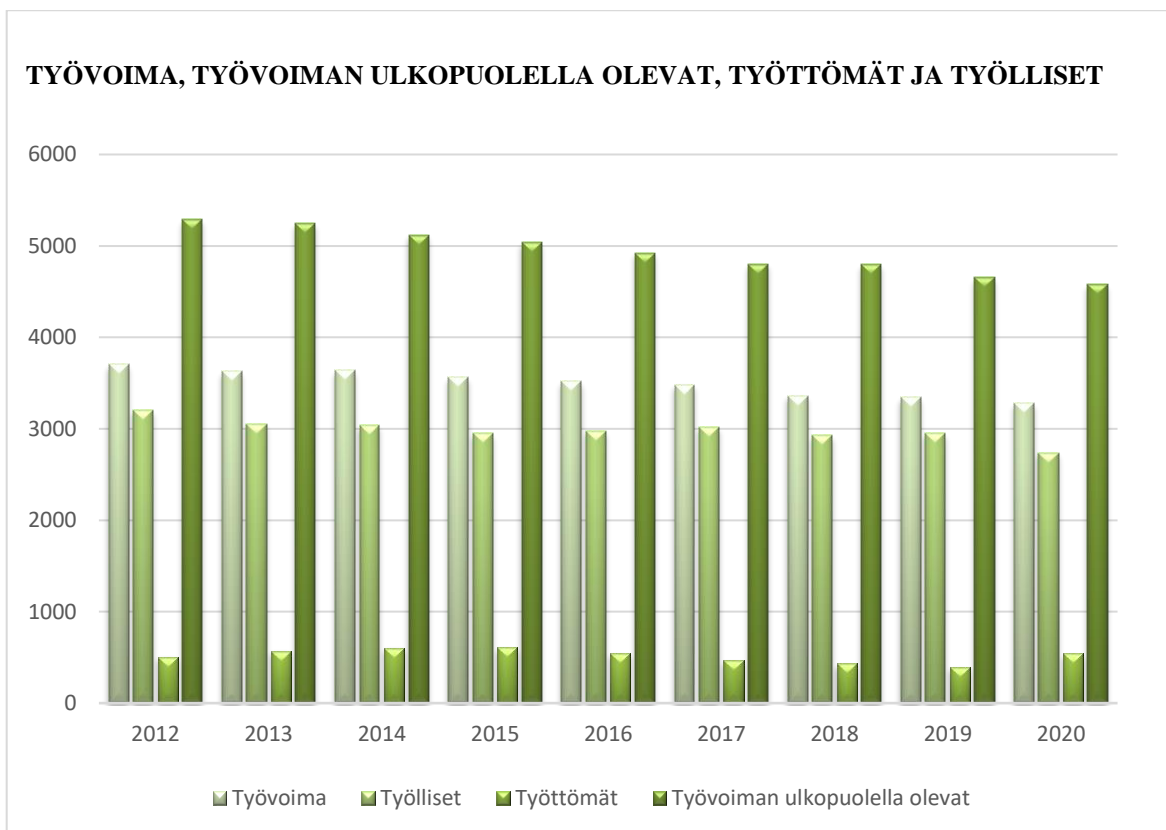
Työvoiman ulkopuolella oleva väestö muodostuu lapsista (0–14-vuotiaat), opiskelijoista ja koululaisista, eläkeläisistä, varusmiehistä ja muista työvoiman ulkopuolella olevista.

Vuoden 2020 lopullisten tilastotietojen mukaan työvoiman ulkopuolella olevasta väestöstä 0–14-vuotiaita oli 1 142 (25 %), opiskelijoita ja koululaisia 399 (9 %), eläkeläisiä 2 877 (63 %) varusmiehiä ja siviilipalvelusmiehiä 8 sekä muita 151 (3 %).

Pohjois-Savon ELY-keskuksen julkaiseman työllisyyskatsauksen 10/2022 mukaan avoimia työpaikkoja Kiuruvedellä oli 48.

Alla olevassa taulukossa %-osuudet asukkaista

Kiuruvesi	Asukkaista	Työvoiman ulkopuolella	%-osuus	0-14 v.	%-osuus	Opiskelijat ja koululaiset	%-osuus	Eläkeläiset	%-osuus	Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	%-osuus	Muut	%-osuus
2012	8 989	5 286	59	1 361	15	601	7	3 090	34	27	0,3	207	2
2013	8 866	5 241	59	1 337	15	608	7	3 070	35	10	0,1	216	2
2014	8 752	5 117	58	1 317	15	533	6	3 042	35	9	0,1	216	2
2015	8 600	5 039	59	1 295	15	512	6	3 018	35	13	0,2	201	2
2016	8 444	4 925	58	1 256	15	493	6	2 976	35	5	0,1	195	2
2017	8 283	4 803	58	1 213	15	458	6	2 960	36	11	0,1	161	2
2018	8 153	4 793	59	1 183	15	445	5	2 966	36	19	0,2	180	2
2019	7 998	4 656	58	1 154	14	385	5	2 931	37	16	0,2	170	2
2020	7 854	4 577	58	1 142	15	399	5	2 877	37	8	0,1	151	2

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde vertaa lasten (0–14 v) ja vanhuseläkeläisten (65 v. täyttäneiden) määrää työikäisten (15–64 v) väestön määrään. Huoltosuhde on alkanut selvästi heikkenemään ja jatkossa se heikkenee yhä voimakkaammin. Pohjois-Savon liiton ennusteen mukaan Kiuruveden väestöllinen huoltosuhde on 106 vuonna 2030 ja 108 vuonna 2040.

Kaupungin väestöllisen huoltosuhteen kehitys 2012–2022/kesäkuu

Vuosi	Ikäryhmä 0-14 v	Ikäryhmä 15–64 v	Ikäryhmä 65 v -	Asukkaita yhteensä	Väestöllinen huoltosuhde
2012	1 361	5 357	2 271	8 989	67,8
2013	1 337	5 235	2 294	8 866	69,4
2014	1 317	5 133	2 302	8 752	70,5
2015	1 295	4 984	2 321	8 600	72,6
2016	1 256	4 832	2 356	8 444	74,8
2017	1 213	4 705	2 365	8 283	76,0
2018	1 183	4 569	2 401	8 153	78,4
2019	1 152	4 423	2 423	7 998	80,8
2020	1 142	4 273	2 439	7 854	83,8
2021	1 113	4 165	2 481	7 759	86,3
*6/2022	1 116	4 113	2 489	7 718	87,6

*ennakkotieto

Taloudellinen huoltosuhde

Alueen kehitystä ja elinvoimaisuutta kuvaa myös taloudellinen huoltosuhde, joka ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti. Kiuruvedellä huoltosuhde on ollut korkeampi kuin Ylä-Savossa ja Pohjois-Savossa keskimäärin. Taloudellisen huoltosuhteen kehittyminen kuvataan alla olevassa taulukossa.

Alue	2018	2019	2020
Kiuruvesi	178,5	171,7	187,1
Ylä-Savo	166,0	163,1	175,2
Pohjois-Savo	149,4	148,5	156,0
Koko maa	132,5	132,8	142,2

Työttömyys

Työvoimaa oli Kiuruvedellä Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen työllisyyskatsauksen mukaan vuoden 2022 lokakuussa 3 277 henkeä, mikä oli 65 henkeä vähemmän, kuin lokakuussa 2021. Työttömyysprosentti on 10,3 % mikä on edellisvuotta matalampi. Työttömiä työnhakijoita oli lokakuussa 336 henkilöä. Edellisen vuoden vastaavana ajankohtana työttömiä on ollut 358 henkilöä.

Työpaikkarakenne

Vuosi 31.12.	Maa- ja metsätalous, kalastus	%- osuus	Teollisuus ja rakentaminen	%- osuus	Kauppa ja palvelut ym.	%- osuus	Työpaikat yhteensä
2013	717	26	450	16	1 598	58	2 765
2014	680	25	381	14	1 663	61	2 724
2015	665	25	375	14	1 592	60	2 632
2016	641	25	424	17	1 494	58	2 559
2017	627	24	414	16	1 544	60	2 585
2018	590	24	387	16	1 502	61	2 479
2019	609	25	347	14	1 500	61	2 456
2020	574	25	319	14	1 435	61	2 328

Seuraavassa Tilastokeskuksen taulukossa esitetään Kiuruveden kaupungin työpaikkakehitys toimialan mukaan vuosina 2014–2020.

Kiuruvesi	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Työpaikat yhteensä	2 724	2 632	2 559	2 585	2 479	2 456	2 328
Maa-, metsä- ja kalatalous	680	665	641	627	590	609	574
Kaivostoiminta ja louhinta	39	32	28	44	46	43	20
Teollisuus	186	200	203	197	152	129	102
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytystoim.	4	8	7	6	4	11	1
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesi, jätehuolto	10	11	12	14	13	10	10
Rakentaminen	142	156	174	153	172	154	186
Tukku- ja vähittäiskauppa	226	201	192	198	193	181	166
Kuljetus ja varastointi	161	153	136	147	145	128	104
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	79	73	67	75	73	68	62
Informaatio ja viestintä	13	9	10	9	8	7	8
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	32	31	32	32	27	25	15
Kiinteistöalan toiminta	19	18	15	12	15	14	13
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	57	56	54	51	54	71	86
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	90	78	86	89	78	84	70
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	64	62	61	63	57	54	59
Koulutus	170	160	159	159	158	168	176
Terveys- ja sosiaalipalvelut	555	525	509	526	507	528	504
Taiteet, viihde ja virkistys	38	49	39	35	37	40	43
Muu palvelutoiminta	74	71	63	78	64	61	70
Kotitalouksien toiminta työnantajina	29	21	26	20	29	24	21
Toimiala tuntematon	56	53	45	50	57	47	38

1.4. KIURUVEDEN KAUPUNGIN STRATEGIA VUOSILLE 2022 - 2025

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.4.2022 Kiuruveden kaupungin strategian vuosille 2022–2025.

Strategian visio ja arvot: Elämää kaikilla aisteilla

TAVOITTEET

- Kaupunkistrategia on koko kaupunkiyhteisön yhteinen tahdonilmaus Kiuruveden kehittämisen suuntaviivoista. Suunnitelmaan on koottu ne tavoitteet, joilla parannetaan kiuruvetisten hyvinvointia, tuetaan Kiuruveden ja koko alueen yritys- ja elinkeinoelämän kilpailukykyä, vahvistetaan osaamista sekä yhteisöllisyyttä.

VISIO

- Kiuruvesi on Luomu-Suomen pääkaupunki ja suomalaisen maaseudun sydän.
- Meillä ihmiset elävät kiireettömästi kaikilla aisteilla runsaiden elämisen keskellä ja saavat menestyä omana itsenään.
- Olemme maatalouden suunnannäyttäjä – meillä myös eläimet ja luonto voivat hyvin.

ARVOMME: AVOIN, ROHKEA, INHIMILLINEN, VASTUULLINEN

Strategiset painopisteet:

1. MEIDÄN KIURUVESI

- Viihtyisä elinympäristö ja monipuoliset palvelut tukevat hyvinvointia
- Aktiiviset kaupunkilaiset sekä vireät yhdistykset ja seurat voimavarana
- Yhteisöllisyys
- Kesätapahtumien pääkaupunki

2. KEHITTYVÄ JA YRITTÄJÄMYÖNTEINEN KIURUVESI

- Positiivinen kehitymisote yrittäjyyteen
- Kiuruveden näkyväksi tekeminen yhdessä
- Maaseudun elinvoiman lisääminen
- Kiuruvedestä lähikulttuurin keskus

3. VOIMAVARAT KÄYTTÖÖN

- Laadukkaat ja ennakoivat palvelut
- Hyvinvoiva henkilöstö
- Jatkuva oppiminen ja aloitteellisuus
- Toimiva hallinto ja rohkea päätöksenteko
- Tasapainoinen talous

4. JÄRKIVIHREÄN TALOUDEN EDELLÄKÄVIJÄ

- Maa- ja metsätalous
- Kiertotalous ja biotalous
- lähiruuantuotanto ja omavaraisuus
- Maaseudun ja kylien yhteiskehittäminen

SEURANTA

- Kaupunkiyhteisön yhteinen kaupunkistrategia ohjaa Kiuruveden kaupungin ja koko kuntakonsernin toimintaa.
- Hallintokunnat ja toimielimet sitoutuvat toteuttamaan kaupunkistrategian tavoitteita ja periaatteita toiminnassaan.
- Strategian toteutumista seurataan vuosittain keskeisten mittareiden avulla.
- Talousarviossa asetetaan strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita, joita toteutetaan vuosittain talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden kautta

1.5. KAUPUNGIN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT

Riski	Todennäköisyys	Merkitys, vaikutus	Nykyiset hallintakeinot	Nykyisen hallinnan	Tulevat hallintakeinot	Yhteyshenkilö
Tapahtuu äkillisesti, että iso kiinteistö ei ole käytettävissä (tulipalo, vuotovahinko, sisäilmaongelma)	Todennäköinen	Suuri	Valmiussuunnitelman yleinen osa on päivitetty kevät 2022. Evakointisuunnitelma on muutamille kohteille . Vakuutusturva riskin rahoittamiseen. Korjaukset ongelmien ilmetessä. Sisäilmaongelmat käsitellään sisäilmatyöryhmässä. Granlund Manager	Kohtalainen	Laaditaan suunnitelma, minne keskeisiä toimintoja (koulut, päiväkodit) voidaan siirtää. Säännöllinen kiinteistöjen huolto, välittömät korjaustoimenpiteet. Facility-info*.	Kaupunginjoh-taja
Keskuskeittiö ei ole käytettävissä (tulipalo,	Todennäköinen	Suuri	Varautumissuunnitelma, jonka mukaan tuotantoa hajautetaan eri pisteisiin ja	Kohtalainen	Varautumissuunnitelma päivitetty ja henkilöstöä	Ruokapalvelu-päällikkö
Pitempiaikainen sähkökatkos (kestää useita päiviä)	Todennäköinen	Suuri	Valmiussuunnitelmassa on otettu asia jossain määrin huomioon. Esim. vara	Riittämätön	Varavoimaa lisätään. Jos sähkökatko on laajemmalla alueella tai valtakunnallinen, ei kaupungin varavoiman lisäämisellä ole kovin suurta merkitystä.	Kaupunginjoh-taja
Henkilöstöriski (osaavaa henkilöstöä ei ole riittävästi, henkilöstöä ei ole riittävästi, hiljainen tieto ei kulje)	Todennäköinen	Suuri	Tavoitteena on, että kaikkia työtehtäviä osaa tehdä kaksi henkilöä. Jossain määrin käytetään tehtäväkiertoa. Nimetään varahenkilöt. Uusien henkilöiden perehdyttäminen on puutteellista.	Riittämätön	Lisätään tehtäväkiertoa, tehdään perehdyttämiskansio, laaditaan kattava varahenkilöjärjestelmä, estetään hiljaisen tiedon katoaminen.	Talous- ja hallintojohtaja

1.6. HYVINVOINTIALUE UUDISTUKSEN VAIKUTUKSIA

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyvät kunnilta ja kuntayhtymiltä uusille hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus, koulupsykologi ja kuraattoripalvelut poistavat toimintamenoista 37,3 milj. euroa (TA 2022 määräraha) ja työntekijät siirtyvät hyvinvointialueelle liikkeenluovutuksella.

Kuopion kaupungin pelastustoimen maksuosuuden myötä toimintamenoista poistuu 0,8 milj. euroa (TA 2022 määräraha).

Ruokahuollon palvelut siirtyvät kaupunginhallituksen päätöksellä Servica Oy:lle ja tämän myötä 31 ruokahuollon työntekijää siirtyy uudelle työnantajalle. Ruokahuollon ulkoisia toimintamenoja vähenee tuloslaskelmasta 1,8 milj. euroa sekä ulkoisia toimintatuottoja poistuu 1,1 milj. euroa. Vuonna 2023 arvioidaan, että ulkoisia ateriapalveluita hankitaan 1,2 milj. euron arvosta.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän purkautumisen myötä ympäristöterveyden huollon ja ympäristösuojelun palvelut tullaan järjestämään vastuukuntamallilla, lisälmen kaupungin toimiessa vastuukuntana vuoden 2023 alusta alkaen. Määrärahavarauksen maksuosuuteen on 0,7 milj. euroa (sisältää kustannukset eläinlääkärien tiloista sekä poistot).

Kevan laskuttama eläkemenoperusteinen maksu poistuu ja tilalle tulee tasausmaksu. Tämän muutoksen vaikutus vähentää toimintamenoja 0,7 milj. euroa.

Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) vähenevät 36,4 milj. euroa. Tiedot otettu VM Kuntatalousohjelman painelaskelmakehikosta 19.9.2022.

Rahoituksen siirto toteutetaan vähentämällä kunnilta peruspalvelujen valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta. Kuntien verotulojen vähentämistä vastaavasti korotetaan valtion ansiotuloverotusta ja valtion osuutta yhteisöveron tuotosta. Kuntalaisen ansiotuloverotuksen taso säilyy käytännössä ennallaan.

Kiuruveden kaupungin konsernista tulee vuonna 2023 poistumaan seuraavat kuntayhtymät: Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja Vaalijalan kuntayhtymä.

2. VUOSIEN 2023 - 2025 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT

2.1. YLEISET TALOUDELLISET NÄKYMÄT

(Valtion talousarvioesitys 2023, valtiovarainministeriö)

Valtion vuoden 2023 talousarvio on istuvan hallituksen viimeinen budjetti.

Vuonna 2022 BKT:n kasvu yltyi 1,7 prosenttiin hyvän alkuvuoden siivittämänä. Talouskasvun ennustetaan hidastuvan loppuvuonna 2022 ja jäävän alkuvuonna 2023 hitaammaksi kuin vielä kesällä ennakoitiin. Vuonna 2023 BKT:n ennakoidaan kasvavan 0,5 %. Inflaatio on korkeimmillaan v. 2022 ja hidastuu keskimäärin 3,2 prosenttiin v. 2023. Vaikka inflaatio hidastuu v. 2023, heikentää se edelleen kotitalouksien ostovoiman kasvua ja yksityisen kulutuksen kasvunäkymät pysyvät heikkoina.

Vahva talous- ja työllisyyskehitys on pienentänyt koronapandemian julkiseen talouteen synnyttämää mittavaa epätasapainoa. Alijäämän pienenemistä on edesauttanut myös koronapandemian vuoksi päätettyjen tukitoimien väheneminen. Talouskasvu kuitenkin hidastuu merkittävästi v. 2023, ja alijäämä alkaa jälleen kasvaa. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet heikentävät julkista taloutta. Nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana lähitulevaisuudessa.

Julkinen velka suhteessa BKT:een kohosi korkealle tasolle koronapandemian vuoksi eikä se ole palautunut kriisiä edeltäneelle tasolle. Velkasuhteen kasvu kuitenkin taittui v. 2021 hetkellisesti. Velkasuhde alkaa kasvaa uudelleen heti vuodesta 2023 lähtien. Pidemmällä aikavälillä julkisen talouden menot ja tulot ovat rakenteellisesti epätasapainossa mm. väestön ikääntymisen johdosta, eikä julkinen talous siksi ole kestäväällä pohjalla.

Pääministeri Marinin hallituksen talouspolitiikan päämääränä on hyvinvoinnin lisääminen. Tällä tarkoitetaan ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästä talouskasvusta, korkeasta työllisyydestä ja kestävästä julkisesta taloudesta.

Hallituksen tavoitteena on nostaa työllisyysaste 75 prosenttiin vuosikymmenen puolivälissä ja kasvattaa työllisten määrää hallituksen työllisyystoimenpitein 80 000 henkilöllä vuosikymmenen loppuun mennessä sekä taittaa julkisen talouden velkasuhteen kasvu 2020-luvun puolivälissä. Hallituksen päätöksillä eriarvoisuus vähenee ja tuloerot pienenevät, ja Suomi kulkee kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä.

Pääministeri Marinin hallitus toteuttaa aktiivista ja vastuullista finanssipolitiikkaa, joka mitoitetaan suhdannetilanteen edellyttämällä tavalla. Finanssipolitiikka oli koronapandemian aiheuttamassa taantumassa voimakkaasti elvyttävää. Koronakriisistä toipumisen jälkeen maailmantalouden näkymät ovat synkentyneet Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan, nopean inflaation sekä energiakriisin takia. Talousarvioesitys sisältää vuoteen 2023 kohdistuen toimia, joilla tuetaan kansalaisten ostovoimaa kuluttajahintojen poikkeuksellisen nopean nousun vuoksi sekä toimia, joilla pyritään lieventämään sähkön korkean hinnan vaikutuksia.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vaikutukset ulottuvat Suomen julkiseen talouteen myös turvallisuusympäristön muutoksen vaatiman varautumisen kautta. Turvallisuusympäristön muutoksen johdosta keuhkolla 2022 käyttöön otettu keuhkosen poikkeuslauseke kattaa mm. tilanteeseen välittömästi liittyvät maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden, kyberturvallisuuden ja huoltovarmuuden välttämättömät menolisäykset. Poikkeuslausekkeen puitteissa vuoteen 2023 kohdistuu n. 2 mrd. euron menolisäykset.

Suomen kestävästä kasvun ohjelmalla tuetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä kasvusta. Ohjelman rahoituspanostukset pysyvät korkealla tasolla edelleen v. 2023 ja niihin sisältyy n. 574 milj. euroa EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman menoja.

Talousarvioesityksessä huomioidaan myös julkisen talouden suunnitelman 2023—2026 yhteydessä päätetyt valtion lisäpanostukset tutkimus- ja kehittämistoiminnan kokonaisuuteen. Lisäksi vuodesta 2023 alkaen verotuksessa otetaan käyttöön tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys T&K-investointien tukemiseksi.

2.2. KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT

(Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, valtiovarainministeriö)

Kuntataloudessa koettiin vuonna 2021 toinen peräkkäinen vahva vuosi. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,6 mrd. euroa ylijäämäinen ja toiminnan ja investointien rahavirta lähes tasapainossa. Vuosikate ja tilikauden tulos säilyivät lievistä heikkenemisestä huolimatta lähes vuoden 2020 poikkeuksellisen hyvällä tasolla. Toiminnan ja investointien rahavirta puolestaan vahvistui edellisvuodesta vajaan 300 milj. euroa.

Sekä kuntien että kuntayhtymien toimintamenot kasvoivat nopeasti vuoden 2020 hitaan kasvun jälkeen, mutta toimintatuottojen kasvu oli suhteellisesti vieläkin voimakkaampaa. Toimintatuottojen kasvua kiihdyttivät kuntayhtymien hyvä myyntitulojen kasvu sekä se, että valtion koronatukien kohdentamisen painopiste muuttui valtionosuuksista valtionavustuksiin. Koronaepidemiaan liittyvät valtion tuet olivat edellisvuoden tapaan huomattavat, mikä edesauttoi merkittävästi kuntien taloustilanteen säilymistä vahvana.

Kuntatalouden vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella hyvältä. Ennusteen mukaan verotulojen hyvä kasvu pitää vuosikatteen likimain viime vuoden tasolla ja toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Taustalla vaikuttaa kuitenkin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen, joka vahvistaa toiminnan- ja investointien rahavirtaa kertaluonteisesti lähes 700 milj. eurolla.

Painoarvoltaan merkittävin kustannuskehitykseen vaikuttava tekijä on kunta-alan ansiokehitys, jota kasvattaa kesäkuun alussa saavutettu kunta-alan sopimusratkaisu. Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta voimakkaasti tänä vuonna. Energian, raaka-aineiden sekä ruuan hinnat ovat nousseet hyvin nopeasti, ja Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Tuotanto on kehittynyt vielä alkuvuonna 2022 suotuisasti ja myös työllisyys on kasvanut ripeästi alkuvuonna, mutta kuluttajahintojen nousun arvioidaan leikkaavan kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 alkupuolella.

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Se muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja voimakkaasti, mutta kertaluonteisten ajoitustekijöiden, arviolta 1,2 miljardia euroa, vuoksi vuosi 2023 on poikkeuksellisen vahva. Kuntatalouden tehtävät painottuvat 2023 lähtien varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden laskennallinen palvelutarve pienenee tulevina vuosina.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja veloitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Vuonna 2023 tulevia uusia ja laajentuvia tehtäviä ja veloitteita ovat muun muassa perusopetuslakiin liittyen sitouttavaan kouluyhteistyön, juomavesidirektiivin toimeenpanoon liittyvät valvontatehtävät ja asumisneuvonnan kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla kuntien valtionavustuksia kasvattavat Ukrainasta tulevien varhaiskasvatuksen, perusopetuksen valmistavan opetuksen ja kielikoulutukseen annettavat avustukset. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuu vähennys osana hallituksen päättämiä uudelleenkohdennuksia, mutta toisaalta lääkärihelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistaminen vahvistaa kuntataloutta.

2.3. KUNTALAIN TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVA SÄÄNTELY

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen ylijäämä oli 765 358,68 euroa ja vuoden 2020 lopussa taseen alijäämä oli 7 843,22 euroa, joten Kiuruveden taseessa oli vuoden 2021 lopussa ylijäämää 773 231,90 euroa.

Talousarvio 2023 ja suunnittelukaudet 2024–2025 on laadittu siten, että ylijäämä pyritään pitämään taloussuunnitelmakausilla vuosina 2023–2025.

Kuntalaki 118 §: Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely:

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräjassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
- 3) Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

2.3.1. TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kiuruveden kaupungin taseessa on ylijäämää 31.12.2021 jälkeen 773 231,90 euroa. Siten kuntalain mukaista kattamatonta alijäämää ei ole kunnan taseessa.

28.9.2020 valtuusto hyväksyi talouden tasapainotusohjelman vuosien 2020–2023 toimenpiteet, jotka on huomioitu vuoden 2023 talousarviossa ja taloussuunnitelmassa vuosille 2024–2025.

Vuonna 2020 toteutuneita sopeutumistoimenpiteitä

- Kaupungin omistaman kolmen metsätilan myynti noin 792 000 €
- Vuonna 2020 Varhaiskasvatuksessa tehtiin 4 perhepäivähoitajan vähennys 52 000 €/6kk
- Rytkyin päiväkodin lakkauttaminen 59 000 €
- Vanhoja säästövapaita pidetty lomina
- Talous-, henkilöstöhallinnon, asiansihteerin ja toimistopalveluiden keskittäminen
- Kaupungintalon henkilöstöruokalan toiminnan loppuminen
- Teknisen johtajan virka ja valituksen käsittely

Vuonna 2021–2022 toteutuneita sopeutumistoimenpiteitä

- Luottamushenkilöpaikkojen määrä vähennettiin 33 valtuutetusta 29 valtuutettuun 1.8.2021 alkaen.
- 22.3.2021 valtuusto päätti kaikkien virallisten toimi- ja vaikuttamiselimien luottamushenkilöiden kokouspalkkioiden pienentämisestä 5 € /henkilö/kokous. Uudet kokouspalkkiot otettiin käyttöön 1.8.2021.
- Vuonna 2021 vanhoja säästövapaita pidettiin lomana 38 päivää noin 33 %
- Maaseutuasiamiehen virka lakkautettiin vuoden 2021 alusta
- Työhön liittyvä matkustaminen/ ei juuri ollenkaan.
- Lukion koulusihteerin ja koulutoimiston toimistosihteerin tehtäviä on yhdistetty ja säästetty koulutoimiston toimistosihteerin palkkakulut kokonaan noin 42 000 euroa.
- Perusopetuksen ohjaajaresurssia on vähennetty vuosina 2021–2022 noin 75 000 euroa.
- Nivan ja Yläkoulun opettajien yhteiskäytöllä on saatu säästöä vuonna 2021 sekä vuoden 2022 aikana noin 35 000 €
- Tuntikehysten leikkaus sekä Nivan koululla että Yläkoululla on tuonut vuodelle 2021 50 000 euroa säästöä (vuodelle 2022 myös 50 000 €)
- Perusopetuksen ja lukion voimakas erityisavustusten hakeminen ja niiden käyttäminen on tuonut isoja säästöjä omiin kustannuksiin.
- Kirjastolla säästöjä työsuhteisten palkoista sekä tavarankuljetusmaksuista (kirjastoauton lakkautus) säästö 16 000 €
- Kulttuuritalolle ei saatu lisätuloja, koska tapahtumia sai vain rajoitetusti AVI:n määräyksillä. (sivistyspalveluiden säästö kokonaisuudessaan palkkakuluista verrattuna vuoteen 2019 on noin 30 000 €)
- Kansalaisopiston osalta hanketoimintaan on saatu omavarainosuuteen siirrettyä suorita kuluja (palkkakuluja), joten säästöä on kertynyt sitä kautta. Vuonna 2021 vähennettiin 6 000 euron edestä opetustuntien määrää
- Yhteisiä opettajia lukiolla perusopetuksen kanssa kaikki taito- ja taideopettajat.
- Lukion tuntikehys pienentynyt 8 tuntia.
- Jakotunnit leikattu luokilta 5–6.
- Nivalla kieltenopettajan virka täyttämättä.
- Liikuntapuolen avustuksia pienennetty 10 %.
- On jäänyt kahden perhepäivähoitajan toimet täyttämättä 53 000 €
- Ohjaajaresurssia pienennetty/ 30 000 €.
- Kiinteistöveroselvityksen I-vaihe on käynnistetty
- vuonna 2021 yksityisteiden avustuspäärahaa vähennettiin 15 000 € edellisen vuoden tasosta
- Teknisen palvelukeskuksen hinnasto on päivitetty ja taksat tarkistettu (tekla 1.2.2021)
- Teknisessä palvelukeskuksessa vuodelle 2021 yhden viranhaltijan vaje.
- Viheralueiden hoidossa määräaikaisen ja sesonkiluonteisen henkilöstön sopimuksien pituuksia on lyhennetty edellisiin vuosiin nähden.

- 1.8.2022 Lähteen ryhmäperhepäivähoidon lakkauttaminen (1.8.-31.12.2022 palvelujen ostot, vuokrat ja tarvikkeet 15 000 € + määräaikaisten palkkojen väheneminen päiväkodeista.)
- vuonna 2022 syyskuun loppuun mennessä säästövapaita on pidetty 53 päivää eli noin 58 %
- Lukiolle uusia kustannuksia oppivelvollisuuden pidentämisen myötä
- Kansalaisopiston kurssimaksujen korotus 1.8.2022 alkaen
- Jätevesimaksutaksojen korotus 1.1.2022
- Kiinteistöveroselvityksen II-vaihe on käynnistetty
- Liikuntapuolen, puistoviheralueiden sekä kiinteistöjen viheralueiden kunnossapito-kokonaisuuksien luominen yhdessä liikuntatoimen kanssa.

Vuonna 2023 ja tulevina vuosina toteutettavia toimenpiteitä

Henkilöstön välistä yhteistyötä lisätään eri palvelukeskusten välillä ja henkilöstön osaamista pyritään hyödyntämään entistä joustavammin.

Painatusten, ilmoitusten ja markkinoinnin kustannuksia vähennetään hyödyntämällä entistä enemmän sähköisiä tiedotus- ja viestintävälineitä.

2.4. VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS

Verotulot

Syyskuun veroennusteessa kuntaliitto on arvioinut, että suurempi osa verovuoden 2021 jäännösveroista kertyisi vasta ensi vuoden alussa ja vastaavasti vähemmän kuluvana vuonna. Tämä oletus alentaa kuluvan vuoden kertymäärviota noin 100 miljoonalla eurolla verrattuna elokuun arviointiin. Arvioiminen on tältä osin hankalaa, kun veronmaksajien maksukäyttäytymistä ei varmuudella tiedetä. Samaa oletusta on kuntaliitto kuitenkin soveltanut myös tulevina vuosina.

Veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa vajaalla 50 miljoonalla eurolla vuonna 2023. Tästä vajaa 40 miljoonaa euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista, jotka on huomioitu aiemmissa veroennusteissa. Lisäksi on tehty muutamia vaikutuksiltaan pienehköjä muutoksia veroperusteisiin. Muun muassa matkakuluvähennyksen määräaikaista korotusta kuluvalla vuodelle ehdotetaan jatkettavaksi myös vuonna 2023. Kaikki arvioidut verotulomenetykset huomioidaan verotulojen menetyksien korvauksina. Esitetystä määräaikaaisesta sähkövähennyksestä ei ole vielä tarkempia tietoja tässä vaiheessa ja näin ollen tätä ei ole huomioitu veroennustekehikossa.

Kunnallisveron veropohjassa vuosina 2022 ja 2023 ei ole tapahtunut suuria muutoksia verrattuna elokuun ennusteeseen. Eläketulojen vuoden 2023 huomattava 7,5 prosentin kasvu johtuu korkean inflaation vaikutuksista työeläkkeiden tasoon. Vuodesta 2024 eteenpäin arvioitu palkkasumma kuitenkin kasvaa syksyn kuntatalousohjelman arvioiden mukaisesti ja nostaa näin ollen arvioidun maksettavan kunnallisveron tasoa kyseisille verovuosille. Kunnallisveron tilityksissä tämä positiivinen kehitys näkyy erityisesti vuosina 2025 ja 2026.

Yhteisövero jatkaa vahvaa kehitystään. Valmistuvan verotuksen 2021 ennakkotiedoista käy ilmi, että kunnille maksuunpantava yhteisövero kasvaisi yli 40 prosenttia vuodesta 2020. Veroennusteessa on kuitenkin sovellettu hieman alhaisempaa arviota. Verovuoden 2021 jäännösveroja odotetaan kuitenkin kertyvän hieman aiempaa arviota enemmän kuluvana vuonna.

Verovuoden 2022 maksuunpanoarvio parantui myös elokuusta ja tämä näkyy parantuneena tilityksinä tänä ja ensi vuonna. Maksettava yhteisövero 2023–2026 kasvaa elokuun arviosta edelleen. Suurimpina syinä tähän ovat kuntaryhmän korotetut jako-osuudet. Suurimpana veroperustemuutoksena on varhaiskasvatusmaksun alentamisen kompensatio, joka nostaa kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuutta 1,25 % -yksikköä vuodesta 2023 alkaen. Yhteisöveron tilitykset kasvavat keskimäärin 150 miljoonaa euroa per vuosi, josta jako-osuusmuutokset käsittävät reilu 100 miljoonaa euroa. Loppu selittyy parantuneesta yhteisöveroennusteesta.

(Kuntaliiton veroennustekehikko 26.9.2022)

Valtionosuudet

Valtionosuutta kasvattaa vuonna 2023 indeksikorotus, joka on 3,8 prosenttia. Siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys on noin 89 miljoonaa euroa. Kustannustenjaon tarkistusta ei lain siirtymäsäännösten mukaan tehdä vuonna 2023.

Peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2023 on yhteensä noin 2,7 miljardia euroa. Taso on noin 5,2 miljardia euroa pienempi kuin vuonna 2022 varsinaisessa talousarviossa. Muutos johtuu pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksesta, jonka yhteydessä valtionosuutta siirretään 5,36 miljardia euroa hyvinvointialueiden rahoitukseen. Uudistus aiheuttaa myös merkittäviä muutoksia yksittäisten kuntien valtionosuuksiin.

Esitys kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta liittyy esitykseen valtion vuoden 2023 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Valtiovarainministeriö tarkistaa kunnilta hyvinvointialueille siirrettävien tulojen määrän koko maan tasolla eurolleen siirtyviä kuluja vastaaviksi vuoden 2022 taloustietojen valmistuttua syksyllä 2023. Tarkistus otetaan huomioon kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 alkaen. Koska

kuntien veroprosenttien leikkausta ei enää muuteta, mahdollinen kulujen ja tulojen epäsuhde kuitataan valtionosuuksista.

Lähde:<https://valtioneuvosto.fi/-/10623/kunnan-peruspalvelujen-valuationosuusprosentiksi-ehdotetaan-vuonna-2023>

<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2022/kuntien-valuationosuuksiin-odotettavissa-lisaleikkaus-vuodesta-2024-alkaan>

KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUS

2.5. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

2.5.1. KAUPUNGIN STRATEGIAN TAVOITTEET OHJAAVAT TOIMINTAA JA TALOUTTA

Kaupungin strategian 2022–2025 osa-alueiden tavoitteet ohjaavat koko kaupungin toimintaa.

- Kaupunkiyhteisön yhteinen kaupunkistrategia ohjaa Kiuruveden kaupungin ja koko kuntakonsernin toimintaa.
- Hallintokunnat ja toimielimet sitoutuvat toteuttamaan kaupunkistrategian tavoitteita ja periaatteita toiminnassaan.
- Strategian toteutumista seurataan vuosittain keskeisten mittareiden avulla.
- Talousarviossa asetetaan strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita, joita toteutetaan vuosittain talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden kautta.

Strategiasta johdetaan kehittämissuunnitelmia ja suunnitelmia

- Talouden tasapainottamissuunnitelma 2023–2025
- Elinkeino- ja yrityskehittämissuunnitelma
- Viestintä- ja markkinointisuunnitelma
- Kiinteistöstrategia

Mittarit:

- Väestönkehitys / syntyvien lasten määrä / nettomuutto
- Työllisyysasteen kehitys ja työpaikkojen määrä / yritysten nettokehitys
- Kaupungin taseen ylijäämä
- Kunnallisverotulon kehitys
- Yhteisöverotulon kehitys / TOP 10 yritystulon kehitys / Yrittäjäbarometrin tulokset
- Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä ja kehitys
- Hyvinvointikertomuksen indikaattorit
- Asiakastytyväisyys / palvelujen käytön määrän kehitys / Palveluiden kustannustehokkuus (laatu/ kustannukset)
- Kaupungin imagon ja tunnettavuuden kehittyminen / toteutuneet tonttikaupat / vuokra-asuntojen käyttöaste
- Äänestysprosentti vaaleissa
- Vuosittaisten talousarvioiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kiuruveden kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kiuruveden strategian 11.4.2022 vuosille 2022–2025.

2.5.2. TULOJEN KEHITYS

Käyttötaloustulot koostuvat pääasiassa verotuloista, valtionosuuksista ja toimintatuotoista. Seuraavissa kohdissa käsitellään tulokehityksen perusteita.

Verotulot

Verotuloja arvioidaan vuonna 2023 kertyvän seuraavasti:

Tulovero (kunnallisvero)	10 600 000 €
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 070 000 €
Kiinteistövero	1 700 000 €
Verotulot yhteensä:	14 370 000 €
Muutos on vuoden 2022 talousarvioon verrattuna	-42,52 %

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksen pohjana ovat seuraavat tulovero- ja kiinteistöveroprosentit: kunnallisvero 9,11 %, vakituiset asunnot 0,55 %, yleinen 0,93 %, muut kuin vakituiset asunnot 1,0 %, rakentamattomat rakennuspaikat 3,0 % ja voimalaitokset 3,1 %.

Alla olevassa taulukossa on Kiuruveden tuloveroprosentit sekä efektiiviset veroasteet vuosina 2020–2025. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. (Erilaiset vähennykset vähentävät kunnallisveron määrää)

VEROPROSENTIT	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tuloveroprosentti	21,75	21,75	21,75	9,11	9,11	9,11
Kiinteistöveroprosentit						
Vakituinen asuinrakennus	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55
Muu asuinrakennus	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Yleinen kiinteistövero	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Voimalaitokset	0	0	0	3,10	3,10	3,10

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Tuloveroprosentti</i>	21,75	21,75	21,75	9,11	9,11	9,11
<i>Kunnallisveroaste</i>	13,47	13,43	13,49	6,05	6,12	6,19
<i>Erotus</i>	8,28	8,32	8,26	3,06	2,99	2,92

Verovuoden 2021 maksuunpantu kunnallisveron määrä oli reilut 21,4 milj. euroa, mikä on noin 0,3 milj. euroa enemmän, mitä edellisvuonna. Koko maan tasolla kasvua verotuloissa oli suhteellisesti hieman enemmän.

Seuraavassa taulukossa esitetään verotulojen kehitys vuosina 2014–2025. Ennusteet perustuvat osittain Kuntaliiton veroennustekehikkoon.

milj. euroa	Kunnallisvero	Yhteisövero	Kiinteistövero	YHTEENSÄ
2014 (tilinpäätös)	21,0	1,6	1,6	24,2
2015 (tilinpäätös)	21,3	1,9	1,7	24,9
2016 (tilinpäätös)	20,1	1,8	1,7	23,6
2017 (tilinpäätös)	20,8	2,0	1,7	24,5
2018 (tilinpäätös)	19,5	1,8	1,7	23,0
2019 (tilinpäätös)	19,9	1,9	1,7	23,5
2020 (tilinpäätös)	20,8	2,2	1,6	24,5
2021 (tilinpäätös)	21,5	3,3	1,7	26,5
2022 (talousarvio)	21,1	2,3	1,7	25,0
2023 (talousarvio)	10,6	2,1	1,7	14,4
2024 (ennuste)	10,3	2,0	1,7	14,0
2025 (ennuste)	10,3	2,0	1,7	14,0

Valtionosuudet

Valtionosuuksia arvioidaan vuonna 2023 kertyvän seuraavasti:

Peruspalvelujen valtionosuus	4 040 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-450 000
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 270 000
Veromenetysten kompensatiot	1 650 000
Valtionosuudet yhteensä:	9 510 000

Lopulliset tiedot valtionosuuksista saadaan joulukuussa 2022.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on suurimmalle osalle kunnista negatiivinen. Tämä johtuu siitä, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain euromääräisesti merkittävin osa on lukiokoulutukseen, ammatilliseen peruskoulutukseen ja ammattikorkeakouluille suoraan koulutuksen ylläpitäjille maksettava yksikköhintarahoitus.

Kuitenkin vain harva peruskunta järjestää toisen asteen ammatillista koulutusta tai toimii ammattikorkeakoulun ylläpitäjänä. Täten yksikköhintarahoituksen maksatusta tapahtuu paitsi kunnille, myös muille opetuksen järjestäjille (esim. kuntayhtymät, valtio, yksityiset opetuksen järjestäjät, yliopistot).

Kaikilla kunnilla on asukasta kohden yhtä suuri omarahoitussuosuus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen laskennalliseen perusteeseen ts. lukiokoulutukseen, toisen asteen ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakoulutukseen huolimatta siitä, järjestääkö kunta itse lukiokoulutusta, toisen asteen ammatillista koulutusta tai toimiiko se ammattikorkeakoulun ylläpitäjänä.

Vuonna 2021 lopullinen kunnan omarahoitussuosuus oli 268,60 €/asukas ja vuodelle 2022 ennakkollinen omarahoitussuosuus on 276,69 €/asukas. Vuoden 2023 ennakkollisia tietoja ei ole vielä saatavilla. Omarahoitussuosuus tarkistetaan varainhoitovuoden päättyessä ja korjataan varainhoitovuotta seuraavan helmikuun valtionosuusmaksatuksen yhteydessä.

Toimintatulot

Toimintatulot laskevat vuoden 2022 talousarvioon verrattuna noin 18,0 %. Ruokahuollon siirtyminen Servica Oy:lle vuoden 2023 alusta vaikuttaa toimintatuottoihin noin 1,1 milj.euroa.

Korkotulot ja muut rahoitustulot

Korkotuottoihin sisältyvät Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulmalle myönnettyjen tertiäarilainojen korot (korkotaso 2 %).

Osinkotuottoja arvioidaan kertyvän Savon Energiaholding Oy:ltä, Metsäliitto Osuuskunnalta, Istecki Oy:ltä sekä Servica Oy:ltä yhteensä 1 082 897 €.

2.5.3. MENOJEN KEHITYS

Toimintamenot ja toimintakate

Toimintomenojen merkittävä vähentyminen johtuu siitä, että hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Toimintamenot laskevat vuoden 2022 talousarvioon verrattuna 57,74 %.

Toimintakatteen (=käyttötalouden toimintatulojen ja toimintamenojen erotus) kehitys on ollut seuraava:

Milj. euroa	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos 2022-2023
Toimintakate	-52,3	-54,2	-53,0	-53,4	-55,4	-20,4	-63,3 %

Henkilöstömenojen budjetoinnin perusteet

Henkilöstömenojen budjetointi perustuu liitteenä olevaan henkilöstösuunnitelmaan, jossa kaupungin henkilöstön määrä esitetään henkilötyövuosina.

Palkkausmäärärahat henkilöstösivukuluineen on budjetoitu siten, että 1.6.2022 palkkatasoon on laskettu lomarahat ja palkankorotusvaraus on tallennettu 2,4 % korotuksella. Henkilöstömenot ovat yhteensä noin 13,9 milj. euroa (TP 2021 15,2 milj. euroa ja TA 2022 15,2 milj. euroa). Henkilöstömenot laskevat noin 1,28 milj.euroa vuoden 2022 talousarvioon verrattuna.

Palkkojen perusteella määräytyvät sivukulut:

- KuEL palkkaperusteinen työeläkevakuutusmaksu	16,80 %
- VaEL palkkaperusteinen työeläkevakuutusmaksu	16,80 %
- työnantajan sosiaaliturvamaksu	1,56 %
- työttömyysvakuutusmaksu	2,20 %
- tapaturmavakuutusmaksu	0,70 %
- taloudellinen tuki	0,04 %

Talousarviossa 2023 henkilöstökuluihin sisältyviä henkilösivukuluja on yhteensä noin 2,9 milj. euroa. Näistä palkkaperusteisten eläkemaksujen osuus on noin 1,8 milj. euroa. Eläkemenoperusteinen kuol-maksu päättyy ja tilalle tulee kunnille ja hyvinvointialueille tasausmaksu vuoden 2023 alusta alkaen. Henkilösivukuluissa tasausmaksua on budjetoitu 0,6 milj. euroa.

Tasausmaksu perustuu Kevalakiin (Laki Kevasta 19 §) jossa määritellään tasausmaksun määrä sekä työnantajakohtaisen jaon perusteet. Valtiovarainministeriö vahvistaa tasausmaksun kokonaismäärän vuosittain. Tasausmaksun lopullinen määrä vahvistetaan joulukuussa 2022 ja arvioitu summa voi muuttua.

Muita käyttötalouden määrärahoja ja budjetointiperusteita

Joukkoliikenteen menot ovat yhteensä noin 369 000 euroa. Koulukuljetukset ja joukkoliikenne on kilpailutettu siten, että sopimus on tullut voimaan 1.8.2020. Sopimuksen kesto 3+2 vuotta.

Yhteistoiminta sisältää maksuosuuden Pohjois-Savon liitolle 60 500 euroa + kehittämisrahastolle 6 700 euroa sekä Suomen Kuntaliitolle 17 000 jäsenmaksu. Lisäksi tässä on osuudet seuraaviin yhteistyöhankkeisiin: Ankkuri- hanke 6 765 euroa ja Suunnitelmallinen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)-hanke 5 000 euroa.

Maahanmuutto ja pakolaispalvelu sisältää mm. Ukrainalaisten kotouttamisen koordinaatio tehtävien hoitoon 60 000 euroa sekä maahanmuuttoneuvontaan 5 500 euroa.

Työllistämismäärärahoja talousarviossa on palkkatukityöllistämiseen (velvoite- työllistettävät) noin 155 000 euroa (v.2022: 111 154 €), nuorten kesä- työllistämiseen 22 000 euroa (v.2022: 23 000 €) sekä yhteistyösopimukseen Kiuruveden Urheilijat ry:n kanssa 150 000 euroa (v.2022: 150 000 €) ja työmarkkinatuen kuntaosuus, joka on 663 000 euroa (v.2022: 700 000 €). Kiuruveden työttömät ry:lle 9 000 euroa (vuokratuki) (vuonna 2022: 7 000 €) ja Ylä-Savon TOIMI säätiölle 30 000 euroa (v. 2022: 30 000 €) sekä työllistämisen kuntalisä 3 000 €. 40 000 euron (v.2022: 40.000) määräraha työttömien työllistämiseen työssäoloehdon (26 viikon) täyttymiseksi.

Suunnitelman mukaisia poistoja varten on budjetoitu noin 3,4 milj. euroa. Poistot perustuvat kaupunginvaltuuston 15.12.2010 § 69 päivittämään poistosuunnitelmaan, joka on tämän talousarvion liitteenä.

Korko- ja muut rahoitusmenot

Vuonna 2023 lainojen korkomenojen arvioidaan olevan noin 625 000 euroa (Vuonna 2022: 210 000). Korkomenojen arvioinnissa on huomioitu euribor – korkojen nousu. Maaliskuun lopussa 6 kk:n euribor-korko oli -0,367 ja lokakuun lopussa +2,130. Vuoden 2021 lopussa kaupungin lainamäärä oli noin 32,6 milj. euroa ja niistä oli lyhyisiin viitekorkoihin sidottuja lainoja noin 18,7 milj. euroa eli 57,45 % ja kiinteisiin tai pitkiin korkoihin sidottuja lainoja on noin 13,88 milj. euroa eli 42,55 %.

Investoinnit

Kaupungin investointihankkeita on koko taloussuunnittelukaudella 2023–2025 yhteensä noin 10,9 milj. euroa (netto), josta vuoden 2023 nettoinvestoinnit ovat noin 3,5 milj. euroa. Vuoden 2023 suurin hanke on Virranrannan peruskorjaus vaihe 4, 0,5 milj. euroa. Muita hankkeita ovat mm. Urheilukentän perusparannus noin 0,5 milj. euroa, väistötilavaraus 0,2 milj.euroa kaupungintalon korjaukset 0,25 milj. euroa sekä jätevesiviemäriin 0,2 milj.euroa.

2.6. TULOSLASKELMA JA KOKONAISTALouden KEHITYS

Tuloslaskelma

Toimintakate muodostuu toimintatulojen ja – menojen erotuksesta (=käyttötalouden nettomenot). Se osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2023 talousarvion mukaan toimintakate pienenee 63,5 prosenttia vuoden 2022 alkuperäisen talousarvion toimintakatteeseen verrattuna. Sote-tehtävien siirtyessä pois kunnilta, uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenosta siirtyy pois noin puolet.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä (mikäli poistot vastaavat investointimenoja). Talousarvio osoittaa, että poistot ovat noin 0,1 milj. euroa pienemmät kuin investointimenot (netto).

Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalouden kannalta keskeiset tekijät eli verotulot, valtionosuudet sekä varsinaisen toiminnan tulot ja menot. *Vakaan talouden lähtökohtana on sopeuttaa toimintamenot tuloerien kehitykseen.*

Tuloslaskelma (milj. euroa):

TULOSLASKELMA (ulkoinen)	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos - % 2022–2023
Toimintatulot	7,1	7,6	6,3	-18,0
Valmistus omaan käyttöön	0,1	0,1	0,1	-4,6
Toimintamenot	-60,6	-63,1	-26,7	-57,7
TOIMINTAKATE	-53,4	-55,4	-20,4	-63,3
Verotulot	26,5	25,0	14,4	-42,5
Valtionosuudet	33,0	33,9	9,5	-71,9
Korko- ja rahoitustulot	1,3	0,9	1,2	33,2
Korko- ja rahoitusmenot	-0,2	-0,3	-0,8	168,0
VUOSIKATE	7,2	4,1	3,9	-3,2
Suunnitelmapoistot	-3,3	-3,4	-3,4	-0,4
Arvonlennukset	-0,4	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset kulut	-2,7	0,0	0,0	
TILIKAUDEN TULOS	0,8	0,7	0,6	-18,3
Poistoeron muutos	-0,3	0,0	0,0	-0,1
Varausten muutos	0,3	0,0	0,0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0,8	0,7	0,6	-17,9

Taloussuunnittelun tasapainoperiaate

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Taseeseen kertyvän ylijäämän kehitys 2014–2025 (milj. euroa):

	Tilikauden yli- /alijäämä	Taseessa yli- /alijäämä
Tilinpäätös 2014	0	1,9
Tilinpäätös 2015	-0,2	1,7
Tilinpäätös 2016	-0,7	1
Tilinpäätös 2017	0,3	1,4
Tilinpäätös 2018	-1,5	-0,1
Tilinpäätös 2019	-3,2	-3,3
Tilinpäätös 2020	3,4	0,1
Tilinpäätös 2021	0,8	0,8
Tilinpäätösesennuste 2022	0,3	1,1 (arvio)
Talousarvio 2023	0,6	1,7 (arvio)
Taloussuunnitelma 2024	0,3	2,0 (arvio)
Taloussuunnitelma 2025	0,2	2,2 (arvio)

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

Investointien tulorahoitus, %:

Investointien tulorahoitus %	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
	198,5	183,7	104,3	112,6	227,1	63,3

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta* on rahoitettu tulorahoituksella (vuosikatteella). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

*omahankintameno= investointimeno, josta on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet

Lainakanta:

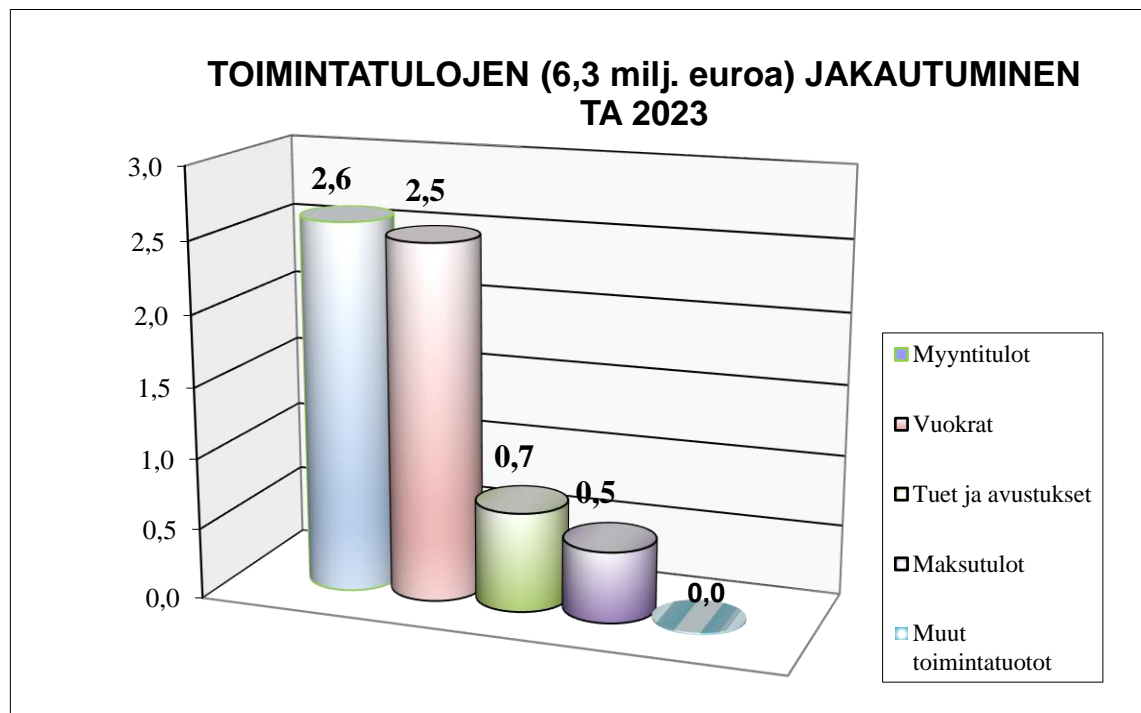
Vuonna 2023 investoinnit saadaan katettua vuosikatteella, mutta kun huomioidaan aikaisempien lainojen lyhennykset, vuosikate ei enää riitä. Uutta lainaa otetaan 0,6 milj.euroa. Rahavarat vähenevät kuitenkin noin 0,9 milj.euroa.

Suunnitelmakaudella lainat euroa/asukas vähenee. Vuonna 2025 investointimenojen takia suunnitellaan otettavan 2,5 milj. euron uusi laina.

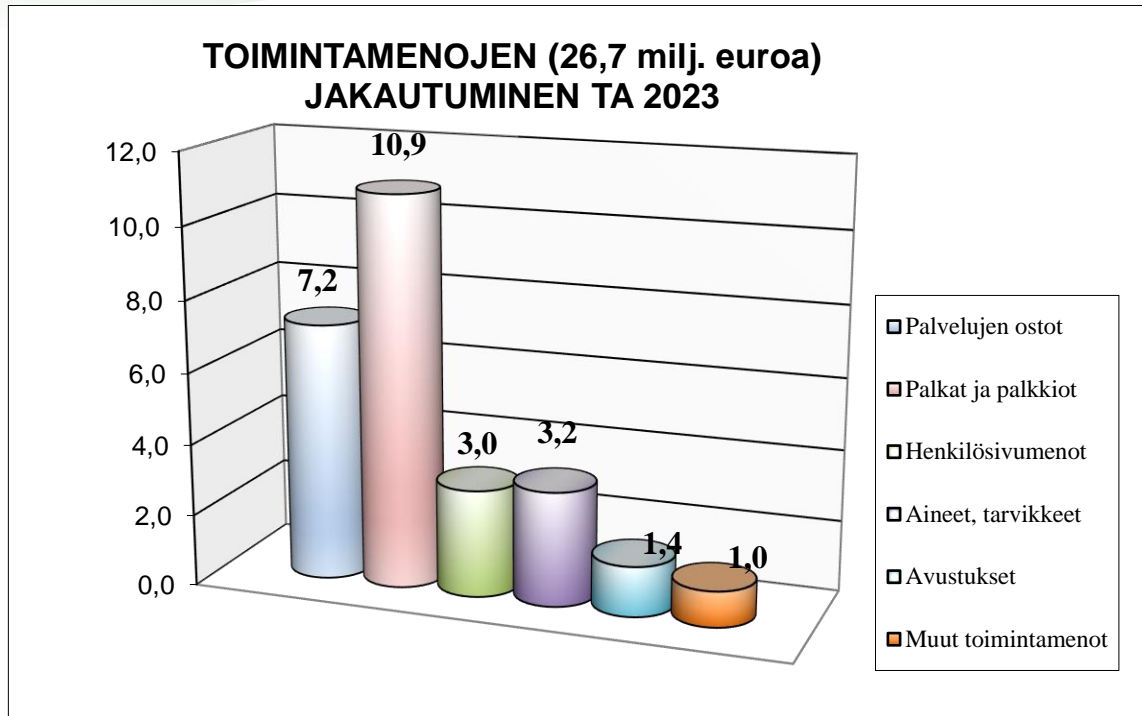
Alla olevan taulukon asukasluku ennusteet vuosille 2022–2025 on Valtiovarainministeriön laatimasta ennusteesta.

Lainakanta (31.12)	TP 2020	TP 2021	TP- ennuste 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
milj. euroa	31,7	32,6	28,7	27,3	25,3	26,3
Lainat €/asukas	4 042	4 205	3 787	3 664	3 451	3 645
Asukasluku	7 854	7 759	7 578	7 450	7 331	7 215

Toimintatuloja ja toimintamenojen (ulkoiset) jakautuminen talousarviossa 2023

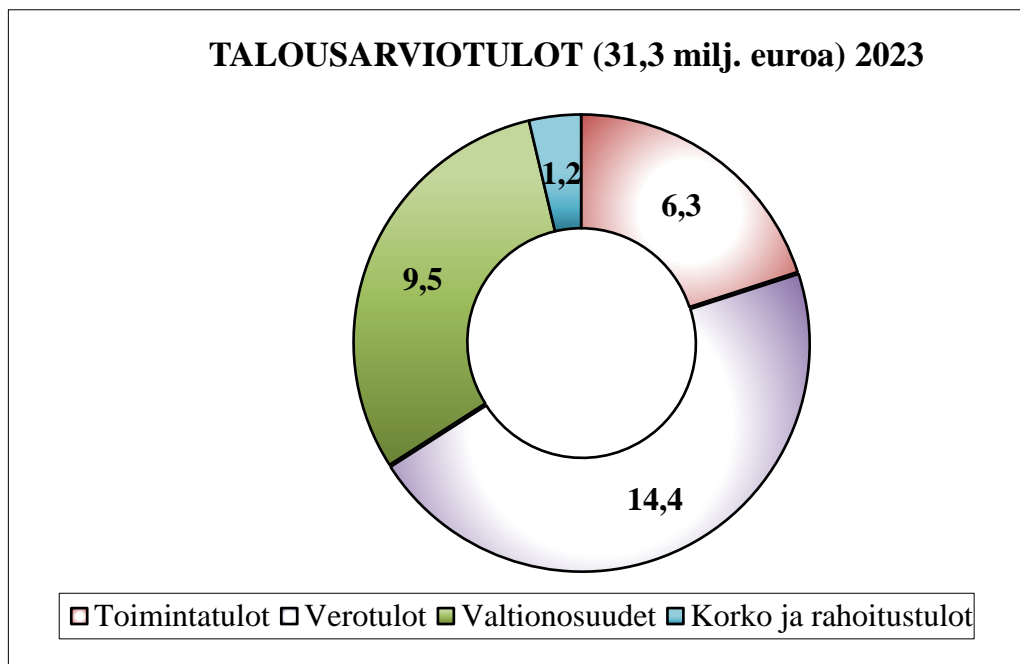

Myyntituloja ovat vesi- ja jätevesimaksut sekä kotikuntakorvaukset. Suurin osa vuokratuloista saadaan Hyvinvointialueelta sen käytössä olevista rakennuksista.

Suurin kuluerä on palkat ja palkkiot. Asiakaspalveluiden ostoissa suurin yksittäinen kuluerä on palvelusetelit.

Talousarvion 2023 kokonaistulot

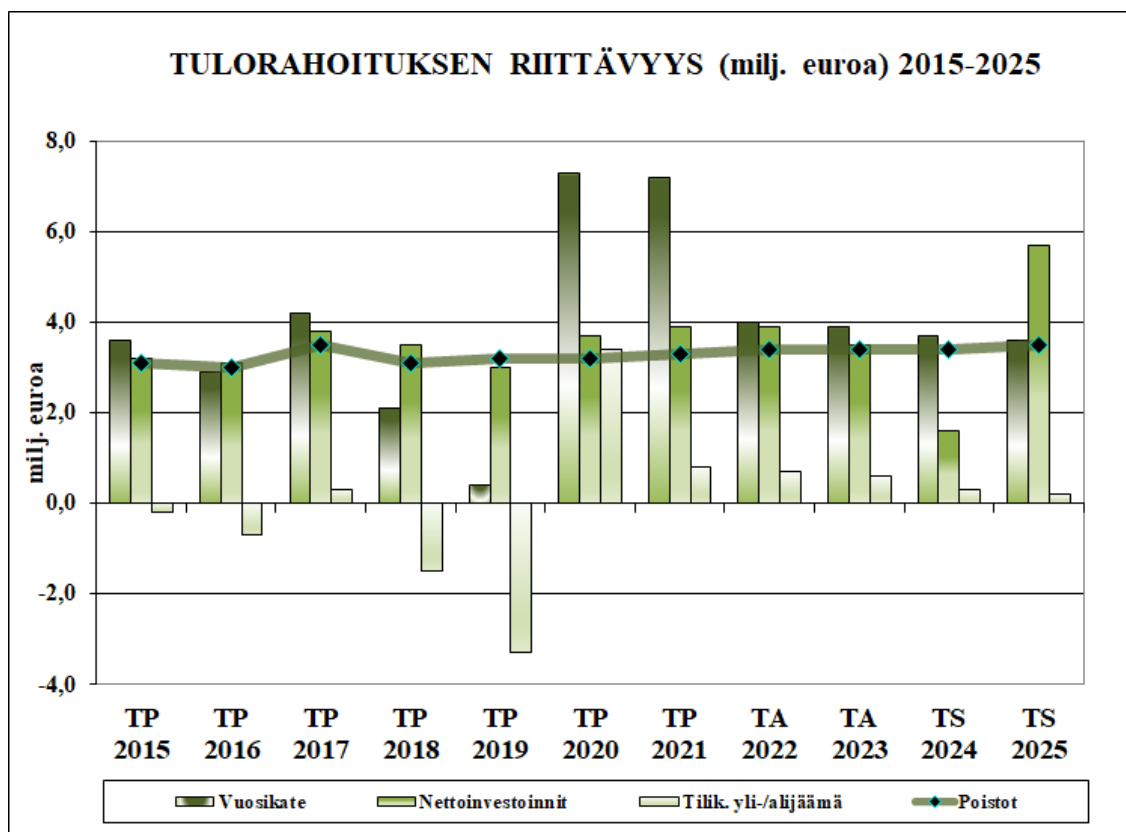

Tulorahoituksen riittävyys

Seuraavassa taulukossa kuvataan tulorahoituksen riittävyttä.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tämä edellyttää, että poistojen määrä vastaa keskimääräisiä vuotuisia korvausinvestointeja.

Taulukosta nähdään, että ko. ajanjaksolla vuosikate yhteensä kattaa nettoinvestoinnit yhteensä, koska suunnitelmavuonna 2024 investoinnit ovat maltilliset.

2.7. YHTEENVETO TALouden KEHITYKSESTÄ SUUNNITELMAKAUDELLA

Kaupungin talous pysyy koko taloussuunnitelmakaudella kireänä. Ensi vuodesta lähtien kaupungin rahoitusrakenne tulee hyvinvointialue uudistuksesta johtuen muuttumaan merkittävästi. Tärkeää on siis varmistaa, että muutosten jälkeenkin kaupungin rahoitus on kunnossa ja rahoitusta riittää investointeihinkin myös tulevina vuosina. Tämä edellyttää kaupungilta aikaisempien vuosien tapaan pitkäjänteistä ja vastuullista taloudenpitoa.

Kaupungin investointiohjelma (netto) suunnitelmakaudella 2023–2025 on yhteensä noin 10,9 milj. euroa.

2.8. TALOUSARVION SITOVUUS

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava.

Käyttötalousosa (sisältää ulkoiset ja sisäiset)

Tulosaluekohtaiset (=tehtäväaluekohtaiset) määrärahat ja tuloarviot ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia bruttomääräisenä. Poikkeuksena ovat kuitenkin työllisyyden hoitaminen, elinkeinojen kehittäminen sekä vesi- ja viemärilaitos, joiden määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia nettoperiaatteen mukaan.

Tulosaluekohtaiset toiminnalliset tavoitteet ja perustelut esitetään sitovina. Lisäksi mukana on informaatiotietona toimintaa ohjaavia tavoitteita, tunnuslukuja ja mittareita.

Tuloslaskelmaosa

Verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja – menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia eriä.

Rahoitusosa

Kaikki rahoituksen rahavirran erät ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia.

Investointiosa

Investoinnit ovat sitovia kaupunginvaltuustoon nähden toimielinkohtaisesti hankeryhmittäin seuraavasti:

Kaupunginhallitus	
	Maa-alueet
	Rakennukset
	Kiinteät rakenteet
	Koneet ja laitteet
	Sijoitukset ja muut pitkävaikutteiset menot
Sivistyslautakunta	
	Kiinteät rakenteet
	Koneet ja laitteet
Tekninen lautakunta	
	Rakennusvalvonta
	Kiinteistöt
	Tiet ja alueet
	Vesi- ja viemärilaitos

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpano-ohjeineen lautakuntien noudatettavaksi. Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät sen jälkeen tulosaluekohtaiset käyttösuunnitelmat ja hankesuunnitelmat. Käyttösuunnitelman hyväksyy toimielin, joka on tulosvastuussa tavoitteiden toteutumisesta ja joka on tilivelvollinen tulosalueen taloudesta. Hankesuunnitelmalla tarkoitetaan toimielimen toimivaltaan kuuluvan investointiosan jakamista eri hankkeille.

Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma

Seuraavassa taulukossa esitetään talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma, jossa on eriteltynä käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan, investointiosan ja rahoitusosan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät. Lisäksi taulukossa näkyy, onko määräraha brutto- vai nettomääräinen.

Ulkoiset / 1000 €	SITOVUUS	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
KÄYTTÖTALOUSOSA:			
Kaupunginhallitus			
Yleishallinto	Brutto	2 970	157
Elinkeinojen kehittäminen	Netto	249	
Maaseutuhallinto	Brutto	216	81
Työllisyyden hoitaminen	Netto	1 005	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Brutto	1 008	209
Sivistyslautakunta			
Hallinto	Brutto	119	
Varhaiskasvatus	Brutto	4 763	183
Peruskoulutus	Brutto	6 543	617
Lukiokoulutus	Brutto	1 198	41
Kansalaisopisto	Brutto	536	145
Sivistyspalvelut	Brutto	484	59
Vapaa-aikapalvelut	Brutto	894	405
Tekninen lautakunta			
Hallinto (Tekpa)	Brutto	323	
Rakennusvalvonta	Brutto	141	52
Tiet ja alueet	Brutto	1 055	265
Kiinteistöt	Brutto	4 155	2 270
Vesi- ja viemärilaitos	Netto		752
TULOSLASKELMAOSA:			
Verotulot	Brutto		14 370
Valtionosuudet	Brutto		9 510
Korkotulot	Brutto		1 147
Muut rahoitustulot	Brutto		7
Korkomenot	Brutto	625	
Muut rahoitusmenot	Brutto	126	
INVESTOINTIOSA:			
Kaupunginhallitus			
Maa-alueet	Brutto	250	10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Brutto	50	
Koneet ja laitteet	Brutto	40	
Sijoitukset ja muut pitkävaik. menot	Brutto	35	
Sivistyslautakunta			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Brutto	483	119
Koneet ja laitteet	Brutto	60	
Teknien lautakunta			
Rakennusvalvonta	Brutto	112	
Kiinteistöt	Brutto	1 755	190
Tiet ja alueet	Brutto	555	
Vesi- ja viemärilaitos	Brutto	455	
RAHOITUSOSA:			
Antolainasaamisten vähennys			9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	Brutto		575
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	Brutto	2 012	
Saamisten muutos	Brutto		0
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		32 217	31 173

Korkotukilaina Virranrannan 4. vaiheeseen 574 600 €

Valmistus omaan käyttöön on 82.800 euroa.

2.9. KAUPUNKIKONSERNI

Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet kaupungin talousarviossa sekä toteutumisen seuranta

Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14 §). Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kaupunkia eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Valtuuston tulee ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Tavoitteiden lisäksi yhtiöiden taloudellista asemaa seurataan tunnuslukujen avulla. Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet tulee pääsääntöisesti ottaa kaupungin voimassa olevaan talousarvioon ja – suunnitelmaan.

Kaupunkistrategia ja omistajaohjauksen periaatteet (KuntaL 14 §, 46 §)

Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kaupunkikonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee ne kaupungissa. Konserniyhtiöille asetettavat liiketoiminnan strategiset kehittämistavoitteet sekä toiminnan ja talouden tavoitteet tulee määritellä siten, että ne perustuvat kaupunkistrategiaan sekä yhtiöiden luokitteluun, niiden merkittävyyden ja riskien mukaan.

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kaupungin tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus. Tytäryhteisön perustamisella tulee aina olla jokin kaupungin toimintaan liittyvä strateginen tavoite ja tytäryhteisön tulee lähtökohtaisesti pyrkiä toteuttamaan näitä omistajan tavoitteita ja tarkoituksiperiä sekä ottaa toiminnassaan ja päätöksenteossaan huomioon yhteisön asema osana kaupunkikonsernia.

Kaupunginvaltuuston 11.4.2022 hyväksymä Kiuruveden kaupunkistrategia on laadittu vuosille 2022–2025.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.9.2018 Kiuruveden omistajapoliittiset linjaukset 2018–2021.

Konserniohje (KuntaL 47 §)

Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen **kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan** kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvien osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset muun muassa kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta, konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä sekä konsernin sisäisistä palveluista.

Valtuusto on hyväksynyt Kiuruveden kaupungin konserniohjeen 11.12.2019.

3. TALOUSARVIO 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA 2024 - 2025

3.1. KÄYTTÖTALOUS

KAUPUNGINHALLITUS / YLEISPALVELUKESKUS

Yleispalvelukeskuksen johtaja: Hallinto- ja talousjohtaja

Tulosalueet: Yleishallinto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto, työllisyyden hoitaminen

YLEISHALLINTO

Vastuhenkilö: Hallinto- ja talousjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Yleishallinnon keskeisiä tehtäviä on kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät sekä huolehtii sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta. Yleishallinnon tehtävänä on myös avustaa ja tukea kaupunkikonsernin johtoa tavoitteellisessa johtamisessa, toimintojen kehittämisessä, organisoinnissa ja rahoittamisessa. Lisäksi se tukee ja luo edellytyksiä muiden palvelukeskusten tulokselliselle toiminnalle sekä antaa tietoon ja osaamiseen perustuvia asiantuntijapalveluja.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Talouden tasapainon säilyttäminen ja vuosittaisen ylijäämän saavuttaminen on vuosien 2023–2024 tärkein tavoite.
2. Valtuuston laatiman strategian jalkauttaminen ja toteuttaminen aina päättäjän tasolta viranhaltija ja työntekijä tasolle. Kaupungin strategia on yksi tärkeä työkalu kaupungin palvelujen ja toimintojen järjestämisessä.
3. Jatketaan yleishallintoon liittyvien ohjeiden, suunnitelmien sekä sääntöjen päivittämistä. Työhön liittyviä käytäntöjä ja prosesseja tehostetaan hyödyntämällä sähköisten työkalujen tuomia monipuolisia mahdollisuuksia.
4. Hoidetaan sijoitusvaroja tarkoituksenmukaisella ja turvallisella tavalla riskit huomioiden. Sijoitusvarojen tuottoja voidaan käyttää suunnitelmallisesti investointien rahoitukseen.
5. Vahvistetaan ja tuetaan kaupungin vetovoimaisuutta ja markkinointia huomioiden kaupungin 150-vuotisjuhlavuosi.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Yleishallinnon tulosalueelta hyvinvointialueelle siirtyvät sosiaalitoimi ja terveydenhuolto sekä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kuntien in-house yhtiö Servica Oy:lle ruokahuolto vuonna 2023.

Yleishallinnon tulosalueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa kaupungin hallinto- ja talouspalvelut, mukaan lukien luottamushenkilöorganisaation toimintaan liittyvät hallinnolliset ja taloudelliset tehtävät.

Valtuusto hyväksyi 11.4.2022 uudistetun strategin kuluvalle valtuustokaudelle ja sen pohjalta valmistui ensimmäinen talousarvio.

Kaupungin johtoryhmä uudistui syksyn 2021 aikana. Edellä mainitun takia palvelukeskusten toimintatavoissa ja työskentelykäytännöissä ja prosesseissa tapahtuneet muutokset voivat jatkua ja tämä edellyttää osaltaan henkilöstöltä sopeutumiskykyä jatkuvaan muutokseen.

Kaupunki on saanut kumulatiivisen alijäämän katettua ja kaupungin talouden hoitaminen edellyttää tarkkaa talouden suunnittelua vuosille 2023–2025. Kaupungin talouden tasapainottaminen on oltava määrätietoista ja pitkäjänteistä työtä sekä kaupunginvaltuuston 28.9.2020 hyväksymän talouden tasapainotusohjelman kurinalaista noudattamista.

Kaupungin talouden seuranta tulee olla entistä enemmän reaaliaikaista ja ajantasaista. Kaupunginhallituksen ja valtuuston tulee seurata kaupungin taloudellisen tilanteen kehittymistä neljännesvuosiraportoinnin kautta. Kaupungin päättäjille tärkeä työkalu on myös tutkiahallinto.fi sivusto ja siellä olevat kuntien vertailu- yms. tiedot.

Vuonna 2023 pidetään eduskuntavaalit. Varsinainen vaalipäivä on sunnuntaina 2.4.2023 ja ennakkoonestys kotimaassa 22.-28.3.2023 ja ulkomailla 22.-25.3.2023.

Yleispalvelukeskuksen tehtävänä on järjestää vaaleihin liittyvät käytännön järjestelyt. Tavoitteena on myös jatkossa osaltaan siirtyä enenevässä määrin sähköisten järjestelmien ja sähköisten kokousten hyödyntämiseen.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Vuonna 2023 Kiuruveden kaupungin tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Myös seuraavina vuosina kaupungin tuloksen tulee olla ylijäämäinen, jotta taseessa on ns. puskuria mahdollisten huonojen vuosien varalle.
2. Sote- ja maakuntauudistuksen voimaan astumiseen 1.1.2023 alkaen varautuminen sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.
3. 1.1.2025 voimaan astuvaan työ- ja elinkeinopalveluita koskevaan uudistukseen valmistautuminen ja varautuminen sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.
4. Uuden strategian jalkauttaminen kaupungin toimintaan sekä työskentelytapojen jatkuva muuttaminen yhä tehokkaammaksi hyödyntäen sähköisiä järjestelmiä.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Tavoitteiden saavuttaminen vaatii tarkkaa ja jatkuvaa talouden suunnittelua useammalle vuodelle sekä kaupunginvaltuuston 28.9.2020 hyväksymän talouden tasapainotusohjelman määrätietoista noudattamista. Tavoite vuosittain syntyvästä ylijäämästä edellyttää edelleen harkinnan mukaan rakenteellisia toimenpiteitä kaikissa palvelukeskuksissa sekä tarkempaa tarkastelua tarjottavien palveluiden laadusta ja laajuudesta.

Sote- ja maakuntauudistuksen täytäntöönpanoon varautuminen edellyttää jatkuvaa ja tarkkaa seurantaan asiaan liittyvästä lainsäädännöstä sekä täsmentyvistä vaikutuksista kaupungin taloudelliseen tilanteeseen. Mahdolliset henkilöstövaikutukset tulee huomioida riittävän hyvissä ajoin ja tarvittaessa käynnistää niihin liittyvät tarvittavat toimenpiteet. Sote- ja maakuntauudistus tulee edelleen työllistämään jonkin verran kaupungin henkilöstöä mm. yleis- ja taloushallinnossa. Tarvittavaan työmäärään tulee varautua riittävällä henkilöstöressurssilla.

Työ- ja elinkeinopalveluita koskevaan uudistukseen valmistautuminen edellyttää tarkkaa seurantaan asiaan liittyvästä lainsäädännöstä, aikataulusta sekä arvioista kaupungin taloudelliseen tilanteeseen. Uudistuksella tulee olemaan todennäköisesti vaikutuksia myös kaupungin henkilöstöön. Mahdolliset henkilöstövaikutukset tulee ennakoida riittävän hyvissä ajoin ja käynnistää niihin liittyvät tarvittavat toimenpiteet. Työ- ja elinkeinopalveluita koskevan uudistuksen toteuttaminen tulee työllistämään kaupungin henkilöstöä mm. yleis- ja taloushallinnossa. Tarvittavaan työmäärään tulee varautua riittävällä henkilöstöresurssilla.

Uusien valtuutettujen ja johtoryhmän jäsenten koulutukseen, roolien selkeyttämiseen sekä uusien työkalujen käyttöön tulee saada riittävä perehdytys ja koulutus. Kaupungin selkeän ja johdonmukaisen toiminnan kannalta on tärkeää, että kunkin toimijan roolit ja vastuut ovat riittävän selkeitä ja jokainen tietää oman paikkansa organisaatiossa ja sen päätöksen teossa.

Kuntastrategia on kunnanvaltuuston hyväksymä strategia, josta kaupungin kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan. Kaupungin päättäjät, viranhaltijat ja työntekijät tulee saada sitoutettua uuden strategian toteuttamiseen osana normaalia roolia ja työtehtävää. Tämä edellyttää kaupungin kaikkien toimijoiden huomioimista.

Kiuruveden Iskelmäviikolle varataan kesällä 2023, 30 000 €. Tapahtumatukea toimijoille, jotka toteuttavat Kiuruvedelle tapahtuman vuonna 2023 yhteensä 10 000 € osana kaupungin 150-vuotisjuhlavuoden huomioimista. Taito Ylä-Savo ry:lle on varattu avustusta 5 400 € (5 400 euroa). Lisäksi Taito Ylä-Savo ry:n käytössä olevista tiloista ei peritä vuokraa noin 16 500 € (16 500 euroa), sopimus tiloista laadittu 8.5.1978.

Vanhusneuvostoa, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuustoa varten on varattu 10 700 euroa

Verotuskustannukset (valtio) ovat 76 576 euroa.

Yhteistoimintaosuudet /jäsenmaksut

Pohjois-Savon liitto; maksuosuus	60 500 €
Pohjois-Savon liitto; kehittämisrahasto	6 700 €
Suomen Kuntaliitto jäsenmaksu	17 000 €
SISU- hanke	5 000 €
Iisalmen kaupunki; maahanmuuttoneuvoja	5 500 €
Iisalmen kaupunki; Ankkurityö	6 765 €
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat	7 500 €
Snellman - Instituutti	1 500 €
Kuopion alueen kauppakamari	2 350 €
Suomen Hevostietokeskus	500 €
Ylä-Savon Teollisuusliitto	80 €
Suomen Kotiseutuliitto	320 €
Yhteensä	113 715 €

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

110 YLEISHALLINTO	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	219 930	485 175	265 046	265 046	265 046	265 046
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-2 447 312	-2 376 229	-3 145 833	-3 150 833	-3 172 402	-3 179 442
Toimintakate (Netto)	-2 227 382	-1 891 054	-2 880 787	-2 885 787	-2 907 356	-2 914 396
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-78 940	-34 316	-24 104	-24 104	-24 104	-24 104
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-51 033	-44 119	-125 005	-125 005	-125 005	-125 005
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 577 284	-2 454 664	-3 294 942	-3 299 942	-3 321 511	-3 328 551

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Elinkeinojen kehittämisen tehtävät määräytyvät kaupunkistrategian 2022–2025 mukaisesti (kaupunginvaltuusto 11.4.2022). Kiuruveden kaupunkistrategian painopisteinä on; meidän Kiuruvesi, kehittyvä ja yrittäjämyönteinen Kiuruvesi, voimavarat käyttöön sekä järvivihreän talouden edelläkävijä. Kiuruvedellä asuminen ja yrittäminen on elämää kaikilla aisteilla.

Elinkeinopalvelut muodostuu yritysneuvonnasta sisältäen myös maatilojen sivuelinkeinojen neuvonnan. Elinkeinopalvelut osallistuu markkinointitoimenpiteisiin elinkeinojen osalta ja hankevalmisteluun.

YRITYSNEUVONTA

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Uuden yritystoiminnan saaminen, sekä pienten ja keski suurten yritysten neuvonta, tukeminen, kasvun edistäminen sekä eri hankkeiden hyödyntäminen toiminta-alueella. Edesauttaa yrityksiä onnistuneeseen omistajanvaihdokseen.
2. Teknologia-, metsä- ja bioenergiateollisuuden sekä elinkeinotoiminnan infra - rakentamisen tukeminen erityisasiantuntijapalveluiden kautta. Yritysyhteistyön kehittäminen tapaamisten ja yritys vierailujen avulla.
3. Ylä-Savolle on laadittu kehittämisstrategia, jossa yhtenä painopisteinä on kansainvälisen työvoiman rekrytointi ja kansainvälisten opiskelijoiden saaminen Ylä-Savoon. Elinkeinopalvelut on mukana tukemassa yrityksiä osaavan työvoiman saamiseksi Kiuruvedelle. Yhteistyö seudullisten toimijoiden kanssa jatkuu edelleen, kuten esim. kunnat ja oppilaitokset.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Yritysneuvojan tehtävänä on neuvua yrityksen perustamisasioissa ja yritystoiminnan käynnistämässä. Elinkeinopalvelut pyrkivät aktivoimaan alueen uusyrityisperustantaa (sisältäen maatalouden sivuelinkeinot) ja toimivien yritysten valmiuksia toimia ja kehittyä mm. erilaisten tilaisuuksien ja hankkeiden kautta.

Omistajan/sukupolvenvaihdoksia pyritään edistämään hankkeiden ja neuvonnan avulla. Yritysneuvoja on tukena yrityksen elinkaaren eri vaiheissa, kuten kehittäminen, kasvu, omistajanvaihdos ja mahdollisissa yrityksen ongelmatilanteissa.

Yritysneuvontaan kuuluu myös rahoitusneuvonta, joka pitää sisällään Pohjois-Savon ELY-keskuksen avustusmahdollisuudet, Business Finlandin ja Finnveran rahoitusmahdollisuudet sekä Leader –rahoituksen uudella ohjelmakaudella.

Yritysneuvontaan kuuluu myös sijoittautumispalvelut eli uusien yritysten saaminen Kiuruvedelle. Yritysneuvojan vastuulla on myös yleisneuvonnan lisäksi starttirahalausuntojen laatiminen TE-toimistolle ja Finnveralle.

Työllisyysviikkotapahtumassa kaupunki on mukana, mikäli tapahtuma toteutuu Pohjois-Savossa. Yhteistyötä jatketaan Iisalmi ja tienoot matkailutoimijoiden kanssa.

Yritysneuvonta tekee yhteistyötä muun muassa seuraavien kumppaneiden kanssa:

- yhteinen toimitilarekisteri Iisalmen kaupungin, Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kanssa
- matkailumarkkinointi yhteistyö ”Iisalmi ja tienoot” kanssa
- yhteistyö eri hankkeiden kanssa
- seutuyhteistyö kuntien kanssa.

Yritysneuvontaa toteutetaan Yritys-Suomi, Ylä-Savo yrityspalvelusopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2021 perustettiin uusia yrityksiä 33 kpl.

Työllisyystilanne on ollut edelleen hyvä, vaikka koronaa on vielä liikkeellä. Suurin mullistus yritysmaailmassa on kuitenkin ollut helmikuussa 2022 alkanut Ukrainan sota. Tämä on osaltaan vaikuttanut niin, että varaosat, kuljetukset ja elintarviketeollisuus on joutunut miettimään uudet toimintatavat ja jakelureitit uusiksi.

Teollisuuden puolella ovat toimitusajat kasvaneet varaosien puutteen takia. Tämä on selkeästi kesän jälkeen näkynyt alkavien yritysten neuvonnan vähenemisenä, mutta myös uusia yrityksiä perustetaan vähemmän. Edellä mainittujen syiden takia on vaikea arvioida perustettavien yritysten määrää, koska työllisyystilanteen ollessa hyvä yrityksiä perustetaan vähemmän.

Uusien yritysten perustamismääriin on Pohjois-Savossa vaikuttanut myös se, että yrittäjyyttä voidaan kokeilla ns. kevytyrittäjyytenä. Tämä on saanut aikaiseksi sen, että ne, jotka mahdollisesti jatkavat yritystoimintaansa neljän kuukauden jälkeen, heiltä jää hakematta esim. starttiraha.

Finnveran rahoitusinstrumentit ovat muuttuneet niin, että pääpaino on yrityksille annettavissa takauksissa. Pankkien kiristyneet vakuusvaatimukset heijastuvat toimiviin yrityksiin, niin että niiden on vaikeampi saada käyttöpääomaa tilapäiseen tarpeeseen. Kaikesta huolimatta yrityksissä on puute osaavasta työvoimasta. Osaavan työvoiman saatavuudessa myös yritysneuvoja tulee olemaan yritysten tukena ja tekemään kaupungin osalta yhteistyötä. Yhteistyö jatkuu edelleen TE-toimiston kanssa ulkomailta saatavan työvoiman saamiseksi Kiuruvedelle.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

Uusien yritysten perustaminen: 15 kpl

Asiakaskontaktien määrä: 35 kpl

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset: Ylä-Savon Veturi ry:n seururaha 23 994 € (3 €/asukas), Ylä-Savon ammattiopiston seururaha 38 795 € (5 €/asukas) ja hallinnointiraha 5 654 €.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Tavoitteena on, että Kiuruvedelle perustetaan vuosittain uusia yrityksiä 15 kpl, joka toteutui vuonna 2021 poikkeuksellisen hyvin, perustettiin 33 uutta yritystä.

Odotettavissa on, että vuosi 2023 on rauhallisempi uusyritysperustannassa, koska työllisyystilanne on vielä hyvä ja yrityksissä on työvoimapula, niin työllistyminen on todennäköisempää kuin yrittäjäksi lähteminen. Mikäli uusi yritys perustetaan, täytyy yrityksellä olla kannattavan toiminnan edellytykset ja yrittäjän saada elantonsa yritystoiminnasta. Lisäksi tarkoitus on tehdä yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja kertoa nuorille yrittäjyydestä.

Asiakaskontaktien määrä 35 kpl tarkoittaa ensikontaktia, jolloin yritysneuvojaan otetaan yhteyttä ensimmäisen kerran. Em. määrä ei sisällä esim. toimitiloja koskevia yhteydenottoja. Yleensä asiakkaan kanssa asioidaan vähintään 2–3 kertaa riippuen asiakkaan tilanteesta ja asian vaativuudesta.

Vuonna 2023 markkinoinnissa tuodaan esille Kiuruveden 150 v juhlavuotta. Tarkoitus on järjestää erilaisia tapahtumia juhlavuoden kunniaksi. Lisäksi on jaossa tapahtumatukea. Kaupunki haluaa osallistaa paikallisia toimijoita suunnittelemaan kaupungin juhlavuotta myöntämällä tapahtumatukea. Haku on suunnattu kiuruvetisille toimijoille, jotka toteuttavat Kiuruvedelle tapahtuman juhlavuonna 2023. Kokonaismääräraha tapahtumille on yhteensä 10 000 €. Markkinoinnissa jatketaan some -viestintää ja tiedotetaan yrittäjille erilaisista tapahtumista ja ajankohtaisista asioista. Pyritään hyödyntämään erilaisia markkinapaikkoja, joiden avulla saadaan Kiuruvedettä paremmin esille ja tavoittamaan niiden kautta uusia asiakasryhmiä esim. tontti- ja muussa markkinoinnissa. Markkinointikampanjoita ja mm. "Muuta maalle" -teemaa jatketaan eri sisällöin.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

130 ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	2 779	15 950	14 660	14 660	14 660	14 660
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-321 940	-260 223	-580 144	-580 144	-582 503	-583 128
Toimintakate (Netto)	-319 161	-244 273	-565 484	-565 484	-567 843	-568 468
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-368 010	-59 412	-66 081	-66 081	-66 081	-66 081
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-6 518	-6 491	-11 823	-11 823	-11 823	-11 823
Tehtävän kokonaiskustannukset	-696 467	-326 126	-658 048	-658 048	-660 407	-661 032

MAATALOUSHALLINTO

Vastuhenkilö: Maataloussihteeri

Maatalouden tukihallintoyksikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Keiteleen ja Pielaveden kunnat sekä Kiuruveden kaupunki ovat muodostaneet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen, jossa järjestäjä kuntana toimii Kiuruveden kaupunki.

Maaseudun tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset lähipalveluina maataloustukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnonalaan liittyviin palveluihin, sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa.

Tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Toimintakautena 2022–2023 tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 1.7. tukea hakeneiden tilojen suhteessa. Tukea hakeneita tiloja vuonna 2022 oli Kiuruvedellä 369, Pielavedellä 173 ja Keiteleellä 66 kappaletta.

Kiuruveden kaupunki sekä Pielaveden ja Keiteleen kunnat ovat päivittäneet sopimuksen tukihallintoyksikön osalta syksyllä 2020. (Khall 26.10.20/§ 185)

Maataloushallinnon tulosityksikkö osallistuu maatilatalouden tai kylien kehittämistä koskevien EU-rahoitteisten tai muiden kanavien kautta rahoitettujen hankkeiden valmisteluun ja hallintointiin esim. osallistumalla hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn. Maataloushallinnon tulosityksikkö päättää maaseudun kehittämisavustusten myöntämisestä ja osallistuu mahdollisuuksien mukaan sidosryhmäyhteistyöhön.

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen:

Maaseudun tukihallintoyksikkö tarjoaa ja toteuttaa maatalousyrittäjille laadultaan ja kustannustehokkuudeltaan edulliset kuntatasolle kuuluvat maaseutuhallinnon lakisääteiset tehtävät ja palvelut. Lisäksi tukihallintoyksikön vastuualueeseen kuuluu Kiuruveden kaupungin maksamien kyläyhdistysten avustusten toteutus, hanketoimintaan osallistuminen sekä maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen neuvottelukunnan sihteerin, valmistelijan ja esittelijän tehtävät. Maaseutuhallinnon yhteistoimintaelin (M-ryhmä) toimii kuntien neuvotteluelimenä maaseutuelinkeinojen strategisissa linjauksissa, yhteistyöelimenä maaseutuhallinnon suunnittelussa, toimeenpanossa ja palvelujen määrittelyssä.

Yrityksiä ja työpaikkoja:

Maaseudun tukihallintoyksikkö kannustaa ja ohjaa asiakkaitaan moniosaavaan yrittäjyyteen ja yrittäjähenkisyyteen. Maatilojen elinvoimaisuutta edistetään ja neuvonnan avulla maataloustukijärjestelmien tarjoamat mahdollisuudet pyritään hyödyntämään mahdollisimman kattavasti.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. EU- ja kansallisten maataloustukien käsittely valtakunnallisessa aikataulussa tavoitteena oikein myönnetty ja maksetut tuet.
2. Tiedotus tuenhakijoille maatalouden tukijärjestelmien muutoksista tavoitteena EU:n ja kansallisten tukien täysimääräinen hyödyntäminen. EU:n uusi rahoituskausi (CAP27), joka tuo mukanaan merkittäviä muutoksia muun muassa tukijärjestelmiin ja tukien valvontaan, alkaa vuonna 2023 ja vuosien 2024–2025 aikana sen ominaisuudet ja

vaikutukset alkavat olla nähtävissä. CAP27 rahoituskauden tukijärjestelmien omaksuminen niin, että osataan opastaa viljelijöitä hyödyntämään tukijärjestelmiä.

3. Pyrkimys käytettävissä olevin toimenpitein varmistaa, että nykyiset yhteistoiminta-alueen toimipisteet säilyvät, jos aluehallintouudistus maaseutuhallinnon osalta lähtee etenemään kevään 2023 eduskuntavaalien jälkeen.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

1. CAP27 rahoituskauden uusien tukijärjestelmien ja muiden muutosten omaksuminen ja viljelijäkoulutusten järjestäminen keväällä 2023 mahdollisuuksien mukaan yhdessä tuottaja- ja neuvontaorganisaatioiden kanssa.
2. Maataloustukihakemusten vastaanottoon ja käsittelyyn liittyvien toimenpiteiden suorittaminen siten, että maksatukset voidaan toteuttaa viivytyksettä, valtakunnallisessa aikataulussa, tavoitteena oikein myönnetty ja maksetut tuet.
3. Maksajavirastosopimuksen mukaisten vaatimusten ja velvoitteiden täyttäminen.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2022

1. Tukihallintoyksiköllä on yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa oma toimipiste viljelijöiden asiointia varten. Aukioloajat vaihtelevat kunnittain, mutta Kiuruvedellä voi asioida paikan päällä pääsääntöisesti vähintään 4 päivänä viikossa.
2. Maatalousyrittäjille turvataan maatalouspalvelujen hyvä saatavuus, tavoitettavuus ja henkilökohtainen palvelu.
3. Henkilöstön määrä pyritään vakiinnuttamaan tukihakemusten käsittelyn eriyttämisen vaatimalle minimitasolle. Henkilöstön työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään henkilöstön kesken pidettävillä kehityskeskusteluilla, henkilöstöpalavereilla ja tiiviillä kanssakäymisellä.

Maatalouden tukihallintoyksikkö / tuet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: tukea hakeneet tilat yhteensä kpl	621	630	600	585	565
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: maataloustuet yhteensä, milj. euroa	32,3	32,0	31,0	30,8	30,6
Kiuruvesi: maataloustuet yhteensä: Kiuruvesi, milj. euroa	23,8	22,5	22,0	21,9	21,8
Kiuruvesi: tilojen lukumäärä, kpl	376	375	370	360	350

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Tuleva EU:n uusi rahoituskausi CAP27 tuo paljon muutoksia maatalouden tukijärjestelmiin, mikä aiheuttaa henkilöstölle suuren kouluttautumistarpeen ennen kevään 2023 tukihakua ja viljelijöille järjestettäviä koulutuksia. Henkilöstön kouluttautuminen tapahtuu pääosin Ruokaviraston järjestämänä ja on maksutonta.

Viljelijäkoulutusten osalta yhteistoiminta-alue on velvollinen järjestämään viljelijätukihakuun liittyviä koulutuksia. Kuluneeseen rahoituskauteen verrattuna mahdollisuus järjestää perusmuotoista tukikoulutusta hankerahoituksen avulla poistuu, mutta mahdollisuuksien mukaan koulutusten järjestämisessä tehdään yhteistyötä MTK Pohjois-Savon, Pohjois-Savon muiden yhteistoiminta-alueiden sekä muiden tahojen kanssa.

Tukihakemusten käsittelyssä on jatkossakin oltava maksajavirastosopimuksen tukihakemusten käsittelyä koskevan eriyttämisvaatimuksen mukaisesti vähintään neljä virkasuhteessa olevaa viranomaista. Vuoden 2023 aikana on tavoitteena, että kaikki tarvittavat virat saadaan täytettyä toistaiseksi voimassa olevilla työsuhteilla, jotta henkilöstön työssä jaksaminen ja toiminnan jatkuvuus mahdollistuu paremmin.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

140 MAATALOUSHALLINTO	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	166 586	160 066	80 515	80 515	80 515	80 515
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-296 353	-304 957	-231 263	-231 263	-237 084	-238 628
Toimintakate (Netto)	-129 768	-144 891	-150 748	-150 748	-156 569	-158 113
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-11 174	-11 327	-16 764	-16 764	-16 764	-16 764
Tehtävän kokonaiskustannukset	-307 527	-316 284	-248 027	-248 027	-253 848	-255 392

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja- ja talousjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Kaupungin työllistämistoimien tarkoituksena on alentaa pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä, ehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa työllistettävien valmiuksia omaehtoiseen koulutuksen hankintaan ja työnsaantiin.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Työllistämistoimia tehostetaan ja ylläpidetään yhteistyössä Kiuruveden Urheilijat ry:n, työ- ja elinkeinotoimiston, nuorten työpajan sekä järjestöjen kanssa huomioiden 1.1.2025 voimaan astuvan työ- ja elinkeinopalveluita koskevan uudistuksen mukanaan tuomat muutokset kunnan velvoitteisiin.
2. Kaupunki pyrkii vähentämään pitkäaikaistyöttömyyttä Kiuruveden Urheilijat ry:n kanssa tehdyllä yhteistyösopimuksella sekä muiden yhteisöjen avustustoiminnalla huomioiden 1.1.2025 voimaan astuvan työ- ja elinkeinopalveluita koskevan uudistuksen mukanaan tuomat muutokset kunnan velvoitteisiin
3. Tuetaan yrityksiä ja kotitalouksia nuorten kesätyöllistämässä

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Etsitään uusia keinoja alentaa pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi ja kasvun hillitsemiseksi. Vuodesta 2006 alkaen kunnat ovat joutuneet maksamaan yli 500 päivää työttömänä olleiden työmarkkinatuesta puolet. Työmarkkinatuen kuntaosuus laajentui 2015 alusta lukien kaikkiin yli 300 päivää työttömänä olleisiin. Huomioidaan 1.1.2025 voimaan astuvan työ- ja elinkeinopalveluita koskevan uudistuksen mukanaan tuomat muutokset kunnan velvoitteisiin.

Vuoden 2023 työmarkkinatuen laskennallisen kuntaosuuden määräksi on arvioitu 663 000 euroa.

Kaupunki jatkaa Kiuruveden Urheilijat ry:n kanssa sopimusta yhteistyöstä työllisyyden hoitamisessa. Kaupunki maksaa Kiuruveden Urheilijat ry:lle 150 000 euroa. Lisäksi varataan 40 000 euron määräraha työttömien työllistämiseen työssäoloehdon (26 viikon) täyttymiseksi.

Kaupunki toimii veloitetyöllistettyjen henkilöiden työnantajana.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

Pyritään työllistämään mahdollisimman paljon niitä henkilöitä, joiden työmarkkinatuesta kaupunki joutuu maksamaan puolet.

Työllistämisavustusta yhteisöille:

- Työllistämisen kuntalisä 3 000 €,
- Ylä-Savon TOIMI – valmennussäätiö 30 000 euroa
- Kiuruveden Työttömät ry:lle vuokratuki 9 000 euroa.
- Yhteensä 42 000 euroa.

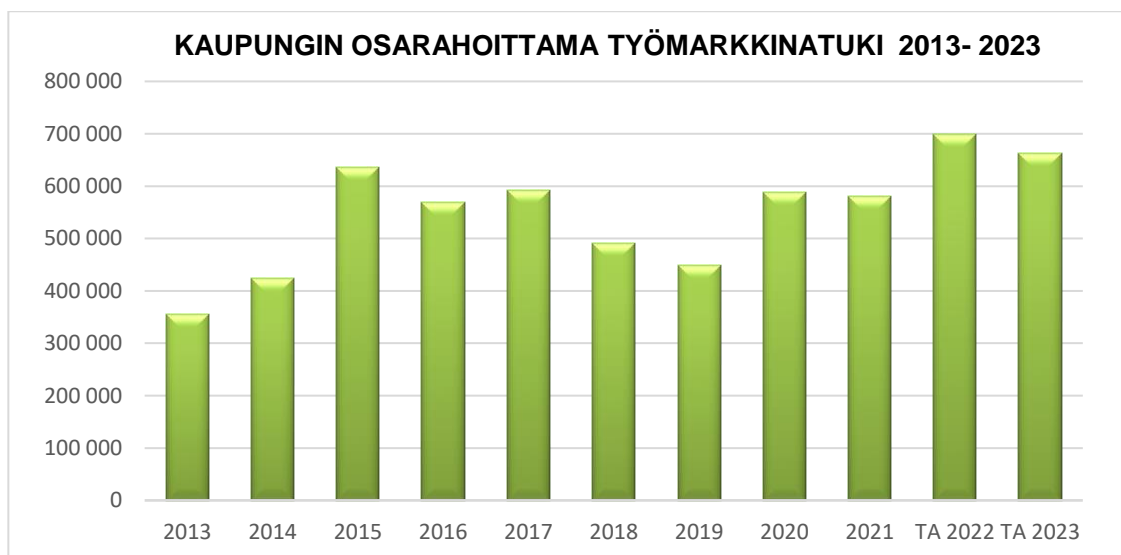
Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Kaupungin ja Kiuruveden Urheilijat ry:n välisellä sopimuksella pyritään vähentämään laajasti pitkäaikaistyöttömyydestä aiheutuvia kustannuksia ja muita ongelmia. Kiuruveden Urheilijoiden työllistämistoiminta vähentää kaupungin osuutta pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuesta. Lisäksi aktiivinen työllistämistoiminta parantaa pitkäaikaistyöttömien asemaa sekä vähentää ja lievittää siitä aiheutuvia ongelmia yksilöille.

Lähtökohtaisesti myös muut työllisyysasioiden parissa työskentelevät toimijat pyrkivät vähentämään työttömyydestä aiheutuvia ongelmia. Kaupungin rahallisella panostuksella varmistetaan osaltaan toimijoiden toimintamahdollisuudet.

Yritysten ja kotitalouksien tukeminen nuorten kesätyöllistämässä mahdollistaa paremmin nuorten tutustumisen työelämään ja sen pelisääntöihin. Erityisesti kotitalouksien kohdalla kaupungin maksamalla tuella on merkitystä ja se vaikuttaa merkittävästi niiden työllistämismahdollisuuksiin. Yritysten ja kotitalouksien työllistämisavustus 22 000 € (vuonna 2022: 23 000 €).

Osallistumme lisälmen kaupungin järjestämään työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun, TYP-verkostoon 5 150 €.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

150 TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	43 837	45 000	72 000	72 000	72 000	72 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-993 780	-1 070 154	-1 076 773	-1 076 773	-1 081 566	-1 082 839
Toimintakate (Netto)	-949 943	-1 025 154	-1 004 773	-1 004 773	-1 009 566	-1 010 839
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-3 692	-7 118	-20 770	-20 770	-20 770	-20 770
Tehtävän kokonaiskustannukset	-997 472	-1 077 272	-1 097 543	-1 097 543	-1 102 336	-1 103 609

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen tavoitteet 2023

Tulevaisuuden kunnan ytimessä ovat kumppanuudet, jotka tuottavat hyvinvointia kaupungin asukkaille.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän purkautumisen myötä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelut tullaan järjestämään vastuukuntamallilla, lisälmen kaupungin toimesta vuoden 2023 alusta lukien. Määrärahaa tätä varten on varattu 625 000 €. Lisäksi Kiuruveden kaupunki ja muut Ylä-Savon SOTE kunnat ovat varanneet määrärahoja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän purkamiseen liittyen. Kiuruveden kaupunki on varannut tähän 30 000 €.

Kiuruveden kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä paikkakunnalla toimivien järjestöjen ja eri tahojen kanssa. Yhteisenä tavoitteena kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Mielenhyvinvoinnista huolehtiminen on myös erityisen tärkeää ja on korostunut tässä maailman ajassa.

Vaikka sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle, terveyden edistämisen näkökulma korostuu kunnissa ja kaupungeissa. Kiuruveden kaupunki haluaa kehittää kumppanuuksia aktiivisella otteella koko kaupunkiyhteisön kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset	
Vauvaraha	11 000 €
Rintamveteraanit ry	6 000 €
Sotainvalidit	1 500 €
Pohjois-Savon Näkövammaiset ry:n äänilehti	500 €
Kiuruveden Varapäre ry:n toiminta-avustus ja vuokratuki noin	25 000 € * 11 600 €
Kiuruveden Urheilijat ry (päiväkeskus- ja tukiasumispalvelut ja tilavuokrat veloituksetta (päiväkeskus) arvio	100 000 € * 15 400 €
Mannerheimin Lastensuojeluliitto/ lastenkaitsija	2 250 €
Avustukset yhteensä	140 000 €
	(* - laskennallinen ALV 5%) (+ vuokratuki 27 000 €)

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

160 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	184 847	182 299	209 000	209 000	209 000	209 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-36 040 626	-38 234 067	-993 765	-1 034 765	-1 013 765	-1 033 765
Toimintakate (Netto)	-35 855 779	-38 051 768	-784 765	-825 765	-804 765	-824 765
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-4 300	-4 300	0	-9 917	-9 917	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-664	-690	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-36 045 590	-38 239 057	-993 765	-1 044 682	-1 023 682	-1 033 765

SIVISTYSLAUTAKUNTA/ OPETUS- JA SIVISTYSPALVELUKESKUS

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen johtaja: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueet: Sivistyslautakunnan hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus ja toisen asteen koulutus, kansalaisopisto, sivistyspalvelut ja vapaa-aikapalvelut.

HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen hallinnon tulosalue huolehtii sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä tiedottamisesta. Koulutoimisto hoitaa kaikkien tulosalueiden taloushallinnon toimintoja.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Varmistetaan kunnallista päätöksentekoa tukeva säännöllinen johtoryhmä- ja lautakuntatyöskentely.
2. Tarjotaan sujuvat hallinto- ja toimistopalvelut koko toimialalle.
3. Opitaan hyödyntämään toistemme asiantuntemusta ja tehdään yhteissuunnittelua koko toimialan sisällä.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Hallinnon tulosalueen toimintaan kuuluvat sivistystoimen hallinnon toimistopalvelut sekä luottamushenkilöorganisaation toimintaan liittyvät hallinnolliset tehtävät.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Koulu- ja kiinteistöselvityksen valmistuttua linjataan taajaman koulujen osalta yleissuunnitelmaa tulevaa varten.
2. Valmistaudutaan edelleen supistuvan kuntatalouden haasteisiin etukäteen hyödyntämällä eläköitymiset ja muu henkilöstön vaihtuvuus. Tarkastellaan työkokonaisuuksia siten, että vältetään yhdistelystä aiheutuva mahdottomien työtehtävien muodostaminen.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen hallinto on suppea ja toimivaan hallintoon kuuluvien asioiden valmistelu ja toteuttaminen itsessään on peruste käyttötaloudelle. Työntekijöinä on kaupungintalolla toimistosihteeri, joka tekee varhaiskasvatuksen töitä 70 % ja muuta sivistystoimen hallintoa 30 %. Lukion tiloissa toimii lukion koulusihteeri, jonka työajasta hallintoon 70 % ja lukiolle 30 %. Lukiolla on rehtori, joka toimii sivistystoimen vastaavana 40 % työajasta ja loput lukion rehtorin tehtävissä.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

190 HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	1 670	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-147 783	-136 739	-119 430	-119 430	-122 132	-122 850
Toimintakate (Netto)	-146 113	-136 739	-119 430	-119 430	-122 132	-122 850
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-84	-69	0	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-7 413	-6 768	-11 167	-11 167	-11 167	-11 167
Tehtävän kokonaiskustannukset	-155 279	-143 576	-130 597	-130 597	-133 299	-134 017

VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Monipuolisten palvelujen ja hyvän palveluohjauksen avulla tarjoamme laadukasta varhaiskasvatusta, joka tukee lapsen oppimisen edellytyksiä, elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Toimimme huoltajien kanssa yhdessä lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Varhaiskasvatuksen palvelutarjonta on mahdollisimman monipuolista. Pyrimme vastaamaan perheiden muuttuviin tarpeisiin talous huomioiden.
2. Henkilöstön pedagogista osaamista ja työhyvinvointia kehitetään koulutuksen ja työnohjauksen avulla. Esimiestehtävissä korostuu pedagoginen johtajuus.
3. Huoltajien ja lasten osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa kehitetään.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä on yhdessä huoltajien kanssa tukea lasten tasapainoista kehitystä ja kasvua. Lisäksi varhaiskasvatuspalvelut vastaavat lasten kotihoidon tuen ja yksityisen varhaiskasvatuspalvelun palvelusetelin maksatuksesta ja valvonnasta.

Varhaiskasvatus on lapsiperheille suunnattu palvelu, johon jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus. Varhaiskasvatuksessa edistetään lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä. Varhaiskasvatusta toteutetaan v. 2022 laaditun ja käyttöön otetun varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella on elokuussa 2022 käynnistynyt TasaVakka-hanke. Hankkeen avulla pyritään auttamaan haasteellisissa elämäntilanteissa olevia perheitä heidän kasvatustyössään. Yhteistyötä huoltajien kanssa tiivistetään ja samalla tasoitetaan perhetaustasta johtuvien erojen merkitystä oppimiseen ja hyvinvointiin. Hanke jatkuu 31.12.2023 saakka.

Esiopetusta järjestetään lapsille oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Esiopetus on suunnitelmallista kasvatusta ja opetusta, jonka tavoitteena on vahvistaa lapsen myönteisen minäkuvan kehittymistä ja edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimis- edellytyksiä tarjoamalla myönteisiä oppimiskokemuksia ja monipuolisia mahdollisuuksia vuorovaikutukseen saman ikäisten lasten kanssa. Esiopetuksessa käytetään varhaiskasvatukseen soveltuvaa pedagogiikkaa ja kunnioitetaan lasten mielenkiinnon kohteita opetuksen järjestämisessä. Leikki eri muodoissaan on vahvasti läsnä esiopetuksen toiminnassa. Oppimisympäristössä keskeistä on opettajan ja lapsen välinen sekä lasten keskinäinen vuorovaikutus, erilaiset toimintatavat ja oppimistehtävät. Esiopetus pohjautuu opetuksen eheyttämiseen. Esiopetuksessa ei ole oppiaineita vaan opetus toteutetaan oppimiskokonaisuuksina, joiden suunnittelun tärkeänä lähtökohtana ovat lasten mielenkiinnon kohteet. Esiopetuksen jälkeen osa lapsista jää täydentävään varhaiskasvatukseen, jota määrittää varhaiskasvatuslaki.

Elokuussa 2021 Kiuruveden varhaiskasvatuksessa on aloitettu kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu, jossa ovat mukana kaikki kunnalliset ja yksityiset päiväkodit. Kokeilu jatkuu vuoden 2024 toukokuun loppuun.

Avoimeen varhaiskasvatukseen voivat osallistua kotihoidossa olevat lapset ja heidän perheensä. Lapsella on mahdollisuus saada kokemuksia leikeistä, liikkumisesta, taiteista ja kulttuuriperinnöstä. Toiminnassa kiinnitetään huomiota lapsen oppimiseen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen edistämiseen. Toiminnan tavoitteena on myös vanhemmuuden vahvistaminen, perheiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen sekä vertaistuen mahdollistaminen. Avoin päiväkotitoimii Kiuruveden kaupungin perhekeskuksena.

Perhepäivähoito halutaan säilyttää yhtenä vaihtoehtona varhaiskasvatuksen valikoimista, sillä perheet hakevat perhepäivähoidon palveluja. Vauvat ja pienet lapset (alle 3 v) halutaan perhepäivähoitajalle. Perhepäivähoidon pieni ryhmäkoko ja kodinomainen ympäristö helpottaa pienen lapsen siirtymistä kotihoidosta varhaiskasvatukseen. Jokainen perhepäivähoitaja tarvitsee henkilökohtaista keskusteluaikaa ja ohjausta vaatimaan työhön. Lisäksi ohjaaja on mukana tekemässä lasten henkilökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia, joista lopullinen vastuu on perhepäivähoidon ohjaajalla. Ohjaajan työpanosta tarvitaan usein myös perheen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Kiuruvedellä toimii kaksi kunnallista päiväkotia, Kuorevirran ja Satumetsän päiväkotitoimii. Kuorevirran päiväkotitoimii järjestää varhaiskasvatusta 1–6-vuotiaille lapsille. Satumetsän päiväkotitoimii on vuorohoitopäiväkotitoimii. Vuorohoidon tarve on lisääntynyt huomattavasti, koska Kiuruvedeltä käydään paljon töissä toisella paikkakunnalla, eivätkä oman kunnan alueella olevat työpaikat enää rajoitu pelkkään päivätyöhön.

Kiuruvedellä on kaksi palvelusetelin avulla toimivaa päiväkotitoimii: Maalaiskaupungin päiväkotitoimii Päivänkakkara ja Pilke- päiväkotitoimii Tempo, joissa on yhteensä 102 paikkaa. Syyskuun 2022 tilaston mukaan yksityisissä päiväkodeissa on yhteensä 98 lasta.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Kaksivuotisen esiopetuskokeilun myötä vahvistetaan esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta sekä esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumojasamalla turvaten lapsen eheä koulupäivä tutussa oppimisympäristössä.
2. Järjestämme varhaiskasvatustaloudellisesti pedagogisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Varhaiskasvatustalouden mukaan kunnan on järjestettävä varhaiskasvatustaloudessa sellaisiin toimintamuotoihin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Jokaiselle lapselle tehdään henkilökohtainen varhaiskasvatustaloudellisesti tai esiopetussuunnitelma. Toiminnassa korostuu pedagogisuus ja opettajan rooli lapsen laaja-alaisen osaamisen edistämässä.

Perhepäivähoidossa perhepäivähoidon ohjaajan rooli on ollut merkittävä lasten suunnitelmien ohjauksessa ja tuen suunnittelussa. Ohjaaja on ollut mukana kirjaamassa lasten varhaiskasvatussuunnitelmia ja käynyt ohjauskeskusteluja hoitajien ja perheiden kanssa. Koska perhepäivähoidossa on kaikkiaan vielä n. 107 lasta ja 28 työntekijää, on katsottu, että perhepäivähoidon ohjaajan virka on syytä säilyttää.

Varhaiskasvatuksen tuen järjestämistä ollaan valtakunnan tasolla yhtenäistämässä perusopetuksen kanssa. Hallituksen esityksen mukaan varhaiskasvatuslakiin on kirjattu lapsen oikeus kolmitasoiseen tukeen, tuen toteutus sekä tuen tarpeen arviointi, tuen muodot sekä tukipalvelut. Laki on astunut voimaan 1.8.2022. Tämän lain myötä varhaiskasvatukselle aiheutuu kustannuksia tehostetusta ja erityisestä tuesta sekä ja tukipalvelusta annettavien päätösten valmistelusta.

1.8.2021 alkaen on ollut voimassa tarkennettu säädös päiväkotiryhmien suhdeluvuista. Lasten ja vastuuhenkilöiden suhdeluku ei voi ylittyä henkilöstöstä johtuvasta syystä. Tilapäinen ylitys on mahdollista vain lapsen hoitoajan ennakoimattoman muutoksen vuoksi. Tämä kasvattaa sijaismäärärahojen tarvetta.

1.8.2022 alkaen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia on muutettu siten, että asiakasmaksuja alennetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja. Muutoksen vuoksi varhaiskasvatuksen maksutuottojen arvioidaan alenevan n. 30 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna. Toimintavuoden 2022 aikana on varhaiskasvatukseen tullut huomattavasti aikaisempaa enemmän hakemuksia pienille, 8–10 kk lapsille, joiden huoltajat aloittavat työt heti vanhempainvapaan päätyttyä.

Kiuruvesi on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Kokeilu kestää 1.8.2021–31.5.2024. Kokeilun myötä on palvelujen piiriin tullut yhden päiväkotiryhmän verran uusia asiakkaita. Osa kokeiluun kuuluvista esioppilaista ja varsinaista esiopetusvuottaan käyvistä esioppilaista on sijoittunut yksityiseen varhaiskasvatukseen. Tämä tarkoittaa palvelusetelikustannusten nousua. Kokeilu on tuonut myös mukanaan paljon kokeilun hallinnointia, joka on lisännyt varhaiskasvatuksen johtajan ja toimistosihteerin työmäärää.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Päiväkotitoiminta					
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	74	60	57	55	55
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	89	70	75	75	75
Esiopetus	59	30	30	30	30
Kaksivuotinen esiopetuskokeilu	19	30	30	0	0
Ryhmäperhepäivähoito					
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	29	25	9	9	9
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	8	10	3	3	3
Perhepäivähoito					
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	64	50	60	60	60
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	15	25	25	25	25
Lasten määrä leikkitoiminnassa	50	60	60	60	60
Palvelusetelillä tuotetut palvelut	90	85	90	90	90
Ostettu esiopetus ja esiopetuskokeilu	28	44	44	25	25
Pienten lasten hoidon tuki	89	88	88	88	88

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

200 VARHAISKASVATUS	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	299 884	263 990	227 700	182 700	182 700	182 700
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-5 190 197	-5 060 731	-5 225 809	-5 252 159	-5 351 066	-5 377 304
Toimintakate (Netto)	-4 890 313	-4 796 741	-4 998 109	-5 069 459	-5 168 366	-5 194 604
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-3 477	-1 788	-8 256	-8 256	-8 256	-8 256
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-182 357	-209 646	-370 289	-370 289	-370 289	-370 289
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 376 031	-5 272 165	-5 604 354	-5 630 704	-5 729 611	-5 755 849

PERUSOPETUS**Vastuhenkilö: Nivan koulun rehtori****Tulosalueen toimintastrategia**

Perusopetus järjestää laadukasta ja tuloksellista opetusta yhteistyötä korostavalla tavalla. Opetuksessa painotetaan perustietojen ja – taitojen oppimista, oppilaiden perusturvallisuutta ja itsetunnon myönteistä kehittämistä sekä ryhmässä toimimisen, itsensä ilmaisemisen ja luovuuden valmiuksia.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Taajaman koulurakennusten kuntokartoituksen pohjalta suunnitellaan turvalliset ja terveelliset oppimisympäristöt kaikille perusopetuksen oppilaille.
2. Turvataan riittävät resurssit laadukkaan perusopetuksen järjestämiseen huomioiden kouluverkosto.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Perusopetuksen tulosalueen tehtävänä on järjestää kaupungissa asuvien oppilaiden opetus. Opetuksen tavoitteena on luoda mahdollisuus hyvään oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Yleisopetuksen ja erityisopetuksen yhteensovittaminen toteutetaan oppilaan edun mukaisesti. Oppilaiden syrjäytymisen estäminen tulee hyvän oppimisen ohella olla perusopetuksen keskeisimpiä tavoitteita.

Vuoden alusta hyvinvointialue järjestää oppilashuoltopalvelut kokonaisuudessaan.

Jatketaan nivelvaiheiden oppilaanohjauksen ja oppilashuollon kehittämistä ja yhteisten toimintamallien luomista eri koulujen kesken

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Opetuksen laadukas toteuttaminen.
2. Sopeutuminen hyvinvointialueelle siirtymisen aiheuttamiin muutoksiin ja kustannusten nousuun.

3. Yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä henkilöstön että oppilaiden keskuudessa painottuen erityisesti jaksamiseen ja mielen hyvinvointiin.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Oppilasmäärä	772	754	741	735	725
Opetustunnit	52 538	53 543	48 596	48 202	47 567

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Perusopetus on lakisääteinen palvelu, joka kunnan on tuotettava asukkailleen. Käyttötalous koostuu pääasiassa henkilöstön palkoista, kouluittain jaettavasta määrärahasta materiaaleihin (kirjat, digimateriaalit, laitteet ja muut opetusmateriaalit) sekä ruokailu- ja kuljetuskustannuksista.

Opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja sekä Opetushallituksesta saatuja hankerahoituksia on haettu edelleen ja niiden turvin on palkattu mm. määräaikaista opettajia, tsemppari ja koulunkäynnin ohjaajia. Mikäli hankkeita ei olisi, henkilöstöä olisi siitä huolimatta tarvittu omarahoitteisesti palkattuna.

Nopeat muutokset maailmantilanteesta sekä epävarmuus tulevaisuudesta voivat aiheuttaa erilaisia haasteita mielen hyvinvointiin ja tämä heijastuu myös oppilaiden oppimiseen ja koulunkäyntiin. Yhteisöllinen kouluympäristö ja toimintatavat tuovat turvaa, tukevat haasteista selviämistä sekä vahvistavat jaksamista ja mielen hyvinvointia. Tästä syystä oppilashuolto on keskeisessä asemassa koulun arjen sujumisessa ja sekä henkilöstön että oppilaiden hyvinvoinnissa. Oppilashuollon siirtyminen hyvinvointialueelle järjestettäväksi, siirtää tästä aiheutuvat kustannukset sinne. Kuitenkin tämä aiheuttaa epävarmuutta oppilashuollon palveluiden saatavuuteen ja riittävyteen jatkossa.

Haasteet oppilaiden tuen tarpeissa sekä oppimisen pulmissa että varsinkin oppilashuollossa ovat vuosi vuodelta lisääntyneet. Tästä syystä yläkoululla jo usean vuoden hankerahoituksella toteutettu tsemppari-toiminta ja Nivan koulun Startti- luokka ovat osoittautuneet välttämättömiksi. Toivoaksemme jossakin vaiheessa voimme vakinaistaa nämä toiminnot osaksi perusopetuksen määrärahojen puitteissa toteutettavaa toimintaa.

Kuljetuskustannukset ovat huomattava kustannuserä, joka oppilasmäärän vähenemisestä huolimatta oletettavasti kasvaa energiakustannusten noususta johtuen.

Ruokahuollosta tulee nyt myös merkittävä muutos ulkoisiin kustannuksiin hyvinvointialueelle siirtymisen myötä.

Talousarvion rakentamisessa on huomioitu virkarakenteen muutokset ja hankerahoituksen merkitys kokonaisuudessaan. Jo tehtyjä leikkauksia on pystytty paikkaamaan hankerahoin. Nivalla ei ole enää lainkaan englannin kielen opettajaa. Yläkoululla rehtori hoitaa tehostetun henkilökohtaisen opinto-ohjauksen, jolloin siihen ei tarvitse käyttää tuntiresurssia. Muilta keskustan kouluilta ei voida enää henkilöstä leikata, sillä nämä leikkaukset on tehty jo aikaisempina vuosina. Esimerkiksi koulunkäynnin ohjaajien työpanoksesta tehdyt leikkaukset näkyvät nyt kokonaiskustannuksissa.

Kyläkouluilta on myös jo aiemmin leikattu tuntikehystä. Lisäleikkaukset tunneista kyläkouluilta eivät ole enää mahdollisia opetuksen järjestämisen näkökulmasta.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen muutoksesta johtuen on todennäköistä, että tulot kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna. Lapsia on toiminnassa mukana paljon ja oppilasaines on vaativaa. Näin ollen olemme joutuneet lisäämään myös henkilöstön määrää, jotta voimme järjestää toimintaa laadukkaasti, turvallisesti ja tasa-arvoisesti.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

300 PERUSOPETUS	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	805 763	655 731	569 100	617 200	593 000	605 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-7 495 827	-7 407 307	-7 922 839	-7 960 740	-8 098 423	-8 134 934
Toimintakate (Netto)	-6 690 064	-6 751 576	-7 353 739	-7 343 540	-7 505 423	-7 529 834
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-45 900	-38 506	-30 972	-30 972	-30 972	-30 972
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-340 760	-340 721	-621 535	-621 535	-621 535	-621 535
Tehtävän kokonaiskustannukset	-7 882 487	-7 786 534	-8 575 346	-8 613 247	-8 750 930	-8 787 441

LUKIOKOULUTUS

Vastuhenkilö: Lukion rehtori / sivistystoimen vastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Kiuruveden lukion perustehtävänä on antaa hyvä yleissivistys, edistää lukiolaisten jatko-opintomahdollisuuksia sekä mahdollistaa opiskelijoiden yksilöllinen ja sosiaalinen kasvu.

Kiuruveden lukiossa järjestetään nuorille tarkoitettua opetussuunnitelman ja aikuisille tarkoitettua opetussuunnitelman mukaista koulutusta. Lukiosta valmistuu aktiivisia ja rohkeita, oman kulttuuriperintönsä tuntevia nuoria, joilla on hyvät valmiudet korkea-asteen opintoihin.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Lukion uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön kaikille ikäluokille lukiossa syksystä 2023 alkaen. Edellisen opetussuunnitelman mukaan opiskelevat opiskelijat otetaan huomioon siten, että heidän opiskelupolkunsa ei katkea kesken.
2. Ylioppilaskirjoitusten tulokset ovat keskeisessä roolissa korkea-asteen opintoihin hakeuduttaessa. Kiuruveden lukiossa tavoitellaan hyviä, opiskelijan oman tason mukaisia ylioppilastutkinnon arvosanoja.
3. Kiuruveden lukio pidetään elinvoimaisena laadukkaalla opetuksella, kaupungin sisäisellä ja seudullisella yhteistyöllä. MAHIS-yhteistyötä jatketaan erityisesti YSAO:n Hingunniemen yksikön ja YSAO:n ja SAKKY:n lisälmen yksikön kanssa. Kiuruveden lukion markkinointia kehitetään edelleen ja tavoitteena on saada siihen vahvemmin mukaan myös opiskelijoita.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Ylläpitämällä laadukasta lukiokoulutusta ja opiskelijoiden ohjausta mahdollistetaan opiskelijoille laaja ylioppilastutkinto ja valmiudet korkeakouluopintoihin. Korkeakoulu valmiuksia kehitetään vahvistamalla yhteistyötä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa vierailujen ja tutustumiskäyntien avulla. Jatketaan MAHIS-yhteistyötä sekä uutta TUVA-yhteistyötä alueen ammattipistojen kanssa.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Lukion Opetussuunnitelmaa 2021 viedään systemaattisesti eteenpäin opetussuunnitelman 2016 kanssa vierekkäin vielä kevään 2023 ajan. Tämän jälkeen kurssien soveltaminen neljännen vuoden opiskelijoita varten on tehtävä yksilöllisesti.
2. Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä käytänteet, toiminnot ja materiaalit- sekä laitehankinnat järjestetään kustannustehokkaasti ja harkiten.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Opiskelijat	119	125	135	130	125
Tunnit	8 188	7 850	8 200	8 100	7 850

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Oppivelvollisuuden pidentymisen myötä lukiolle on tullut uusia kustannuseriä, joita ei aikaisemmin ollut. Opiskelijoille on tarjottava opiskeluun tarvittava tietokone sekä oppikirjat ja materiaalit ilmaiseksi. Tämä aiheuttaa opiskelijakoneiden osalta ensi syksynä noin 25 tuhannen euron kulun ja kirjojen ja muun materiaalin osalta vuosittain arviolta 60 tuhannen euron hankinnan. Arvio perustuu perustilauksen suuruuteen keväällä 2022, joka oli 38 t€ sisältäen suurimman osan lukuvuoden aikana kahdelle ikäluokalle tarvittavista kirjoista, jatkossa materiaalit kolmelle ikäluokalle. Lukiolle tulevat kuljetuskustannukset ovat myös osa lisäkustannuksia, joita ei aikaisemmin ollut.

Lukion lehtorin eläköitymisen myötä vapautuvaa virkaa ei täytetä, vaan tunnit hoidetaan sisäisin järjestelyin sekä yhteistyössä yläkoulun kanssa.

Lukiossa jatketaan yhteistyötä MAHIKSEN, Isoverstaan ja Tutorhousen kanssa taloudellisten resurssien puitteissa. Yhteistyötä myös yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa lähdetään rakentamaan uudelleen koronan laannuttua. Opiskelijoita kannustetaan valitsemaan myös avoimen yliopiston tai ammattikorkeakoulun opintoja, mikäli ne eivät aiheuta kohtuutonta kuormaa opiskelijan lukujärjestykseen tai venytä opiskelua tarkoituksettomasti.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

310 LUKIOKOULUTUS	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	88 860	62 926	41 087	41 087	41 087	41 087
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 198 762	-1 252 032	-1 453 491	-1 453 491	-1 481 157	-1 488 494
Toimintakate (Netto)	-1 109 902	-1 189 106	-1 412 404	-1 412 404	-1 440 070	-1 447 407
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-6 629	-11 551	-16 432	-16 432	-16 432	-16 432
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-52 852	-54 127	-114 728	-114 728	-114 728	-114 728
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 258 243	-1 317 710	-1 584 651	-1 584 651	-1 612 317	-1 619 654

KANSALAIPOISTO

Vastuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Tulosalueen toimintastrategia

Kansalaisopiston toiminnalla vahvistetaan vapaan sivistystyölain ja kehittämisohjelman mukaisesti kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia, hyvinvointia ja terveyttä sekä kestävästä kehityksestä. Elämää kaikilla aisteilla -Kiuruveden kaupungin strategian tavoitteena on parantaa kiuruvetisten hyvinvointia ja vahvistaa osaamista sekä yhteisöllisyyttä. Kansalaisopiston toiminta tukee näiden tavoitteiden saavuttamista.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

Kiuruveden kansalaisopisto tekee aktiivista yhteistyötä Ylä-Savon ja Pohjois-Savon kansalaisopistojen ja muiden toimijoiden kanssa hankerahoituksen saamiseksi opiston kehittämistoimintaan. Etsitään uusia keinoja kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistamiseen opiston toimintaan liittyen.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Kansalaisopistossa järjestetään lähellä ja tasapuolisesti tavoitettavaa, kuntalaisten tarpeita palvelevaa sekä yksilöä ja yhteisöä kehittävää opetustoimintaa. Erityisenä painopisteenä on HARKKA ja MOTTI -hankkeiden koulutusten järjestäminen ja hankkeiden tavoitteiden saavuttaminen.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Koulutustarjontaa toteutetaan lähipalveluna ja etäopetusmahdollisuuksia hyödynnetään.
2. HARKKA 3 – harrastustoimintaa kaikille lapsille ja nuorille Kiuruvedellä -hankkeen avulla tarjotaan maksutonta harrastustoimintaa yläkoululla ja kaikilla alakouluilla. Jatkohankerahoitusta haetaan, mikäli haku avautuu.
3. MOTTI-monipuolisia taitoja tietotekniikkaan -hankkeen avulla henkilöstö saa valmiuksia etä- ja hybridiopetuksen tuottamiseen.
4. Vireä, elinvoimainen kansalaisopisto juhlii 60- vuotista taivaltaan.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kansalaisopisto					
Opiskelijoita	1 360	1 300	1 300	1 300	1 300
Opetustuntien lukumäärä	7 773	7 200	7 200	7 200	7 200
Taiteen perusopetuksen opiskelijoita	14	20	10	10	10

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

320 KANSALAIISOPISTO	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	186 510	167 200	145 500	145 500	145 500	145 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-619 482	-623 700	-613 017	-613 017	-627 458	-631 289
Toimintakate (Netto)	-432 971	-456 500	-467 517	-467 517	-481 958	-485 789
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 137	-921	-3 160	-3 160	-3 160	-3 160
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-30 977	-28 179	-55 925	-55 925	-55 925	-55 925
Tehtävän kokonaiskustannukset	-651 595	-652 800	-672 102	-672 102	-686 543	-690 374

SIVISTYSPALVELUT

Vastuhenkilö: Kulttuurisihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Sivistyspalvelujen tulosalue tarjoaa kaupungin asukkaille mahdollisuuden elämänlaajuiseen oppimiseen, itsensä monipuoliseen kehittämiseen ja virkistytymiseen sekä kulttuurin tuottamiseen sekä kulttuuriperinteen vaalimiseen. Sivistyspalvelut vastaavat osaltaan Kiuruveden vetovoimaisuudesta asuinpaikkana sekä matkailukohteena.

Kirjastotoiminnan tavoitteena on edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kulttuuritoiminnassa tavoitteena on edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin sekä luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin. Lisäksi huolehditaan paikallisen perinteen säilymisestä ja esilletuonnista mm. museotoiminnan kautta.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Huolehditaan paikallisen perinteen säilyttämisestä ja esilletuonnista
2. Kulttuuritalolla järjestetään mahdollisimman hyvin saavutettavaa ja monipuolista toimintaa yhteistyössä eri tahojen kanssa.
3. Kirjastossa tarjotaan asiakkaille monipuolinen aineistokokoelma sekä tarjotaan muita asiakkaiden tarpeista lähteviä palveluita ja tapahtumia.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Sivistyspalveluiden tulosalueen tehtävänä on vastata kokonaisuudesta, joka sisältää kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä museon toiminnan.

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnassa pyritään huomioimaan mahdollisimman monenlaiset kävijäryhmät ja järjestetään heille tapahtumia ympäri vuoden.

Museon kokoelmaa järjestetään ja huolletaan sekä museolla järjestetään tapahtumia kesäaikaan.

Jatketaan tiivistä yhteistyötä järjestöjen, lähikuntien sekä oman palvelukeskuksen yksiköiden kanssa.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Kulttuuritoimen tavoitteena on pitää kulttuuritoiminta elävänä sekä mahdollisimman monille kuntalaisille saavutettavana.
2. Museon tavoitteena on säilyttää ja tuoda esille paikallista perinnettä erilaisin näyttelyin ja tapahtumin.
3. Kirjastossa tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa olevaa palvelua.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Musiikkioppilaitoksen opiskelijat	26	26	26	26	26
Museokäynnit	525	700	700	700	700
Kulttuuritalo/käyntejä	7 240	23000	23 000	23 000	23 000
<i>Kirjasto</i>					
Lainausten määrä	120 193	130 000	130 000	130 000	130 000
Käyntikerrat	50 029	70 000	70 000	70 000	70 000
Verkkokäynnit	23 170	26 000	26 000	26 000	26 000

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Museon kävijämäärän pitäminen edellisten vuosien tasolla edellyttää kesän aukioloajan lisäksi erilaisten tapahtumien järjestämistä. Museon rakennusten kuntoa pitää tarkkailla edelleen ja tehdä korjaustoimenpiteitä.

Kulttuuritalon pitäminen elinvoimaisena tarvitsee vetovoimaisia tapahtumia ja yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa. Tulotavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää periä tilavuokrat kaikilta käyttäjiltä.

Kirjastolla tulee olla käytössä riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö, uusiutuva kirjastokokoelma sekä ajantasainen välineistö. Kirjasto on lähipalvelu, jolla tulee olla riittävät aukioloajat.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

400 SIVISTYSPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	55 491	65 600	59 100	59 100	59 100	59 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-729 247	-769 426	-836 754	-836 754	-844 959	-847 136
Toimintakate (Netto)	-673 756	-703 826	-777 654	-777 654	-785 859	-788 036
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-9 846	-13 197	-8 015	-8 015	-8 015	-8 015
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-32 839	-33 806	-46 685	-46 685	-46 685	-46 685
Tehtävän kokonaiskustannukset	-771 932	-816 429	-891 454	-891 454	-899 659	-901 836

VAPAA-AIKAPALVELUT**Vastuhenkilö: Liikuntas sihteeri****Tulosalueen toimintastrategia**

Liikunta- ja nuorisopalvelujen päätehtävänä on luoda edellytyksiä vapaa-ajan viettämiselle turvallisessa ja miellyttävässä ympäristössä sekä ohjata ja aktivoida kaikenikäisiä kaupunkilaisia vastuullisiksi ja itsenäisiksi toimijoiksi oman hyvinvointinsa suhteen. Tuetaan nuoria (17–25 v.) kokonaisvaltaisesti työ- ja yksilövalmennuksen sekä etsivän nuorisotyön keinoin.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Lisätään kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia liikunta- ja nuorisasioissa säännöllisten liikunta- ja nuorisoforumien avulla.
2. Kehitetään yhdessä uusia toiminta- ja yhteistyötapoja tehostamaan liikunta- ja nuorisopalveluiden ja tilojen saavutettavuutta.
3. Lisätään yhteistyötä eri oppilaitosten ja eri hankkeiden avulla koulupudokkaiden ja syrjäytymisuhan alla olevien nuorien tueksi.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Vapaa-aikapalvelujen tulosalueen tehtävänä on tuottaa kaupunkilaisille laadukkaat vapaa-ajan palvelut, jossa huomioidaan erityisesti nuoret ja ikäihmiset.

Kehitetään uusia toimintatapoja liikunta- ja nuorisopalveluissa yhdessä asiakkaiden kanssa ja pyritään tehostamaan tilojen käyttöä, sekä vähentämään tiloista aiheutuneita käyttökustannuksia. Säästöjä pyritään saamaan myös henkilöstön määrän vähentämisellä.

Uusilla toiminta- ja yhteistyötavoilla pyritään saamaan liikunta- ja nuorisopalveluiden piiriin enemmän Kiuruvetisiä asukkaita ja liikuntapaikoille enemmän käyttäjiä.

Tehostetaan nuorisopalvelujen ja eri koulujen välistä yhteistyötä eri hankkeiden avulla ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja koulupudokkaita huomioimalla oppivelvollisuusiän nouseminen.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Etsivän nuorisotyön, Luotsi, nuorten työpajan ja sidosryhmien avulla pyritään tukemaan nuorta selviytymään arjen asioissa sekä sitoutumaan sovittuihin suunnitelmiin.
2. Otetaan käyttöön etä- ja digisovelluksia käyttöön liikunta- ja nuorisopalveluissa.
3. Tehostetaan liikuntapaikkojen energiatehokkuutta käyttäjien kanssa.
4. Tehostetaan yhteistyötä TE-palvelujen ja TYP:n kanssa alle 29-vuotiaiden työttömien nuorten aktivoimiseksi.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Uimahalli ja kuntosali, käyntejä	37 500	50 000	50 000	50 000	50 000
Jäähalli, käyttötunnit	1 542	1 600	1 600	1 600	1 600
Nuorisotalo, käyntejä	2 600	3 000	3 000	4 000	4 000
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	62	58	60	60	60
Nuorten työpajan asiakkaat	45	45	50	50	50

Nuorisotalon käynteihin lasketaan vuodesta 2022 vain nuorisotalotoiminnan kävijät. Aikaisemmin laskettu koko kiinteistön toiminta.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

1. Kehitetään perusnuorisotyön toimintoja eri hankkeiden avulla entistä monipuolisemmaksi.
2. Etsivää nuorisotyötä suunnataan ennaltaehkäisevään ja jalkautuvaan työhön eri toimintaympäristöihin.
3. Kehitetään Luotsi, nuorten työpajan ja eri oppilaitosten yhteistyötä huomioimalla oppivelvollisuusiän nouseminen ja tulevat Soten muutokset.
4. Kehitetään liikuntapaikkojen energiatehokkuutta ja markkinoidaan aktiivisesti liikunta- ja nuorisotilojen käyttömahdollisuuksia, yhdessä tilojen käyttäjien kanssa.
5. Kehitetään ja tehostetaan edelleen digitaalisia palveluja ottaen huomioon liikunta- ja nuorisopalvelujen eri-ikäiset kohderyhmät.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

450 VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	375 797	455 421	454 497	454 497	454 497	454 497
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 601 565	-1 613 214	-1 756 710	-1 770 076	-1 791 232	-1 796 845
Toimintakate (Netto)	-1 225 768	-1 157 793	-1 302 213	-1 315 579	-1 336 735	-1 342 348
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-71 478	-71 448	-84 133	-84 133	-102 333	-102 333
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-56 971	-60 490	-90 226	-90 226	-90 226	-90 226
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 730 014	-1 745 152	-1 931 069	-1 944 435	-1 983 791	-1 989 404

TEKNINEN LAUTAKUNTA/ TEKNINEN PALVELUKESKUS

Teknisen palvelukeskuksen johtaja: Tekninen johtaja

Tulosalueet: Teknisen lautakunnan hallinto, rakennusvalvonta, tiet ja alueet, kiinteistöt, vesi- ja viemärlaitos

Toimielimen toimintastrategia

Tekninen lautakunta vastaa kaupunkilaisille osoitettujen kuntateknisten palveluiden tuottamisesta lakien ja asetusten mukaisesti. Tekninen lautakunta tuottaa palveluita myös kaupunkiorganisaation sisäisiin tarpeisiin sekä pyrkii osaltaan aktiivisesti kehittämään kaupungin palvelutuotantoa kokonaisuutena.

Tekninen lautakunta edistää kaupunkistrategian mukaisen viihtyisän ja turvallisen elinympäristön toteutumista kaupunkirakenteen suunnittelun ja rakentamisen keinoin. Kaavoituksen, liikennepalveluiden sekä kaupunkikuvan yleisilmeen kehittäminen ovat keskeinen tekijä tavoiteltaessa toimivaa, viihtyisää ja luonnonläheistä asumisympäristöä. Kuntalaisten ja alueen elinkeinotoiminnan näkökulmasta elintärkeät vesihuoltopalvelut turvataan rakennus-, peruskorjaus ja kehitystoiminnoin. Kaupungin kiinteistöomaisuudesta pidetään huolta turvaten asianmukaiset olosuhteet työskentelylle ja koko palvelutuotannolle.

HALLINTO TEKNINEN PALVELUKESKUS

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen palvelukeskuksen hallinto huolehtii teknisen lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, keskitetysti palvelukeskuksen tulosalueiden toimisto- ja tukipalveluista sekä monipuolisesta ja sujuvasta asiakaspalvelusta. Hallinto mahdollistaa teknisen lautakunnan, rakennusvalvontajaoston, toimintayksiköiden, viranhaltijoiden ja työntekijöiden sujuvan ja tehokkaan työskentelyn. Hallinto luo osaltaan edellytykset kaupungin yleispalvelukeskuksen ja muun organisaation tulokselliselle toiminnalle ja tukee niitä.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Säännöllinen johtoryhmä- ja lautakuntatyöskentely
2. Jatkuvat ja läheiset yhteydet muihin hallintokuntiin
3. Henkilöstön työssä jaksamista tuetaan; koulutus, kehityskeskustelut, resurssit

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Hallinto – tulosalue järjestää ja tuottaa palvelukeskuksen tulosalueiden toimisto- ja tukipalvelut mukaan lukien luottamushenkilöorganisaation toimintaan liittyvät hallinnolliset tehtävät. Hyvä ja sujuva yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa tukee kaikkien osapuolten tuloksellisuutta. Asetettujen taloudellisten tavoitteiden toteumaa seurataan aktiivisesti.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2022

- Tavoite:** Toiminnallisesti joustavat sekä tulevaisuuden tarpeet täyttävät tavat järjestää liikuntapaikkojen, puistoviheralueiden sekä kiinteistöjen viheralueiden kunnossapitokokonaisuudet yhdessä liikuntatoimen kanssa.

Toimenpide: Lisätään yhteistyötä liikunta- ja vapaa-aikapalveluiden välillä yhteisin säännönmukaisin suunnittelupalaverien keinoin. Kartoitetaan yhteistyössä hoidettavat kunnossapitokokonaisuudet sekä potentiaaliset ostopalvelukohteet.

Mittarit: Järjestetyt tapaamiset (kpl), esitykset yhteisvastuullisesti hoidettavista aluekokonaisuuksista (kpl), potentiaaliset ostopalvelukohteet (kpl)
- Tavoite:** Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot.

Toimenpide: Laskutuksen aktiivinen seuranta, muistutukset ja huomautukset, maksusuunnitelmista sopiminen

Mittarit: Maksutappiot (€)
- Tavoite:** Kehitetään talouden seurantaa ja raportointia lautakuntatasolla.

Toimenpide: Lautakunnan alaisten toimintojen taloudesta raportoidaan määrämuotoisemmin ja tiiviimmin.

Mittari: Talouden toteutuman seurantaraportit vuositasolla (kpl)

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Tavoiteltavien hankkeiden tulee olla hyvin suunniteltuja ja toteutettuja. Maksutuottojen keräämiseen liittyy haasteita ja epävarmuustekijöitä.

Henkilöstön työmäärän ja työssä jaksamisen tulee olla tasapainossa. Organisaatiomuutosten sekä eri vastuualueiden välisen yhteistyön syventämisen lähtökohtana tulee olla suunnitelmallisuus. Henkilöstön osaamista tulee vahvistaa luomalla mahdollisuuksia työtä tukevaan koulutukseen osallistumiseen.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

600 HALLINTO TEKPA	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	33 386	33 355	35 152	35 152	35 152	35 152
Valmistus omaan käyttöön	360	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 025 454	-1 100 139	-230 170	-410 170	-233 692	-234 626
Toimintakate (Netto)	-991 708	-1 066 784	-195 018	-375 018	-198 540	-199 474
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-8 379	-8 017	-15 736	-15 736	-15 736	-15 736
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 033 833	-1 108 156	-245 906	-425 906	-249 428	-250 362

RAKENNUSVALVONTA

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen lautakunnan rakennusvalvontajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Jaoston tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö edistämällä hyvää rakennustapaa sekä valvomalla rakennustoimintaa ja rakennettua ympäristöä kaupungissa. Jaoston alainen rakennusvalvonta huolehtii Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien myöntämisestä sekä niihin liittyvistä katselmuksista ja tarkastuksista. Rakennusvalvonta huolehtii myös rakentamisen yleisestä neuvonnasta kestävän kehityksen mukaisesti.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Käsitellään lupahakemuksia ja myönnetään rakennus-, toimenpide-, maisematyö- ja purkamislupia sekä käsitellään rakentamis- ja purkamisilmoituksia Maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen sekä muiden rakentamismääräysten mukaisesti. Lisäksi käsitellään tarvittaessa poikkeamislupia ja tehdään suunnittelutarvepäätöksiä.
2. Neuvotaan ja opastetaan rakennushankkeeseen ryhtyviä siten, että he tiedostavat omat vasuunsa ja velvollisuutensa hankkeessa sekä hyvän suunnittelun merkityksen. Lisäksi edellytetään, että suunnittelijat ja työnjohtajat ovat ammattitaitoisia. Vaaditaan myös tarpeen mukaan erityissuunnitelmia ja valvotaan suunnitelmien toteutumista työmaalla.
3. Vaaditaan, että vastaavat työnjohtajat suorittavat rakennusluvan mukaiset tehtävät ja tarkastukset. Lisäksi suoritetaan rakennustyön aikaisia katselmuksia myönnetyn luvan mukaisesti sekä pistokoeluentoisesti.
4. Valvotaan, että rakennuskanta ympäristöineen pidetään rakennusluvan ja kaavan mukaisessa kunnossa.
5. Annetaan yleistä rakentamisneuvontaa muiden töiden ohella Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.
6. Tuotetaan rakennushanketietoja rakennus- ja huoneistorekisteriin sekä ylläpidetään rakennuslupa-arkistoa.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka edistää hyvää rakennustapaa, turvallisen, terveellisen ja viihtyisän rakennetun ympäristön toteutumista sekä tasokkaan ja omaleimaisen kuntakuvan säilymistä ja kehittymistä. Rakennusvalvonta huolehtii myös edellä mainittuihin lupiin kuuluvista arkisto-, rekisteri- ja tietopalveluista.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on kaupungin rakennetun ympäristön turvallisuus, terveellisyys, kauneus ja kestävyys sekä tarkoituksenmukaisen lopputuloksen toteutuminen, jolla taataan myös käyttäjän tyytyväisyys.

Tulosalueen käyttötalouden toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena.

2. Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään yhteydenottojen ja muun katselmustoiminnan yhteydessä erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan parantamiseksi.
3. Ylä-Savon rakennusvalvontojen yhteistyötä jatketaan muun muassa lakitulkintojen, toimintakäytäntöjen yhtenäistämiseksi. Sähköisen Lupapiste - asiointipalvelun käyttöä pyritään lisäämään.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TOT 6/2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Myönnettyjen lupien määrä (kpl)					
Rakennusluvut	46	28	60	60	60
Toimenpideluvat	40	10	30	30	30
Rakentamisilmoitukset	27	11	30	30	30

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Rakentamisen arvioidaan yleisesti jatkuvan ja siten myös rakennus- ja muiden lupien lukumäärän pysyvän nykyisellä tasolla. Siihen liittyy kuitenkin paljon epävarmuustekijöitä muun muassa yleisen kustannustason nousun takia, joka vaikuttaa myös rakentamiseen. Meneillään olevan kiinteistöveroselvityksen tulosten perusteella lupamäärät voivat kuitenkin tilapäisesti nousta jonkin verran.

Viime vuosi oli rakentamisen suhteen melko hiljainen sekä toiminnan että tulojen ja menojen osalta, minkä vuoksi rakennusvalvonnan talousarvio pohjautuu pääosin viime vuoden talousarvion lukuihin. Tuloihin ja menoihin on kuitenkin tehty joitakin muutoksia tiukan talousraamin vuoksi. Siitä syystä myös rakennusvalvonnan maksutaksaa joudutaan tarkistamaan ensi vuodelle

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

620 RAKENNUSVALVONTA	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	39 998	57 000	52 000	52 000	52 000	52 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-127 623	-161 604	-151 573	-151 573	-154 902	-155 787
Toimintakate (Netto)	-87 625	-104 604	-99 573	-99 573	-102 902	-103 787
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-180	-7 500	-13 421	-13 421	-13 421	-13 421
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-22 905	-24 929	-32 532	-32 532	-32 532	-32 532
Tehtävän kokonaiskustannukset	-150 707	-194 033	-197 526	-197 526	-200 855	-201 740

TIET JA ALUEET

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Tiet ja alueet - tulosalueen tehtävänä on huolehtia kaupungin rakennetun ympäristön ja luonnonympäristön kehittämisestä ja kunnossapidosta siten, että se tarjoaa toimivan, turvallisen ja viihtyisän elin- ja asuinympäristön sekä tasapuoliset liikkumisolosuhteet koko kunnan alueella.

Yhdyskuntasuunnittelun vastuualue huolehtii maankäytön suunnittelusta, paikkatietojärjestelmästä ja mittaustoimesta.

Liikenneväylät ja alueet - vastuualue huolehtii katuverkon ja muiden liikenneväylien sekä yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös yksityistiehallinto ja kaupungin maa- ja metsätilojen hoito.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Taajaman kokoojakatujen ja asuntokatujen perusparannuksia tehdään silloin, kun niiden teko on tarkoituksenmukaista vesi- ja viemäriverkostosaneerauksien yhteydessä. Pääpaino siirretään ylläpitokorjauksiin eli esimerkiksi asfalttipäällysteiden uusimiseen, esteettömyyskorjauksiin ja liikenneturvallisuutta parantaviin korjauksiin.
2. Rantakylän ja Hingunniementien välille jo vuosia kaavaillun kevyen liikenteen väylän suunnittelu saadaan siihen pisteeseen, että käytännössä mahdolliset toteutustavat kustannusarvioineen ovat selvillä. Hanke suunnitellaan yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa.
3. Yksityisteiden perusparannusten avustamista jatketaan. Perusparannusavustusten hakemisessa, suunnittelussa ja työn valvonnassa tuetaan edelleen tiekuntia.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Liikenneväylien talvikunnossapito talvikausille 2022–2025 on kilpailutettu vuoden 2022 syksyllä. Liikenneväylien talvikunnossapidon laatua, kustannustehokkuutta ja aluejakoa tarkastellaan heti sopimuskauden alussa. Tarvittaessa tehdään tarkennuksia esimerkiksi aluejakoihin ja toimintatapoihin parhaan lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Konekeskus tuottaa palveluja katujen ja alueiden kesä- ja talvikunnossapitoon sekä kaupungin investointikohteiden tarpeisiin. Mahdollisuuksien mukaan palveluja myydään esimerkiksi yksityisteiden tarpeisiin.

Yksityisteitä tuetaan yksityistieavustuksilla, perusparannusavustuksilla, yksityistierekisterin ylläpidolla sekä perusparannusavustusten hakemisen avustamisella ja siihen liittyvällä suunnittelu- ja valvontatyöllä. Tiekuuntia myös tuetaan tieyksiköiden ajan tasalla pitämisessä.

Katuvalaistuksen yöaikaista vähentämistä toteutetaan teknisen lautakunnan päätösten mukaisesti. Vähentämisen vaikutuksia arvioidaan ja muutoksia tarkennetaan tarpeen vaatiessa.

Puistojen ja katuviheralueiden yleisilme pidetään siistinä, tarkastellen kuitenkin jatkuvasti mahdollisuuksia kehittää toimintaa taloudellisesti tehokkaammaksi. Tämä tapahtuu esimerkiksi kunnossapitoluokitusten laskemisilla sellaisilla alueilla, jossa se ei aiheuta alueen yleisilmeelle kohtuutonta haittaa.

Huonokuntoisia leikkivälineitä, puita ja istutuksia poistetaan ja uusitaan tarpeen vaatiessa. Vieraslajien torjuntaa suoritetaan tarpeen mukaan huomioiden käytettävissä olevat resurssit. Taimikoiden ja nuorten metsien hoitoa sekä muita toimenpiteitä tehdään metsäsuunnitelman mukaisesti.

Kiuruveden ongelmajäteaseman tehokas ja palveleva toiminta turvataan riittävien henkilöstöresurssien kohdentamisella.

Paikkatietoa ylläpidetään jatkuvasti, jotta viranomaistoiminnan, suunnittelun, valmistelun, päätöksenteon ja kuntalaisten eri tarpeisiin on saatavilla mahdollisimman ajantasaista tietoa.

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Tavoite: Katujen ja väylien kesä- ja talvikunnossapitoa toteutetaan kustannustehokkaasti siten, että ne ovat eri kulkutavoilla läpi vuoden turvallisesti liikennöitävissä ja kuljettavissa sekä katu ympäristön yleisilme on siisti.

Mittarit: Saatu palaute, vahingonkorvausvaatimusten määrä, katujen ja väylien talvi- sekä kesäkunnossapitoon käytetty rahamäärä.

2. Tavoite: Keskeiset viheralueet hoidetaan läpi kesäkauden hoitoluokan vaatimusten mukaisesti.

Mittarit: Saatu palaute, hoitotasovaatimusten alitusten määrä valitulla tarkastelualueella.

3. Tavoite: Leikkikenttien leikkivälineet ovat turvallisia ja käyttökunnossa. Huonokuntoiset leikkivälineet poistetaan ja uusia hankitaan tarpeen mukaan.

Mittarit: Käyttötarkastusten lukumäärä, poistettujen ja uusittujen leikkivälineiden lukumäärä, saatu palaute.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Talvikunnossapito muodostaa liikenneväylien ylläpidon suurimman menoerän. Liikenneväylien talvikunnossapidossa on tärkeää löytää tasapaino pakollisten ja toivottujen töiden välillä. Talvikunnossapidon hoitomallia ja ohjausta kehitetään jatkuvasti. Myös omana työnä tehtävien töiden osuutta tarkastellaan vuosittain ja se antaa suuntaviivat kaupungin oman toiminnan ja kaluston kehittämiseksi. Kaupungin omana työnä tehtävän talvikunnossapidon haasteena on, että mikäli työntekijöistä joku joutuu pitkälle sairauslomalle, työn kuormitus lisääntyy huomattavasti.

Katujen perusparannushankkeet ja niiden yhteydessä rakennettavat uudet jalankulku- ja pyörätiet ovat liikumisen ja liikenneturvallisuuden kannalta pakollisia ja luovat pohjan myös vanhojen asuinalueiden viihtyisyyden parantamiselle ja osaltaan houkuttelevat vanhan rakennuskannan kunnostamiseen tai uudisrakentamiseen alueelle. Kunnossapitokuluissa se näkyy alkuvaiheessa lähinnä kesäkunnossapidon kulujen alenemisena. Vastaavasti talviaikaan kevyen liikenteen väylän kunnossapito ja lumenajo tuovat lisäkustannuksia.

Viheralueiden, ranta-alueiden, leikkikenttien, vesireittien ja ongelmajätepisteen hoito ja ylläpito muodostavat yhdessä kokonaisuuden, jossa kyseisten toimintojen hoito- ja ylläpitotyöt limittyvät keskenään, jolloin töiden tekemisen suunnitteleminen on erityisen tärkeää. Jotta työt saataisiin nykyisellä henkilöstöllä tehtyä asianmukaisesti eikä isoja laatupoikkeamia kyseisissä töissä pääsisi syntymään, on erityisen tärkeä panostaa työn tekemisen suunnitelmallisuuteen sekä tarkoituksenmukaisuuteen. Töiden järjestäminen suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti auttaa myös työssä jaksamisessa ja tukee työn mielekkyyttä.

Kyseisten töiden tekoa ja työssä jaksamista tuetaan palkkaamalla kesäkaudella määräaikaisia työntekijöitä.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TOT 6/2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
<i>Tiet ja alueet</i>					
Asemakaavat, ha	584	584	584	584	584
Kunnossapidettävät kadut, tiet km	59	59	39	39	39
Kunnossapidettävät väylät, km			10	10	10
Katujen ja väylien kesä- ja talvikunn.pito €			279 990	280 000	280 000
Asemakaava-alueen katujen asfalttip. %			53	53	53
Avustettavat yksityistiet, km	368	369	369	369	369
Yksityistieavustukset, €			125 000	125 000	125 000
Aloitettut yks.teiden perusparannusavustus, kpl			4		
Yks.teiden perusparannus hankkeet €			60 000		
Puistot ja yleiset alueet, ha	89	89	89	89	89
Peltopinta-ala	87	87	87	87	87
Metsäpinta-ala	552	552	504	504	504
Vuokralle annetut alueet, ha	112	113	113	113	113
Konekeskuksen käyttötunnit, lkm	3166	2046	3400	3400	3400

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

630 TIET JA ALUEET	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	401 029	453 750	391 130	391 130	391 130	391 130
Valmistus omaan käyttöön	18 970	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Toimintamenot	-1 182 011	-1 189 543	-1 228 633	-1 228 633	-1 242 589	-1 246 300
Toimintakate (Netto)	-762 012	-718 793	-820 503	-820 503	-834 459	-838 170
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-708 452	-687 271	-662 583	-662 583	-662 583	-662 583
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-117 957	-127 256	-140 720	-140 720	-140 720	-140 720
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 008 419	-2 004 070	-2 031 936	-2 031 936	-2 045 892	-2 049 603

KIINTEISTÖT

Vastuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Kiinteistöt pidetään kunnossa ja ennakoidaan eri rakennusten käyttäjien tarpeet käyttöasteen mukaisiksi.

Kunnostus ja korjaustyöt tehdään ostopalveluna. Palvelun tuottajat valitaan vuositarjousten perusteella. Isommat kohteet kilpailutetaan erikseen. Rakennusinvestointien suunnittelu kilpailutetaan ja ostetaan ulkopuoliselta konsultilta. Rakennuttamispalvelua, työmaavalvontaa ja suunnittelua ostetaan tarvittaessa konsultilta.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Rakennusten käyttöaste pidetään mahdollisimman korkeana. Käyttämättömistä kiinteistöistä luovutaan myymällä tai purkamalla. Purkutyöt tehdään talousarvion sallimissa rajoissa.
2. Kiinteistöjen ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman alhaalla, turvallisuudesta ja terveellisyydestä tinkimättä. Kustannusten kertymistä seurataan kirjanpito-ohjelmien avulla.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

1. Virranrannan osaston Kotiranta asunnot kunnostetaan senioriasunnoiksi.
2. Huolletaan ja ylläpidetään toiminnassa olevat kiinteistöt, muutamaan kiinteistöön tehdään suurempia huoltotoimenpiteitä sekä uusitaan tekniikkaa energiatehokkaammaksi
3. Toteutetaan valtuuston päättämät rakennusinvestointikohteet.

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Kiinteistöjen ylläpitokulut ja – tuotot pidetään tasapainossa
2. Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjästä ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Tyhjät kiinteistöt myydään julkisella tarjouskilpailulla. Huonokuntoiset rakennukset puretaan valtuuston vahvistaman talousarvion puitteissa. Hyvänä käyttöasteena pidetään 90–100 %.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Kaupungin merkittävämpiin kiinteistöihin (15kpl) on tehty peruskuntoarviot, jotka osoittavat sen, että useisiin rakennuksiin on kertynyt paljon korjausvelkaa. Myös monet rakennukset ja kiinteistöt, joihin ei ole tehty tarkempia tutkimuksia, ovat vanhoja, eikä niihin ole tehty käyttöikää jatkavia peruskorjauksia. Suuri osa rakennuksista on käyttöikänsä päässä ja vaatisivat mittavia korjaustoimenpiteitä tai uudelleen rakentamista. Kuntotutkimusten osoittama korjausvelka on yli 11 milj. €. Kaupungin laskeva väestö tuo omat haasteensa kiinteistöjen käyttöasteeseen.

Korjaustöiden suunnittelu ja valvonta ostetaan konsulteilta, joilla tulee olla kyllin hyvät tiedot ja resurssit alansa suunnittelusta ja työmaan valvonnasta. Kaupungin vakituisessa henkilöstössä ei ole riittävästi resursseja työmaiden valvontaan. Isommille ja vaativimmilla työmaille palkataan paikallisvalvoja, joka ehtii paneutua perusteellisesti suunnitelmiin ja työmaan toteutuksen seurantaan.

Energiasäästöihin vaikuttaa kaikkien kiinteistön käyttäjien toiminta, vaatimukset ja käyttötottumukset. Kiinteistöhuoltohenkilöstöllä on melko pienet mahdollisuudet tehdä energiaa säästäviä toimenpiteitä, jollei muu henkilöstö ole siinä mukana. Esim. vaatimus ilmastoinnin pitämiseksi täydellä teholla 24/7 toiminnassa, lisää energiankulutusta n. 25 %. Nykyisillä energian hinnoilla kiinteistöjen lämmitys- ja käyttökustannukset tulevat nousemaan, vaikka energiaa säästäviä toimenpiteitä on tehty ja tullaan tekemään. Kustannusten kurissapitäminen vaatii ymmärrystä ja yhteistyötä käyttäjien ja kiinteistöpuolen henkilöstön kesken.

Korjauskohteista ei aina voida tehdä tarkkoja kustannusarvioita. Rakenteita avattaessa löytyy viallisia rakenteita ja haitta-aineita, kuten asbestia sisältäviä materiaaleja. Haitta-aineiden sisältävien materiaalien purkamiseen vaaditaan purkajalta asianmukainen koulutus ja pätevyystodistus. Korjaaminen on kuitenkin taloudellisempaa silloin, kun korjattavat rakenteet ovat vielä esillä. Korjauskohteiden yllättävyys tuo epävarmuutta talousarvion toteutumiseen. Korjaamatta jättäminen tuo riskin, joka realisoituessaan yleensä maksaa moninkertaisesti perusteellisestikin tehdyn korjauksen verran.

Kaupungin ja Soten sisäilmatyöryhmät ovat hyvänä apuna sisäilmaongelmien kartoituksessa, tilojen käytöstä ja korjauksesta päätettäessä. Sisäilmaongelmat voivat aiheuttaa yllättäviä ja mittavia korjaustoimenpiteitä, jota ei voida ennakoida. Osa henkilökunnasta reagoi hyvin herkästi pieniinkin sisäilmapuutteisiin. Tällaisia henkilöitä tulisi kyetä siirtämään toisiin työtiloihin, ennen kuin aloitetaan mittavia korjaustoimenpiteitä.

Talousarviovuonna 2023 tulosalueella joudutaan varautumaan mittaviin energiakustannusten nousuihin. Sähköenergian hinta vuonna 2023 on liki kolminkertainen vuoteen 2021 nähden. Lämmityskulujen arvioidaan nousevan noin 10 % vuoden 2022 tasosta.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TOT 6/2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
<i>Kiinteistöt</i>					
Kiinteistöjen lukumäärä	36	36	45	45	45
Rakennuksien lukumäärä	64	71	71	71	71
Huoneistoala m ² (*kerrosala)	59 570	67 490	77 798 *	77 798*	78 798*
Osakehuoneistoja kpl			9	9	9

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

650 KIINTEISTÖT	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	5 449 952	5 588 589	6 263 077	6 427 437	6 227 437	6 227 437
Valmistus omaan käyttöön	28 246	55 000	51 000	51 000	51 000	51 000
Toimintamenot	-3 395 841	-3 549 119	-4 239 048	-4 260 048	-4 270 297	-4 278 588
Toimintakate (Netto)	2 082 358	2 094 470	2 075 029	2 218 389	2 008 140	1 999 849
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 789 522	-1 723 101	-1 755 102	-1 745 185	-1 803 934	-1 833 851
Korko sitoutuneelle pääomalle	-336 835	-335 484	-323 380	-323 380	-323 380	-323 380
Muut laskennalliset kustannukset	-186 873	-201 773	-283 215	-283 215	-283 215	-283 215
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 709 071	-5 809 477	-6 600 745	-6 611 828	-6 680 826	-6 719 034

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Vesihuoltolaitos jakaa puhdasta talousvettä asiakkailleen sekä vastaanottaa ja käsittelee asiakkaidensa jätevedet ylläpitämällä, saneeraamalla ja rakentamalla verkostojaan sekä niihin liittyviä kunnallisteknisiä laitteita ja rakennelmia. Tukkuvesiyhtiön toimintaa tuetaan mahdollisuuksien mukaan mm. tarjoamalla yhtiön verkostoon kohdistuvia kunnossapitopalveluja laskutustyönä.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

1. Vuotovesien vähentämistoimenpiteitä tehdään vuonna 2022 tehtävän päivitetyn vuotovesiselvityksen ja toimenpideohjelman mukaisesti.
2. Varmistetaan, että vuonna 2022 toteutetun jäteveden purkuputken virtausolosuhteiden parantamisella on saavutettu vaadittu taso virtausolosuhteissa.
3. Vesilaitoksen investointiosassa varaudutaan vesimittarien vaihtamiseen noin 200 kuluspisteessä vuosittain, jolloin korjausvelkaa ei pääse syntymään.
4. Vesihuoltolaitoksen tiedonsiirron kehittäminen (automaation modernisointi) saatetaan loppuun vuonna 2017 laaditun suunnitelman mukaisesti.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2023

Ympäristölupa Kuorevirran jätevesipuhdistamon purkupaikan pysyttämistä nykyisellä paikallaan Lapinsaaren pohjoispuolella, puhdistamon toiminnan tehostamisesta ja jätevesien vaikutusalueen virtausolosuhteiden parantamisesta on saatu 21.4.2020.

Lupaehtojen mukaan ammoniumtyypen poistotehon tulee vähintään 80 % 1.1.2022 alkaen.

Jätevedenpurkupaikkaan liittyvät virtausolosuhteiden parantamistyöt on toteutettu vuonna 2022. Parantamistöiden vaikuttavuutta arvioidaan talousarviovuonna 2023.

Viemäriverkoston vuotovesiä tulee pienentää suunnitelmallisesti ja lupapäätöksen mukaisesti.

VESIMAKSUTAKSA 1.1.2018 lukien (tekninen lautakunta 17.10.2017):
Käyttömaksu on 1,56 €/ m³ (alv 0 %) eli 1,93 €/m³ (alv 24 %).

Mittarikohtainen perusmaksu:

Mittarikoko	Kerroin	Perusmaksu € / vuosi	
		alv 0 %	alv 24 %
15–20 mm	44	68,64	85,11
25–30 mm	250	390,00	483,6
40 mm	600	936,00	1 160,64
50 mm	1800	2 808,00	3 481,92
≥ 80 mm	2000	3 120,00	3 868,80

JÄTEVESIMAKSUTAKSA 1.1.2023 lukien (tekninen lautakunta 28.10.2022):

Käyttömaksu on 2,39 €/m³ (alv 0 %) eli 2,96 €/m³ (alv 24 %).

Liittymismaksu on 1,25 € (alv 0 %) eli 1,55 € (alv 24 %) rakennuksen kerrosalan ja rakennuspaikan pinta-alan yhteenlaskettua täyttä neliometriä kohden. Liittymismaksun määrä riippuu kuitenkin rakennuksen tontin ja pinta-alojen suhteesta toisiinsa sekä mahdollisesta myöhemmästä lisärakentamisesta.

Jäteveden perusmaksun käyttöönotto tulee ajankohtaiseksi vuonna 2024. Perusmaksun käyttöönotto ja maksuperusteet tulee valmistella talousarviovuonna 2023. Perusmaksulla katetaan viemäriverkoston toiminta-alueella verkoston kunnossapitoa sekä korjauksia. Perusmaksun suuruutta määriteltäessä tulee huomioida maksun kohtuullisuus sekä tasapuolisuus. Käyttöönotto vaatii erillisen toimielinkäsittelyn.

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2023

1. Tavoite: Jätevedenpuhdistamolla saavutetaan lupaehtojen mukaiset puhdistusvaatimukset.

Toimenpide: Varmistetaan, että prosessi toimii suunnitellusti, laitehuollot tehdään ennakoiden ja että puhdistamon käyttöhenkilöstöllä on käytössään riittävät resurssit.

Mittarit: Poikkeamat lupaehtojen mukaisista puhdistusvaatimuksesta (kpl)

2. Tavoite: Vuotovesimäärää saadaan laskettua edellisten vuosien tasosta.

Toimenpide: Jätevesiviemäreitä saneerataan noudattaen vuonna 2022 päivitettyä vuotovesiselvitystä sekä siitä johdettua toimenpideohjelmaa.

Mittari: Vuotovesien määrämuutokset (%), (m3)

3. Tavoite: Vesi- ja viemärlaitoksen talous on tasapainossa.

Toimenpide: Vesi- ja viemärlaitoksen taksat pidetään tasolla, jolla toiminnasta aiheutuneet kustannukset voidaan täysimääräisesti kattaa ja palvelun laatu voidaan pitää edelleen korkealla tasolla.

Mittari: Tilikauden tulos (€), talousveden toimituksen vähäistä suuremmat laatupoikkeamat (kpl)

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2023

Vuotovesiä on järjestelmällisesti vähennetty vuotovesiselvitysten mukaisesti jo yli 20 vuoden ajan. Silti vuotovesien osuus on pitkään ollut 40–50 % kokonaisvirtaamasta. Vuoto- ja hulevedet haittaavat puhdistamon prosessitoimintaa pienentäen puhdistustulosta eikä niiden pumppaaminen jäteveden mukana ole kustannussyistä järkevää. Vuoto- ja hulevesien määrän tulisi olla mahdollisimman pieni; niiden osuus kokonaisvirtaamasta saisi olla enintään noin 30 %.

Vuotovesiselvitys on päivitetty vuonna 2022. Selvityksestä johdetaan toimenpideohjelma vuotovesien vähentämiseksi vuosien 2023–2028 välisenä aikana.

Vesihuoltolaitos on investoinut suunnitelman mukaisesti vuotovesien vähentämiseen noin 300.000 euroa vuosittain vuosina 2016–2020. Vuosina 2021–2022 saneerauksiin on varauduttu 200.000 eurolla vuosittain. Saneerausta tulee jatkaa vähintään samalla tasolla kuin

vuosina 2021–2022. Pitkäjänteisen saneeraustyön tulokset alkavat näkyä, sillä vuotovesien määrää on saatu laskettua.

Vesi- ja viemärlaitoksen avainhenkilöstöä on eläköitymässä vuoden 2023 aikana. Rekrytoinnit tulee aloittaa ajoissa ja riittävään perehdytykseen tulee panostaa niin ajallisesti kuin rahallisesti. Yhtäaikainen työskentely väistyvän sekä uuden henkilöstön välillä on paras tapa säilyttää arvokas, osin kriittinenkin tietotaito talossa.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TOT 6/2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
<i>Vesi- ja viemärlaitos</i>					
Myyty vesimäärä, m3	645 601	312 521	630 000	630 000	630 000
Vesijohtoa, m	462 179	462 219	463 000	463 000	463 000
Kulutuspaikkojen lkm (vesi)	2 884	2 888	2 880	2 880	2 880
Laskutettu jätevesimäärä, m3	208 199	100 065	200 000	200 000	200 000
Jätevesiviemäriä, m	43 064	43 100	43 500	43 500	43 500
Sadevesiviemäriä, m	22 755	22 890	23 000	23 000	23 000
Sekaviemäriä, m	8 501	8 443	8 200	8 200	8 200
Kulutuspaikkojen lkm (jätevesi)	1 098	1 099	1 095	1 095	1 095

VESI- JA VIEMÄRLAITOKSEN TASEYKSIKÖN TULOSLASKELMA, RAHOITUSLASKELMA JA INVESTOINTIOSA

TULOSLASKELMA (ulkoinen/sisäinen)	TP-2021	TA-2022	LTK 2023	TA 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
Liikevaihto	1 843 870	1 800 630	1 804 960	1 804 960	0,2	1 804 960	1 804 960
Valmistus omaan käyttöön	14 944	14 800	14 800	14 800	0,0	14 800	14 800
Muut tuet ja avustukset	556	0	0	0	0,0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-717 740	-681 555	-820 916	-820 916	20,4	-820 916	-820 916
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-496 473	-459 200	-548 070	-548 070	19,4	-548 070	-548 070
Palvelujen ostot	-221 267	-222 355	-272 846	-272 846	22,7	-272 846	-272 846
Henkilöstökulut	-294 028	-275 534	-281 091	-281 091	2,0	-281 091	-281 091
Palkat ja palkkiot	-229 863	-219 452	-221 849	-221 849	1,1	-221 849	-221 849
Henkilösivukulut	-64 166	-56 082	-59 242	-59 242	5,6	-59 242	-59 242
Eläkekulut	-55 693	-47 106	-49 257	-49 257	4,6	-49 257	-49 257
Muut henkilösivukulut	-8 472	-8 976	-9 985	-9 985	11,2	-9 985	-9 985
Poistot ja arvonalentumiset	-551 419	-663 827	-684 566	-684 566	3,1	-684 566	-684 566
Suunnitelman mukaiset poistot	-551 419	-663 827	-684 566	-684 566	3,1	-684 566	-684 566
Liiketoiminnan muut kulut	-42 147	-42 980	-58 940	-58 940	37,1	-58 940	-58 940
Liikelylijäämä	254 035	151 534	-25 753	-25 753	-117,0	-25 753	-25 753
						0	
Rahoitustuotot ja -kulut	-186 472	-188 066	-188 066	-187 266	-0,4	-187 266	-187 266
Muut rahoitustuotot	3 794	2 200	2 200	3 000	36,4	3 000	3 000
Muun taseyks.korv.peruspääomasta	-190 266	-190 266	-190 266	-190 266	0,0	-190 266	-190 266
Ylijäämä/alijäämä ennen Satunn.eriä	67 563	-36 532	-213 819	-213 019	483,1	-213 019	-213 019
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	-296 715	15 000	14 990	14 990	-0,1	14 990	14 990
Vapaaeht.varausten lisäys(-) väh.(+)	300 000						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	70 849	-21 532	-198 829	-198 029	819,7	-198 029	-198 029

RAHOITUSLASKELMA	TP-2021	TA-2022	LTK 2023	TA 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
(ulkoinen/sisäinen)							
Toiminnan rahavirta							
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	254 035	151 534	-25 753	-25 753	-117,0	-25 753	-25 753
Poistot ja arvonalentumiset	551 419	663 827	684 566	684 566	3,1	684 566	684 566
Rahoitustuotot ja -kulut	-186 472	-188 066	-187 266	-187 266	-0,4	-187 266	-187 266
	618 983	627 295	471 547	471 547		471 547	471 547
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-1 722 610	-875 000	-455 000	-455 000	-48,0	-460 000	-565 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 103 628	-247 705	16 547	16 547	-106,7	11 547	-93 453
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys muilta	-22 320						
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Saamisten muutos muilta	94 283						
Korottomien velkojen muutos kunnalta	1 192 117	247 705	-16 547	-16 547	-106,7	-11 547	93 453
Korottomien velkojen muutos muilta	-160 452						
	1 125 948	247 705	-16 547	-16 547	-106,7	-11 547	93 453
Rahoituksen rahavirta	1 103 628	247 705	-16 547	-16 547	-106,7	-11 547	93 453
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0	0	0

INVESTOINTIOSA	TP-2021	TA-2022	Khall 2023	TS 2024	TS 2025
Vesi- ja viemärlaitos					
Vesilinjat ja vesihuolto					
Vesihuollon suunnittelu	-8 276	-30 000	-30 000	-35 000	-30 000
Salmijärven vesilinja	-11 327				
Pohjoisosan paineenkorotusasema	-33 339				
Sadevesiviemärit	-25 526	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Jv-purkuputken virtausolosuhteet		-350 000			
Taloliittymät	-63 964	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Vesiverkoston saneeraus vuosittain	-23 232	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000
Vesimittareiden uusiminen	-19 766	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Jätevesiviemärit	-189 200	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Jätevesipumppaamojen kunnostus	-15 052	-20 000	-25 000	-25 000	-15 000
Jätevedenpuhdistamon saneeraus	-1 307 875				
Vesitornin korjaustyöt		-30 000			
Vesihuoltoavustukset		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Vuotovesiselvityksen päivitys		-40 000			
Vv-laitos tiedonsiirron kehittäminen	-25 053	-25 000	-10 000	-10 000	
Vesihuollon koneet					-40 000
Jätevedenpuhdistamon koneet			-10 000	-10 000	
Vesi- ja viemärlaitos, menot yhteensä	-1 722 610	-875 000	-455 000	-460 000	-565 000
Vesi- ja viemärlaitos, tulot yhteensä	0	0	0	0	0

VESIHUOLLON TASEYKSIKÖN SISÄLLÄ LASKENALLISESTI ERIYTETTY HULEVEDEN VIEMÄRÖINTI

TULOSLASKELMA (sisältää ulkoiset ja sisäiset erät)

	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
Liikevaihto							
Valmistus omaan käyttöön							
Liiketoiminnan muut tuotot							
Materiaalit ja palvelut							
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-783	-1 300	-2 050	-2 050	57,7	-2 050	-2 050
Palvelujen ostot	-8 284	-5 006	-5 379	-5 379	7,5	-5 379	-5 379
Henkilöstökulut	-1 532	-789	-824	-824	4,4	-824	-824
Poistot ja arvonalentumiset	-15 629	-16 026	-16 491	-16 491	2,9	-16 491	-16 491
Liiketoiminnan muut kulut							
Liikealijäämä	-26 229	-23 121	-24 744	-24 744	7,0	-24 744	-24 744
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korvaus jäännöspääomasta	-4 197	-4 197	-4 197	-4 197	0,0	-4 197	-4 197
Tilikauden alijäämä	-30 426	-27 318	-28 941	-28 941	5,9	-28 941	-28 941

RAHOITUSLASKELMA (sisältää ulkoiset ja sisäiset erät)

	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
Liikealijäämä	-26 229	-23 121	-24 744	-24 744	7,0	-24 744	-24 744
Poistot ja arvonalentumiset	15 629	16 026	16 491	16 491	2,9	16 491	16 491
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 197	-4 197	-4 197	-4 197	0,0	-4 197	-4 197
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Investointimenot	-25 526	-30 000	-30 000	-30 000	0,0	-30 000	-30 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-40 323	-41 292	-42 450	-42 450	10	-42 450	-42 450
RAHAVAROJEN MUUTOS	-40 323	-41 292	-42 450	-42 450	2,8	-42 450	-42 450

INVESTOINTIOSA

	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
Huleveden viemäröinti							
Sadevesiviemärit	-25 526	-30 000	-30 000	-30 000	0,0	-30 000	-30 000
Huleveden viemäröinti, menot y	-25 526	-30 000	-30 000	-30 000	0,0	-30 000	-30 000

3.2. KÄYTTÖTALOUS TULOSALUEITTAIN / valtuustoon nähden sitova taso

(ulkoiset ja sisäiset)

	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
YLEISHALLINTO							
TOIMINTA TUOTOT	219 930	485 175	265 046	265 046	-45,4	265 046	265 046
TOIMINTA KULUT	-2 447 312	-2 376 229	-3 145 833	-3 150 833	32,4	-3 172 402	-3 179 442
TOIMINTAKATE	-2 227 382	-1 891 054	-2 880 787	-2 885 787	52,3	-2 907 356	-2 914 396
RUOKAHUOLTO							
TOIMINTA TUOTOT	2 123 181	2 117 965	0	0	-100,0	0	0
TOIMINTA KULUT	-1 967 004	-2 005 635	0	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKATE	156 177	112 330	0	0	-100,0	0	0
ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN							
TOIMINTA TUOTOT	2 779	15 950	14 660	14 660	-8,1	14 660	14 660
TOIMINTA KULUT	-321 940	-260 223	-580 144	-580 144	122,9	-582 503	-583 128
TOIMINTAKATE	-319 161	-244 273	-565 484	-565 484	131,5	-567 843	-568 468
MAATALOUSHALLINTO							
TOIMINTA TUOTOT	166 586	160 066	80 515	80 515	-49,7	80 515	80 515
TOIMINTA KULUT	-296 353	-304 957	-231 263	-231 263	-24,2	-237 084	-238 628
TOIMINTAKATE	-129 768	-144 891	-150 748	-150 748	4,0	-156 569	-158 113
TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN							
TOIMINTA TUOTOT	43 837	45 000	72 000	72 000	60,0	72 000	72 000
TOIMINTA KULUT	-993 780	-1 070 154	-1 076 773	-1 076 773	0,6	-1 081 566	-1 082 839
TOIMINTAKATE	-949 943	-1 025 154	-1 004 773	-1 004 773	-2,0	-1 009 566	-1 010 839
HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN							
TOIMINTA TUOTOT	184 847	182 299	209 000	209 000	14,6	209 000	209 000
TOIMINTA KULUT	-36 040 626	-38 234 067	-993 765	-1 034 765	-97,3	-1 013 765	-1 033 765
TOIMINTAKATE	-35 855 779	-38 051 768	-784 765	-825 765	-97,9	-804 765	-824 765
HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA							
TOIMINTA TUOTOT	1 670	0	0	0		0	0
TOIMINTA KULUT	-147 783	-136 739	-119 430	-119 430	-12,7	-122 132	-122 850
TOIMINTAKATE	-146 113	-136 739	-119 430	-119 430	-12,7	-122 132	-122 850
VARHAISKASVATUS							
TOIMINTA TUOTOT	299 884	263 990	227 700	182 700	-30,8	182 700	182 700
TOIMINTA KULUT	-5 190 197	-5 060 731	-5 225 809	-5 252 159	3,8	-5 351 066	-5 377 304
TOIMINTAKATE	-4 890 313	-4 796 741	-4 998 109	-5 069 459	5,7	-5 168 366	-5 194 604
PERUSOPETUS							
TOIMINTA TUOTOT	805 763	655 731	569 100	617 200	-5,9	593 000	605 100
TOIMINTA KULUT	-7 495 827	-7 407 307	-7 922 839	-7 960 740	7,5	-8 098 423	-8 134 934
TOIMINTAKATE	-6 690 064	-6 751 576	-7 353 739	-7 343 540	8,8	-7 505 423	-7 529 834
LUKIOKOULUTUS							
TOIMINTA TUOTOT	88 860	62 926	41 087	41 087	-34,7	41 087	41 087
TOIMINTA KULUT	-1 198 762	-1 252 032	-1 453 491	-1 453 491	16,1	-1 481 157	-1 488 494
TOIMINTAKATE	-1 109 902	-1 189 106	-1 412 404	-1 412 404	18,8	-1 440 070	-1 447 407
320 KANSALAI SOPISTO							
TOIMINTA TUOTOT	186 510	167 200	145 500	145 500	-13,0	145 500	145 500
TOIMINTA KULUT	-619 482	-623 700	-613 017	-613 017	-1,7	-627 458	-631 289
TOIMINTAKATE	-432 971	-456 500	-467 517	-467 517	2,4	-481 958	-485 789
SIVISTYSPALVELUT							
TOIMINTA TUOTOT	55 491	65 600	59 100	59 100	-9,9	59 100	59 100
TOIMINTA KULUT	-729 247	-769 426	-836 754	-836 754	8,8	-844 959	-847 136
TOIMINTAKATE	-673 756	-703 826	-777 654	-777 654	10,5	-785 859	-788 036

VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTA TUOTOT	375 797	455 421	454 497	454 497	-0,2	454 497	454 497
TOIMINTAKULUT	-1 601 565	-1 613 214	-1 756 710	-1 770 076	9,7	-1 791 232	-1 796 845
TOIMINTAKATE	-1 225 768	-1 157 793	-1 302 213	-1 315 579	13,6	-1 336 735	-1 342 348
HALLINTO TEKPA	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTA TUOTOT	33 386	33 355	35 152	35 152	5,4	35 152	35 152
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	360	0	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT	-1 025 454	-1 100 139	-230 170	-410 170	-62,7	-233 692	-234 626
TOIMINTAKATE	-991 708	-1 066 784	-195 018	-375 018	-64,8	-198 540	-199 474
RAKENNUSVALVONTA	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTA TUOTOT	39 998	57 000	52 000	52 000	-8,8	52 000	52 000
TOIMINTAKULUT	-127 623	-161 604	-151 573	-151 573	-6,2	-154 902	-155 787
TOIMINTAKATE	-87 625	-104 604	-99 573	-99 573	-4,8	-102 902	-103 787
TIET JA ALUEET	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTA TUOTOT	401 029	453 750	391 130	391 130	-13,8	391 130	391 130
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	18 970	17 000	17 000	17 000	0,0	17 000	17 000
TOIMINTAKULUT	-1 182 011	-1 189 543	-1 228 633	-1 228 633	3,3	-1 242 589	-1 246 300
TOIMINTAKATE	-762 012	-718 793	-820 503	-820 503	14,2	-834 459	-838 170
KIINTEISTÖT	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTA TUOTOT	5 449 952	5 588 589	6 263 077	6 427 437	15,0	6 227 437	6 227 437
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	28 246	55 000	51 000	51 000	-7,3	51 000	51 000
TOIMINTAKULUT	-3 395 841	-3 549 119	-4 239 048	-4 260 048	20,0	-4 270 297	-4 278 588
TOIMINTAKATE	2 082 358	2 094 470	2 075 029	2 218 389	5,9	2 008 140	1 999 849
VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTA TUOTOT	1 844 426	1 800 630	1 804 960	1 804 960	0,2	1 804 960	1 804 960
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	14 944	14 800	14 800	14 800	0,0	14 800	14 800
TOIMINTAKULUT	-1 053 916	-1 000 069	-1 160 947	-1 160 947	16,1	-1 169 314	-1 171 527
TOIMINTAKATE	805 455	815 361	658 813	658 813	-19,2	650 446	648 233
RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTA TUOTOT	12 323 926	12 610 647	10 684 524	10 851 984	-13,9	10 627 784	10 639 884
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	62 520	86 800	82 800	82 800	-4,6	82 800	82 800
TOIMINTAKULUT	-65 834 722	-68 114 888	-30 966 199	-31 290 816	-54,1	-31 474 541	-31 603 482
TOIMINTAKATE	-53 448 275	-55 417 441	-20 198 875	-20 356 032	-63,3	-20 763 957	-20 880 798

3.3. TULOSLASKELMA (ulkoiset)

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITTUOTOT	3 923 187	3 878 789	2 557 520	-34,1	2 557 520	2 557 520
MAKSUTUOTOT	526 433	564 590	473 150	-16,2	473 150	473 150
TUET JA AVUSTUKSET	800 878	622 069	682 430	9,7	658 230	670 330
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 846 068	2 577 496	2 552 413	-1,0	2 352 413	2 352 413
TOIMINTATUOTOT	7 096 565	7 642 944	6 265 513	-18,0	6 041 313	6 053 413
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	62 520	86 800	82 800	-4,6	82 800	82 800
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-15 231 728	-15 155 576	-13 875 228	-8,5	-14 280 953	-14 389 894
PALKAT JA PALKKIOT	-11 493 960	-11 509 559	-10 940 034	-5,0	-11 273 138	-11 362 806
HENKILÖSIVUKULUT	-3 737 767	-3 646 017	-2 935 194	-19,5	-3 007 815	-3 027 088
ELÄKEKULUT	-3 316 522	-3 174 262	-2 442 123	-23,1	-2 499 418	-2 514 611
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-421 245	-471 755	-493 071	4,5	-508 397	-512 477
PALVELUJEN OSTOT	-40 272 764	-42 629 731	-7 205 730	-83,1	-7 015 730	-7 035 730
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 885 438	-3 031 604	-3 221 594	6,3	-3 221 594	-3 221 594
AVUSTUKSET	-1 326 123	-1 407 500	-1 413 300	0,4	-1 402 300	-1 402 300
MUUT TOIMINTAKULUT	-891 307	-922 774	-988 493	7,1	-967 493	-967 493
TOIMINTAKULUT	-60 607 361	-63 147 185	-26 704 345	-57,7	-26 888 070	-27 017 011
TOIMINTAKATE	-53 448 275	-55 417 441	-20 356 032	-63,3	-20 763 957	-20 880 798
VEROTULOT	26 495 371	25 000 000	14 370 000	-42,5	13 920 000	13 970 000
VALTIONOSUUDET	33 036 167	33 900 000	9 510 000	-71,9	10 181 000	10 150 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	83 745	56 909	6 742	-88,2	6 557	6 139
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 265 945	809 158	1 146 758	41,7	1 146 758	1 146 758
KORKOKULUT	-175 268	-210 000	-625 000	197,6	-625 000	-625 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-57 730	-70 000	-125 500	79,3	-125 500	-125 500
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 116 691	586 067	403 000	-31,2	402 815	402 397
VIISIKATE	7 199 954	4 068 626	3 926 968	-3,5	3 739 858	3 641 599
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 329 756	-3 370 537	-3 356 825	-0,4	-3 433 774	-3 453 774
ARVONALENTUMISET	-366 146	0	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 695 902	-3 370 537	-3 356 825	-0,4	-3 433 774	-3 453 774
SATUNNAISET ERÄT	-2 744 178	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	759 874	698 089	570 143	-18,3	306 084	187 825
POISTOERON MUUTOS	-294 515	17 199	17 189	-0,1	17 189	17 189
VARAUSTEN MUUTOS	300 000	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	765 359	715 288	587 332	-17,9	323 273	205 014

3.4. TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITTUOTOT	5 273 830	5 220 306	2 936 682	-43,7	2 936 682	2 936 682
MAKSUTUOTOT	569 350	615 311	523 447	-14,9	523 447	523 447
TUET JA AVUSTUKSET	800 878	622 069	682 430	9,7	658 230	670 330
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 679 868	6 152 961	6 709 425	9,0	6 509 425	6 509 425
TOIMINTATUOTOT	12 323 926	12 610 647	10 851 984	-13,9	10 627 784	10 639 884
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	62 520	86 800	82 800	-4,6	82 800	82 800
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-15 231 728	-15 155 576	-13 875 228	-8,4	-14 280 953	-14 389 894
PALKAT JA PALKKIOT	-11 493 960	-11 509 559	-10 940 034	-4,9	-11 273 138	-11 362 806
HENKILÖSIVUKULUT	-3 737 767	-3 646 017	-2 935 194	-19,5	-3 007 815	-3 027 088
ELÄKEKULUT	-3 316 522	-3 174 262	-2 442 123	-23,1	-2 499 418	-2 514 611
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-421 245	-471 755	-493 071	4,5	-508 397	-512 477
PALVELUJEN OSTOT	-41 601 214	-43 964 389	-7 566 299	-82,8	-7 376 299	-7 396 299
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 950 892	-3 089 184	-3 290 484	6,5	-3 290 484	-3 290 484
AVUSTUKSET	-1 326 123	-1 407 500	-1 413 300	0,4	-1 402 300	-1 402 300
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 724 765	-4 498 239	-5 145 505	14,4	-5 124 505	-5 124 505
TOIMINTAKULUT	-65 834 722	-68 114 888	-31 290 816	-54,1	-31 474 541	-31 603 482
TOIMINTAKATE	-53 448 275	-55 417 441	-20 356 032	-63,3	-20 763 957	-20 880 798
VEROTULOT	26 495 371	25 000 000	14 370 000	-42,5	13 920 000	13 970 000
VALTIONOSUUDET	33 036 167	33 900 000	9 510 000	-71,9	10 181 000	10 150 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	83 745	56 909	6 742	-88,2	6 557	6 139
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 456 210	999 424	1 337 024	33,8	1 337 024	1 337 024
KORKOKULUT	-175 268	-210 000	-625 000	197,6	-625 000	-625 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-247 996	-260 266	-315 766	21,3	-315 766	-315 766
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 116 691	586 067	403 000	-31,2	402 815	402 397
VUOSIKATE	7 199 954	4 068 626	3 926 968	-3,2	3 739 858	3 641 599
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 329 756	-3 370 537	-3 356 825	-0,4	-3 433 774	-3 453 774
ARVONALENTUMISET	-366 146	0	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 695 902	-3 370 537	-3 356 825	-0,4	-3 433 774	-3 453 774
SATUNNAISET ERÄT						
SATUNNAISET KULUT	-2 744 178	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	759 874	698 089	570 143	-16,8	306 084	187 825
POISTOERON MUUTOS	-294 515	17 199	17 189	-0,1	17 189	17 189
VARAUSTEN MUUTOS	300 000	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	765 359	715 288	587 332	-17,9	323 273	205 014

3.5. RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	7 199 954	4 068 626	3 926 968	-3,5	3 739 858	3 641 599
SATUNNAISET ERÄT	-2 744 178	0	0		0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-292 725	-306 000	0	-100,0	0	0
	4 163 051	3 762 626	3 926 968	4,4	3 739 858	3 641 599
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-4 170 026	-4 271 000	-3 795 000	-11,1	-1 647 000	-5 752 000
RAHOITUSOSUJDET INVESTOINTIMENOIHIIN	250 851	369 315	309 000	-16,3	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	28 629	336 000	10 000	-97,0	10 000	10 000
	-3 890 545	-3 565 685	-3 476 000	-2,5	-1 637 000	-5 742 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	272 506	196 941	450 968	129,0	2 102 858	-2 100 401
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-22 320	0	0		0	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	75 138	14 485	9 439	-34,8	25 879	31 956
	52 818	14 485	9 439	-34,8	25 879	31 956
LAINAKANNAN MUUTOKSET				88,7		
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 951 560	0	574 600		0	3 000 000
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 069 916	-2 761 870	-2 012 493	-27,1	-1 962 070	-1 962 070
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	2 000 000	0	-100,0	0	0
	881 644	-761 870	-1 437 893	88,7	-1 962 070	1 037 930
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-6 117	0	0		0	0
SAAMISTEN MUUTOS	-452 265	0	0		0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-256 675	0	0		0	0
	-715 057	0	0		0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	219 405	-747 385	-1 428 454	91,1	-1 936 191	1 069 886
RAHAVAROJEN MUUTOS	491 911	-550 444	-977 486	77,6	166 667	-1 030 515
RAHAVARAT 31. 12.	8 453 187					
1. 1.	7 961 277	491 911				

3.6. INVESTOINNIT

Valtuustoon nähden sitova taso on merkitty vaakasuoralla huomiovärillä. Taloussuunnitteluvuosien investoinnit tarkentuvat talousarviossa vuonna 2023, kun mm. koulu- ja kiinteistöverkkoselvitys on valmis.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kaupunginhallitus					
Maa-alueet					
Maan hankinta, menot	-51 144	-25 000	-250 000	-25 000	-25 000
Maan myynti, tulot	0	10 000	10 000	10 000	10 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Paljakka Huvikallio ulkoilualue, menot	-12 464				
Paljakka Huvikallio ulkoilualue, tulot	2 147				
Karavaanialueen kehittäminen			-50 000		
Kiinteät rakenteet ja laitteet, menot yhteensä	-12 464	0	-50 000	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, tulot yhteensä	2 147	0	0	0	0
Koneet ja laitteet					
Asianhallintajärjestelmä		-18 000	-15 000		
Tk:n laiteinvestoinnit, keittiö	-15 329	-60 000			
Valt.salin äänentoisto ja akustiikka			-25 000		
Koneet ja laitteet, menot yhteensä	-15 329	-78 000	-40 000	0	0
Koneet ja laitteet, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Sijoitukset ja muut pitkävaikutteiset menot					
Yhtylä-Kairikko valokuidun runkoverkko, menot	-297 412				
Yhtylä-Kairikko valokuidun runkoverkko, tulot	168 033				
Kiuruveden luoteisosan valokuidun kuntarahaost	-35 000				
Hovin alueen valokuidun runkoverkko, menot	-21 737	-200 000	-10 000		
Hovin alueen valokuidun runkoverkko, tulot		159 315			
Pyhänet Savon Kuituverkko yht.			-25 000		
Osakkeiden osto	-500				
Osakkeiden myynti					
Sijoitukset ja muut pitkävaik.menot yhteensä	-354 649	-200 000	-35 000	0	0
Sijoitukset ja muut pitkävaik.tulot yhteensä	168 033	159 315	0	0	0
Kaupunginhallitus					
Menot / Määräraha yhteensä	-433 586	-303 000	-375 000	-25 000	-25 000
Tulot / Tuloarvio yhteensä	170 180	169 315	10 000	10 000	10 000
Netto	-263 406	-133 685	-365 000	-15 000	-15 000

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Sivistyslautakunta					
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Koulujen ja päiväkotien piha-alueet		-15 000		-10 000	-10 000
Kulttuuritalon äänentoisto	-13 578				
Monitoimireitti Hingunniemi-Iisalmen raja				-30 000	
Urheilukentän perusparannus, menot		-300 000	-483 000		
Urheilukentän perusparannus, tulot		50 000	119 000		
Tenniskentän parantaminen					-65 000
Kuntoportaat, omarahoitusosuus				-20 000	
Seniioriikuntapaikka, menot	-5 757				
Seniioriikuntapaikka, tulot	5 757				
Kiinteät rakenteet ja laitteet, menot yhteensä	-19 335	-315 000	-483 000	-60 000	-75 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet, tulot yhteensä	5 757	50 000	119 000	0	0
Koneet ja laitteet					
Varhaiskasvatus kalusto	-6 398	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Lukion kalusto	-20 418	-22 000	-30 000	-20 000	-20 000
Perusopetuksen kalusto	-33 127	-18 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kansalaisopisto, keramiikkauuni		-11 000			
Lukio ja Satumetsä valvontakamerat		-10 000			
Koneet ja laitteet, menot yhteensä	-59 943	-71 000	-60 000	-50 000	-50 000
Koneet ja laitteet, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Sivistyslautakunta					
Menot / Määräraha yhteensä	-79 278	-386 000	-543 000	-110 000	-125 000
Tulot / Tuloarvio yhteensä	5 757	50 000	119 000	0	0
Netto	-73 521	-336 000	-424 000	-110 000	-125 000

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tekninen lautakunta					
Rakennusvalvonta					
Rakennuslupien digitointi		-12 000	-12 000	-12 000	-12000
Kiinteistöveroprojekti	-4 714	-50 000	-100 000	-50 000	-50000
Rakennusvalvonta, menot yhteensä	-4 714	-62 000	-112 000	-62 000	-62 000
Rakennusvalvonta, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Kiinteistöt					
Kiinteistöautomaation päivitys	-20 004	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kiinteistöjen sisäilma- ja kuntoselvitykset	-18 218	-40 000	-50 000	-40 000	-40 000
Kaupungin varikon muutostyöt					-50 000
Kaupungintalon korjaukset	-30 548	-250 000	-250 000		
Lassi-Pekan purku ja paik. alueen rakentaminen		-150 000	-30 000		
Väreen tontin käytön suunnittelu ja toteutus					-120 000
Eläinlääkäreiden tilat		-500 000	-20 000		
Väistötilavaraus			-200 000	-200 000	-200 000
Ennalta arvaamattomat korjaustyöt	-66 069	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Terveyskeskuksen korjaukset	-12 851	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Virranrannan peruskorjaus	-48 019				
Virranrannan peruskorjauksen 4. vaihe, menot	-32 903	-750 000	-715 000		
Virranrannan peruskorjauksen 4. vaihe, tulot		160 000	190 000		
Leivosen toimenpiteet			-40 000	-20 000	
Lukion A-rakennus		-50 000			
Kyläkoulujen kunnostus				-50 000	-35 000
Koulu- ja kiinteistöselvitys	-27 833	-30 000			
Lukion korjaus, vesikatto			-135 000		
Koulukeskus yleis-, hankesuunnitelma			-100 000	-100 000	
Koulukeskus perusk, rakentaminen					-4 000 000
Jää-, liikunta-, uimahallin ja nuor.talon kunnostus	-42 465	-35 000	-50 000	-35 000	-35 000
Liikuntahallin korjaustyöt		-40 000	-40 000		
Kulttuuritalon korjaukset		-10 000	-35 000	-10 000	-10 000
Yrityskiinteistöt Oy:ltä siirtynyt omaisuus	-1 149 000				
Kiinteistöt, menot yhteensä	-1 447 910	-1 945 000	-1 755 000	-545 000	-4 580 000
Kiinteistöt, tulot yhteensä	0	160 000	190 000	0	0

Tiet ja alueet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Yhdyskuntasuunnittelu					
Paikkatietojärjestelmä		-10 000	-20 000	-10 000	
Asemakaavan saneeraus		-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Teollisuusalueiden maa-alueiden kaavoitus			-50 000	-20 000	
Kadut					
Yleinen kaavatiesuunnittelu		-10 000		-20 000	
Katupäällysteiden uusiminen	-4 596	-50 000	-50 000	-30 000	-30 000
Asuntokatuojen korjaus (viem.saneerauskohteissa)	-170 466	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Ahonpääntie	-77 088				
Virastokatu-Harjukatu-Apteekintie	-30 501				
Kokoojakadut		-200 000	-230 000	-150 000	-150 000
Yleisen alueen lohkominen		-15 000	-15 000		
Liikenneturvallisuus	-10 282	-30 000	-10 000	-10 000	-10 000
Yksityistiet (perusparannushankkeet)	-30 446	-80 000	-60 000	-60 000	-60 000
Tievalaistus (val. vaihto, valoverkon muutos- ja t	-11 001	-30 000	-25 000	-20 000	-20 000
Työkoneet/tiet ja alueet, menot		-130 000			
Työkoneet/tiet ja alueet, tulot		20 000			
Puistot , yleiset alueet, vesialueet					
Puistot		-20 000		-10 000	-10 000
Leikkikentät		-20 000		-10 000	-10 000
Muut alueet	-13 807	-10 000		-10 000	-10 000
Vesi- ja ympäristöhankkeet		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Ranta-alueet		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Niemisjärven kunnostus, menot	-133 741				
Niemisjärven kunnostus, tulot	74 915				
Tiet ja alueet, menot yhteensä	-481 928	-700 000	-555 000	-445 000	-395 000
Tiet ja alueet, tulot yhteensä	74 915	20 000	0	0	0

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vesi- ja viemärlaitos					
Vesilinjat ja vesihuolto					
Vesihuollon suunnittelu	-8 276	-30 000	-30 000	-35 000	-30 000
Salmijärven vesilinja	-11 327				
Pohjoisosan paineenkorotusasema	-33 339				
Sadevesiviemärit	-25 526	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Jv-purkuputken virtausolosuhteiden parantaminen		-350 000			
Taloliittymät	-63 964	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Vesiverkoston saneeraus vuosittain	-23 232	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000
Vesimittareiden uusiminen	-19 766	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Jätevesiviemärit	-189 200	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Vesihuollon muut kiinteät rakenteet					
Jätevesipumppaamojen kunnostus	-15 052	-20 000	-25 000	-25 000	-15 000
Jätevedenpuhdistamon saneeraus	-1 307 875				
Vesitornin korjaustyöt		-30 000			
Vesihuoltoavustukset		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Vesivuotoselvityksen päivittäminen		-40 000			
Vv-laitos tiedonsiirron kehittäminen	-25 053	-25 000	-10 000	-10 000	
Vesihuollon koneet					-40 000
Jätevedenpuhdistamon koneet			-10 000	-10 000	
Vesi- ja viemärlaitos, menot yhteensä	-1 722 610	-875 000	-455 000	-460 000	-565 000
Vesi- ja viemärlaitos, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta					
Menot / Määräraha yhteensä	-3 657 162	-3 582 000	-2 877 000	-1 512 000	-5 602 000
Tulot / Tuloarvio yhteensä	74 915	180 000	190 000	0	0
	-3 582 247	-3 402 000	-2 687 000	-1 512 000	-5 602 000
KOKO KAUPUNKI / INVESTOINNIT YHTEENSÄ:					
MENOMÄÄRÄRAHAT YHTEENSÄ	-4 170 026	-4 271 000	-3 795 000	-1 647 000	-5 752 000
TULOARVIOT YHTEENSÄ	250 851	399 315	319 000	10 000	10 000
NETTO	-3 919 174	-3 871 685	-3 476 000	-1 637 000	-5 742 000

VUODEN 2023 INVESTOINTIEN PERUSTELUT

KAUPUNGINHALLITUS

Vastuhenkilö kaupunginjohtaja:

Maan hankinta:

Maanhankintatarpeet ja infratarpeet 250.000 €

Kiinteät rakenteet:

Karavaanialueiden kehittäminen

Kiuruveden urheilukentän remontin myötä alueelle ei voida enää järjestää karavaanipaikkoja mm. Iskelmäviikkojen aikana. Tämän seurauksena karavaanipaikkojen määrä vähenee. Tämän myötä Kiuruvedelle tarvitaan lisää karavaanipaikkoja, jotta isoja massatapahtumia on mahdollista järjestää jatkossakin Kiuruvedellä.

Koneet ja laitteet:

Asianhallintajärjestelmä:

Kuntatoimiston asiahallintajärjestelmän laajennus, sähköisen säilyttämisen arkistointijärjestelmä ja tietojen konversio 15.000 euroa.

Valtuustosalin äänentoiston ja akustiikan parantaminen:

Valtuustosalin akustiikan ja äänentoiston parantaminen ja ajantasaistaminen on tarpeen runsaan ja pitkäkestoisen useilta eri tahoilta saadun asiaa koskevan palautteen johdosta. Tarkoituksena on kohtuullisilla kustannuksilla saada salin akustiikka ja äänentoisto vastaamaan pääosiltaan asianmukaista tasoa, jolla voidaan turvata erilaisten fyysisten kokousten ja tilaisuuksien järjestämisedellytykset myös tulevaisuudessa.

Muut pitkävaikutteiset menot:

Hovin alueen valokuituverkko

Varaudutaan Hovin alueen valokuituverkkohankkeen jälkitöihin.

Pyhänet/Savon Kuitu valokuituyhteistyö

Varaudutaan mahdolliseen yhteistyöhankkeeseen, jolla rakennetaan valokuitua muutamaan katvealueeseen Kiuruveden ja Pyhäjärven rajalla.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuhenkilö sivistystoimen vastaava

Kiinteät rakenteet:

Urheilukentän perusparannus jatkuu vuoden 2023 aikana. Avustus ja kulut jakaantuvat vuodelle 2022 ja 2023 tehtyjen töiden mukaan, valtaosa töistä jää kesäkaudelle 2023.

Koneet ja laitteet

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kalusto sisältää tietoteknisten (tietokone, iPad, dokumenttikamera, dataprojektori) laitteiden hankintaa sekä osin myös tarvittavaa tuolien ja työpöytien uusimista. Lukion kalustohankinta sisältää lukiolaisille hankittavat tietokoneet ohjelmistoihin ja huoltoineen. Mahdollisesti myös laitteiden uusimista määrärahan puitteissa, vuoden 2022 määräraha ei riittänyt kokonaan oppilaskoneiden hankintaan, joten muu opetuskaluston uusiminen jäi hankkimatta.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Rakennuslupien digitointi

Digitointiprojektin käynnistäminen. Valmius on olemassa vuodesta 2023 lähtien. 12.000 euroa

Kiinteistöveroprojekti

Kiuruveden kaupunginvaltuusto on päättänyt yhtenä talouden tasapainottamisen keinona käynnistää kiinteistöveroselvityksen. Selvityksen tarkoituksena on selvittää rakennukset, jotka eivät ole Kiuruveden kaupungin rakennusrekisterissä ja saada ne kiinteistöverotuksen piiriin. Tarkoituksena on myös selvittää, että kaupungin rakennusrekisterissä olevien rakennusten tiedot liittyen kiinteistöverotukseen ovat oikein. Projektin vaikutuksena kiinteistöverojen tuotto nousee, mutta tarkkaa vaikutusta on mahdotonta etukäteen arvioida. Myös rakennusvalvonnan tuottojen voidaan arvioida nousevan projektin aikana, jos ja kun luvattomia rakennuksia löytyy ja niille haetaan tarvittavat luvat. Ensimmäiset maastotyöt on toteutettu vuonna 2022. Projektille esitetään jatkoa ja etupainotteinen toteuttaminen on suotavaa. 100 000 euroa.

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Kiinteistöjen sisäilma ja kuntoselvitykset

Tarpeiden (käyttäjätarpeet, realisointi tvs.) mukaisten sisäilma- ja kuntoselvitysten toteuttaminen. 50 000 euroa.

Kiinteistöautomaation päivitys

Automaatiojärjestelmäpäivitykset ja energiatehokkuus. 20 000 euroa

Kaupungintalon korjaukset

Peruskuntoarvion mukaiset korjaustoimenpiteet. Vesikaton I-vaiheen (eteläinen osa) saneeraus ja aurinkosähköjärjestelmä. 250 000 euroa.

Lassi-Pekan purku ja paikoitusalueen rakentaminen

Pysäköintialueen viimeistelytyöt, asfaltointi. 30 000 euroa.

Väistötilavaraus

Varautuminen väistötilojen toteuttamiseen olevaan rakennuskantaan. 200 000 euroa.

Eläinlääkäreiden tilat

Piha-alueen viimeistelytyöt, asfaltointi. 20 000 euroa.

Ennalta arvaamattomat kunnostustyöt

Varaudutaan ennalta arvaamattomiin korjaustöihin. Esimerkiksi sisäilmakorjaukset. 50 000 euroa

Terveyskeskuksen korjaukset

Vuosittaiset korjaukset ja laitehankinnat. 20 000 euroa.

Virranrannan peruskorjauksen 4. vaihe

Virranrannan peruskorjauksen 4. vaihe sisältää Kotirannan tilojen peruskorjauksen senioriasunnoiksi. Hankkeelle on saatu ARA:lta myönteinen avustuspäätös. Työt ovat alkaneet vuoden 2022 lopussa. Menot 715 000 euroa ja tulot 190 000 euroa.

Leivosen toimenpiteet

Sähköliittymäselvitykset, purkutöiden suunnittelu. 40 000 euroa.

Koulukeskuksen yleis-, hanke- ja rakennussuunnittelu

Koulukeskuksen tarveselvitys ja hankesuunnittelu. 100 000 euroa.

Lukion vesikaton kunnostaminen

Varmistetaan käyttöiän ja -kelpoisuuden jatkuminen min. 10 vuotta. Akuutti tilanne todettu ja selvitetty vuonna 2022. 135 000 euroa.

Jää-,liikunta-, uimahallin ja nuorisotalon kunnostus

Energiatehokkuuden parantaminen ja laitehankinnat. 50 000 euroa.

Liikuntahallin tarveselvitys ja korjaussuunnitelma

Korjausavustuksien saaminen edellyttää tutkimuksia ja korjaussuunnitelmaa. Hanke ei käynnistynyt vuonna 2022. 40 000 euroa.

Kulttuuritalon korjaukset

Valaistuksen päivittäminen (LED), energiatehokkuus. Keittiötilojen lattiakorjaukset. 35 000 euroa.

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Paikkatietojärjestelmä

Valmius paikkatietojärjestelmän päivittämiseen ja tiedon täydentämiseen. 20 000 euroa

Asemakaavan saneeraus

Vuosittainen asemaakaavan saneeraustyö sekä päivitykset. 15 000 euroa

Teollisuusalueiden maa-alueen kaavoitus

Valmius teollisuusalueiden kaavoitukseen. 50 000 euroa

Katupäällysteiden uusiminen

Huonokuntoisten katupäällysteiden uusiminen ja paikkaus. Vuonna 2023 tarkoitus toteuttaa kevyen liikenteen väylien täsmäkorjauksien lisäksi mm. Hovinpellon korjauspäällystys. 50 000 euroa.

Asuntokatuja korjaus

Vesi- ja viemärlaitoksen saneerausohjelman mukaiset katukohteet. Vuonna 2023 on tarkoitus päällystää vuonna 2022 perusparannettu Salmisentie. 50 000 euroa

Kokoojakadut

Niemistenkadun perusparannus välillä Hovintie-Turvetie. Ajouradan saneerauksen yhteydessä rakennetaan välille myös kevyen liikenteen väylä. Asfalttipäällystys ja viimeistelytyöt ajoittuvat vuoteen 2024. Savon Voiman verkostotöiden vuoksi Niemistenkadun hankkeen aloitus siirtyi vuodelle eteenpäin. 230 000 euroa.

Yleisen alueen lohkominen

Katualueiden haltuunotto ja maanvaihdot asemakaavassa osoitetun mukaiseksi. 15 000 euroa.

Yksityistiet

Yksityisteiden parantamishankkeet, joissa valtionavustus hankkeen kustannuksista on 50 % ja kaupunginavustus 30 %. Siltojen parannushankkeissa valtionavustus on 75 % ja kaupunginavustus 15 %. 60 000 euroa.

Tievalaistus

LED-valaistukseen siirtyminen saneerausten yhteydessä, energiatehokkuus. 25 000 euroa.

Ranta-alueet

Vierasvenesatama-alueen laituri- ja aluekorjaukset. Osa laiturirakenteista ovat vanhentuneet ja kärsineet ilkeistä. 10 000 euroa.

Vesi- ja ympäristöhankkeet

Yleishyödyllisten vesistökuunnostushankkeiden avustaminen yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. 20 000 euroa.

Vesihuollon suunnittelu

Yleis- ja rakennussuunnitelmien laadinta, riskienhallinta. 30 000 euroa.

Jätevesiviemärit

Jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräysten kohdan 5 mukaan viemäriverkoston vuotovesien vähentämiseen tähtävää saneerausohjelmaa on noudatettava ja korjaustoimia on tehtävä siten, että vuotovesien määrä saadaan rajoitettua keskimäärin enintään 30 prosenttiin tulovirtaamasta. Vuotovesien määrää on saatu vähennettyä merkittävästi suunnitelmallisella saneerauksella. 200 000 euroa.

Sadevesiviemärit

Verkoston rakentaminen ja hulevesien hallinta. 30 000 euroa.

Taloliittymät

Taloliittymien rakentaminen. 60 000 euroa.

Vesiverkoston saneeraus vuosittain

Vesijohtoverkoston ja siihen liittyvien laitteiden saneeraus. 50 000 euroa

Vesimittareiden uusiminen

Mittareiden vaihto vuosittaisen työohjelman mukaisesti. 30 000 euroa.

Jätevesipumppaamoiden kunnostus

Verkoston ja laitteiden päivittäminen. 25 000 euroa.

Vesihuoltoavustukset

Avustukset omatoimiseen vedenhankintaan ja ylipitkiin talolinjoihin. 10 000 euroa.

Tiedonsiirron kehittäminen

Projektin loppuun vieminen vuosien 2023–2024 aikana. 10 000 euroa.

Jätevedenpuhdistamon koneet ja laitteet

Puhdistamon toimintojen ylläpitäminen ja lupaehtojen täytyminen. 10 000 euroa.

3.7. POISTOSUUNNITELMA

	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto/ 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3–5 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta Tasesuositus: kuluksi
Tutkimus- ja kehittämismenot	
ATK-ohjelmat	
- laaja ohjelmat	5 vuotta
- muut ohjelmat	3 vuotta
Muut menot	3–20 vuotta
- esim. rahoitusosuudet muiden yhteisöjen pysyvien vast. hankintamenoihin meillä yksityistiet 20 v.)	
- tavanomaista suuremmat kaavoitusmenot (5 vuotta)	
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto/
Hallinto- ja laitosrakennukset	
- kiviset	50 vuotta
- puiset	40 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
- kiviset	30 vuotta
- puiset	20 vuotta
Talousrakennukset	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	
- kiviset	50 vuotta
- puiset	40 vuotta
Asuinrakennukset	40 vuotta
Muut rakennukset	40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet	25 vuotta
Tori	30 vuotta
Puistot, urheilu- ja piha-alueet, sillat	20 vuotta
Laiturit	10 vuotta
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto	40 vuotta
Vedenottamo	50 vuotta
Vesilaitoksen ja puhdistamon koneet	10–50 vuotta
Vesistöjen kunnostus	20 vuotta
Ulkovalaistus, sähköjohdot, muuntoasemat	20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	10 vuotta
Muut kaapeliverkot	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet, hissit ja rakenteet	15 vuotta
Koneet ja kalusto	Tasapoisto/
Kuljetusvälineet	5 vuotta
Liikkuvat työkoneet	5 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta
Atk-laitteet	3–5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	Käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa
Pienhankintojen aktivointiraja 10.000 euroa.	

Liitteet

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUOSILLE 2023 -2025 (henkilötyövuosia)

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
YLEISPALVELUKESKUS				
Yleishallinto				
Kaupunginjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Hallinto- ja talousjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Taloussihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
Kaupunginjohtajan sihteeri	1,00	1,30	1,00	1,00
Toimistos sihteeri	1,80	2,80	1,80	1,80
Palkkasihteeri	2,00	2,00	2,00	2,00
Arkistosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
Pääkirjanpitäjä	1,00	1,00	1,00	1,00
Laskentasihteeri	2,00	2,00	2,00	2,00
Ruokapalvelupäällikkö	0,00	0,83	0,83	0,83
Työsuojelupäällikkö	0,15	0,17	0,17	0,17
Harjoittelija	0,00	0,17	0,00	0,00
Yleishallinto yhteensä	11,95	14,27	12,80	12,80
Ruokahuolto				
Ruokapalvelupäällikkö	1,00	0,00	0,00	0,00
Ravitsemistyönjohtaja	2,00	0,00	0,00	0,00
Ravitsemistyöntekijä	18,88	0,00	0,00	0,00
Dieettikeittäjä	1,00	0,00	0,00	0,00
Ruoanjakaja-siivooja	1,78	0,00	0,00	0,00
Vastaava ruoanjakaja-siivooja	1,27	0,00	0,00	0,00
Yhdistelmä työntekijä	2,64	0,00	0,00	0,00
Ruokahuolto yhteensä	28,57	0,00	0,00	0,00
Elinkeinojen kehittäminen				
Yritysneuvoja	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimistos sihteeri	0,20	0,20	0,20	0,20
Elinkeinojen kehittäminen yhteensä	1,20	1,20	1,20	1,20
Maaseutuhallinto (yhteistoiminta-alue)				
Maataloussihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
Maaseutus sihteeri	2,60	4,00	2,60	2,60
Harjoittelija	0,40	0,00	0,40	0,40
Maaseutuhallinto yhteensä	4,00	5,00	4,00	4,00
YLEISPALVELUKESKUS YHTEENSÄ	45,72	20,47	18,00	18,00

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
OPETUS- JA SIVISTYSPALV. KESKUS				
Varhaiskasvatus				
<i>Päivähoidon hallinto</i>				
Varhaiskasvatuksen johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Perhepäivähoidonohjaaja	1,00	0,00	0,00	0,00
Toimistosihtööri	0,70	0,70	0,70	0,70
<i>Perhepäivähoito</i>				
Perhepäivähoidon ohjaaja	0,00	1,00	1,00	1,00
Perhepäivähoitaja (omassa kodissa)	14,00	12,00	12,00	12,00
Perhepäivähoitaja (perheessä/ työparina)	3,00	3,00	3,00	3,00
<i>Ryhmäperhepäivähoito</i>				
Ryhmäperhepäivähoitaja	2,00	3,00	3,00	3,00
Lastenhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Yhdistelmätyöntekijä	1,00	0,00	0,00	0,00
<i>Erityispäivähoito</i>				
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2,00	2,00	2,00	2,00
Erityisavustaja	1,00	0,00	0,00	0,00
Ryhmäavustaja	4,00	5,00	5,00	5,00
<i>Kuorevirran päiväkot</i>				
Päiväkodin johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Opettaja	4,00	3,00	3,00	3,00
Lastenhoitaja	4,60	5,00	5,00	5,00
Päiväkotiapulainen	1,50	1,50	1,50	1,50
<i>Satumetsän päiväkot</i>				
Päiväkodin johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Opettaja	10,00	10,00	10,00	10,00
Lastenhoitaja	14,00	14,00	14,00	14,00
Päiväkotiapulainen	2,00	2,00	2,00	2,00
Varhaiskasvatus yhteensä	68,80	66,20	66,20	66,20

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
	Lv 2021 -2022	Lv 2022 - 2023	Lv 2023 - 2024	Lv 2024 - 2025
Hallinto				
Sivistystoimen vastaava	0,40	0,40	0,40	0,40
Toimistos sihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
Hallinto yhteensä	1,40	1,40	1,40	1,40
Perusopetus				
<i>Hallinto</i>				
Rehtori	1,70	1,70	1,70	1,70
Koulusihteeri	1,70	1,70	1,70	1,70
<i>Esiopetus</i>				
Esiluokanopettaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Koulunkäynninohjaaja				
<i>Perusopetus</i>				
Luokanopettaja	27,00	24,00	24,00	24,00
Lehtori	14,48	13,51	13,51	13,51
Tuntiopettaja	4,38	4,76	4,76	4,76
Koulukuraattori	1,40	0,00	0,00	0,00
Koulupsykologi	0,60	0,00	0,00	0,00
Koulunkäynninohjaaja	7,81	6,84	6,84	6,84
Tsemppari / ohjaaja				
<i>Erityisopetus</i>				
Rehtori	0,30	0,30	0,30	0,30
Erityisluokanopettaja	6,00	6,00	6,00	6,00
Erityisopettaja	3,00	2,75	2,75	2,75
Lehtori	0,13	0,71	0,71	0,71
Koulusihteeri	0,30	0,30	0,30	0,30
Koulunkäynninohjaaja	6,51	7,11	7,11	7,11
<i>Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta</i>				
Koulunkäynninohjaaja	2,40	2,55	2,55	2,55
<i>Ammatillinen opetus</i>				
Koulukuraattori	0,10	0,00	0,00	0,00
Koulupsykologi	0,10	0,00	0,00	0,00
Perusopetus yhteensä	78,91	73,23	73,23	73,23
Lukiokoulutus				
<i>Hallinto</i>				
Rehtori	0,60	0,60	0,60	0,60
Koulusihteeri	0,30	0,30	0,30	0,30
<i>Lukio-opetus</i>				
Lehtori	10,00	9,70	9,00	9,00
Laaja-alainen erityisopettaja	0,20	0,20	0,20	0,20
Koulukuraattori	0,00	0,00	0,00	0,00
Koulupsykologi	0,00	0,00	0,00	0,00
Lukiokoulutus yhteensä	11,10	10,80	10,10	10,10
Kansalaisopisto				
Rehtori	1,00	1,00	1,00	1,00
Tekstilityönopettaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimistos sihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
Kansalaisopisto yhteensä	3,00	3,00	3,00	3,00

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
<i>Kirjasto</i>				
Kirjastonjohtaja	0,50	0,50	0,50	0,50
Kirjastonhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Kirjastosihtööri	2,00	2,00	2,00	2,00
Informaatikko	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimistosihtööri	0,30	0,30	0,30	0,30
<i>Kulttuuritoimi</i>				
Kulttuurisihtööri	0,50	0,50	0,50	0,50
Toimistosihtööri	0,70	0,70	0,70	0,70
<i>Sivistyspalvelut yhteensä</i>	6,00	6,00	6,00	6,00
Vapaa-aikapalvelut				
<i>Liikuntapalvelut</i>				
Liikuntasihtööri	1,00	1,00	1,00	1,00
Erytysliikunnanohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Liikunnanohjaaja	3,77	3,77	3,77	3,77
Liikuntapaikkamestari	1,00	1,00	1,00	1,00
Liikuntapaikkahoitaja	2,20	1,30	1,30	1,30
<i>Nuorisopalvelut</i>				
Nuorisosihtööri	1,00	1,00	1,00	1,00
Nuoriso-ohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Yksilövalmentaja	0,60	1,00	1,00	1,00
Työvalmentaja	3,00	3,00	3,00	3,00
Etsivän nuorisotyön ohjaaja	2,00	2,00	2,00	2,00
<i>Vapaa-aikapalvelut yhteensä</i>	16,57	16,07	16,07	16,07
OPETUS- JA SIVISTYSPALV.KESKUS YHTEENSÄ	185,78	176,70	176,00	176,00

TEKNINEN PALVELUKESKUS	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Hallinto				
Tekninen johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimistos sihteeri	2,00	2,00	2,00	2,00
Hallinto yhteensä	3,00	3,00	3,00	3,00
Rakennusvalvonta				
Rakennustarkastaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimistos sihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakennusvalvonta yhteensä	2,00	2,00	2,00	2,00
Tiet ja alueet				
Ympäristöinsinööri				
Maanmittausinsinööri	1,00	1,00	1,00	1,00
Vihertyönohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Yhdyskuntateknikko	1,00	1,00	1,00	1,00
Koneenkuljettaja, puistotyöntekijä	6,50	6,50	6,50	4,50
Tiet ja alueet yhteensä	9,50	9,50	9,50	7,50
	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kiinteistöt				
Kiinteistöpäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00
Tilapäinen rakennustyönvalvoja	0,50	0,50	0,50	0,50
Kiinteistönhoidon esimies	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistönhoitaja	6,00	5,00	5,00	5,00
Ruuanjakaja-kiinteistönhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivoustyönohjaaja	1,00	1,00	1,00	0,50
Laitoshuoltaja	12,00	12,00	12,00	12,00
Kiinteistöt yhteensä	22,50	21,50	21,50	21,00
Vesi- ja viemärlaitos				
Työmaamestari	1,00	1,00	1,00	1,00
Ammattimies	4,00	4,00	4,00	4,00
Putkiasentaja	2,00	2,00	2,00	2,00
Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	7,00	7,00	7,00	7,00
TEKNINEN PALVELUKESKUS				
YHTEENSÄ	44,0	43,0	43,0	40,5
KOKO KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ				
YHTEENSÄ	275,50	240,17	237,00	234,50

KIINTEISTÖ OY KIURUVEDEN KIURUNKULMA

TALOUSARVIO 2023

1. YLEISTÄ YHTIÖSTÄ

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma on Kiuruveden kaupungin 100 % omistama vuokrataloyhtiö.

Yhtiön toimiala on rakennuttaa, omistaa, hallita ja isännöidä kiinteistöjä, ostaa ja vuokrata alueita ja rakennuksia sekä antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja. Lisäksi yhtiö voi ostaa ja omistaa asuinhuoneistoja, sekä arvopapereita.

Rakennukset ovat valmistuneet vv. 1958–2014. Tavoitteena on tarjota terveellisiä ja turvallisia koteja hyvin hoidetussa ympäristössä.

2. TOIMINTASTRATEGIA 2023

- Asuntokannan hallittu pienentäminen
- Energian kulutuksen hillitseminen

3. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET VUODELLE 2023

a) Vuosikorjaukset

- Vuosikorjauksen määrärahat 388 060 € sisältyy kerrostalon Erätie 9:n purkamisesta johtuvia kustannuksia 155 000 €. (Purkaminen vähentää korjausinvestoinnin tarvetta siltä osin)

b) Energiätehokkuuden parantaminen

- Uusitaan ja korjataan remontin yhteydessä vesikalusteita
- Uusittu led lamppuja sitä mukaa kun on jouduttu vaihtamaan
- Kiinnitetään huomiota veden ja energian käyttöön
- Asukkaita opastetaan energian säästöön

c) Kiertotalouden monipuolinen edistäminen

- Jätteiden lajittelun opastusta jatketaan sekä seurataan sen toteutumista
- Purkukohteissa pyritään kierrättämään purkujätteet mahdollisimman tehokkaasti

d) Asiakastyytyväisyys-/kokemus

- Toteutetaan asukastyytyväisyyskysely

e) Vuokra-asumisen hinta suhteessa muihin vastaaviin toimijoihin

Vertailu alueellisiin vastaaviin yhtiöihin.

Tunnusluvut vuodelle 2023 ja suunnitelmavuosille 2024–2025

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2022- 2023 %	TS 2024	TS 2025
Asuin/m ²	31 207	31 099	28 732	-7,61	28 732	28 732
Asuntoja	590	588	565	-3,91	547	547
Vuokratulot	3 045 584	2 902 199	2 987 201	2,93	3 037 299	3 037 299
Henkilöstömäärä	4+1 osap.	4+1 osap.	4+1 osap.		4+1 osap.	4+1 osap.
kustannukset	256 789	295 000	280 000	-5,08	288 000	293 000
Vuosikorjaukset	407 409	423 671	388 060	-8,41	238 673	244 422
Lämmitys	541 373	499 969	559 713	11,95	573 195	587 000
Vesi ja jätevesi	205 237	210 299	209 495	-0,38	214 541	219 708
Sähkö	182 635	149 494	212 432	42,10	217 549	222 788
Jätehuolto	90 253	86 387	90 488	4,75	92 667	94 899
Keskivuokra €/asm ²	8,52	8,85	8,93	0,90	9,08	9,08
Käyttöaste -%	90,45 %	91,77	97,03	5,73	97,03	97,03
Liikevoitto- %	2,30 %	7,98	14,30	79,20	16,53	15,62
Omavaraisuusaste -%	29,46 %					
Oman pääoman tuotto -%	-10,35 %					
Sijoitetun pääoman tuotto -%	-0,29 %					
Pääomakulut €/ m ²	2,64	2,41	2,72	13,07	3,17	1,98
Lämmitys MWh (kaukolämpö)	5 866	5 643	5 462	-3,21	5 462	5 462
Sähkö MWh	916	734	699	-4,77	699	699
Vesi m ³	43 044	41 642	40 636	-2,42	40 636	40 636
l/vrk/asukas	144	144	141	-2,08	141	141

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023 ja suunnitelmavuosille 2024–2025

TULOSLASKELMA €	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos-%TA 2022-2023	TA 2024	TA 2025
Kiinteistön tuotot yht.	3 241 336	3 079 500	3 204 587	4,06	3 132 705	3 132 705
Luovutusvoitto	21 763					
Henkilöstökulut	-256 789	-295 000	-280 000	-5,08	-288 000	-293 000
Poistot ja arvonalentumiset	-645 243	-583 115	-401 952	-31,07	-383 962	-367 169
Kiinteistön hoitokulut	-2 010 770	-1 945 917	-2 055 345	5,62	-1 933 775	-1 974 161
Luovutustappio	-269 782					
Muut kiinteistön kulut	-5 417	-9 662	-9 000	-6,85	-9 000	-9 000
Liikevoitto	75 098	245 805	458 290	86,44	517 968	489 375
Rahoitustuotot ja -kulut	-99 458	-79 922	-128 894	61,27	-113 252	-94 055
Voitto/tappio ennen tp-siirtoja	-24 360	165 883	329 396	98,57	404 716	395 319
Satunnaiset kulut	-200					
Tilinpäätössiirrot	24 758	-165 883	-329 396	98,57	-404 716	-395 319
Tilikauden voitto/-tappio	199	0	0	0	0	0

RAHOITUSLASKELMA €	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos-%TA 2022-2023	TA 2024	TA 2025
Liikevaihto	3 141 987	3 079 500	3 090 355	0,35	3 132 705	3 132 705
Muut kiint. tuotot	121 112		114 232			
Korko- ja sijoit.tuotot	23 687	0	16 000	0,00	16 000	16 000
Nostetut luotot	0	100 000	0	100,00	0	0
Rahanlähteet yhteensä	3 286 786	3 179 500	3 220 587	1,29	3 148 705	3 148 705
<i>Rahan käyttö</i>						
Kiint.hoito+henk.kulut	-2 542 958	-2 250 579	-2 344 345	4,17	-2 230 775	-2 276 161
Korko/rah.kulut	-123 145	-79 922	-144 894	81,29	-129 253	-110 055
Investoinnit	-1 362	0	0	0,00	0	0
Lainojen lyhennykset	-890 671	-822 056	-810 106	-1,45	-978 688	-588 808
Rahan käyttö yhteensä	-3 558 136	-3 152 557	-3 299 345	4,66	-3 338 716	-2 975 025
Toimintapääoman muutos	-271 350	26 943	-78 758	392,31	-190 011	173 680

Lainanantaja	Lainat 1.1.2023	Korot	Lyhennykset
Rahalaitoslainat	6 858 810	133 221	791 158
Eläkelainat	108 900	2 015	18 150
Kaupungin lainat	332 970	9 609	798
Yhteensä	7 300 680	144 845	810 106
Lainojen korot ja lyhennykset yhteensä			954 951

4. KEHITYSNÄKYMÄT SUUNNITTELUVUOSINA 2024-2025

Väestön väheneminen asettaa haasteen pitää käyttöasteen riittävän korkeana.

Talous tiukkenee vuonna 2024 lainojen lyhennysten kasvaessa vuodesta 2023.
(817 010 €→978 688 €:n)

Suunnitteluvuosien 2024–25 menoja on hankala tässä vaiheessa arvioida. (inflaatio voi olla enemmän kuin 2 %.

Yhtiön pääomakustannukset ja velan määrä vähenee suunnittelukauden jälkeen vuonna 2025 pääomakustannukset ovat noin 700 000 € ja vuoden lopussa velkaa noin 5 milj. euroa. Jonka jälkeen on mahdollisuus aloittaa rakennusten uudistamista.
(uudis-/peruskorjaustuotanto)

KIURUNKULMAN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT

Riski	Todennäköisyys	Merkitys/ Vaikutus	Nykyiset hallintakeinot	Nykyisen	Tulevat hallintakeinot	Yhteyshenkilö
Henkilökunnan äkillinen pitkä sairausloma	Epätodennäköinen	Suuri	Henkilökunta hallitsee osittain toisten	2- Kohtalainen	Yhteistyö samaa ohjelmitoa käyttävien kanssa	Toimitusjohtaja
Tulipalo	Epätodennäköinen	Suuri	Palomääräysten noudattaminen, vakuutukset, palo -ja pelastussuunnitelmat	3- Riittämätön	Käyttäjien opastus, riskikartoitus, palo- ja pelastussuunnitelmien päivitys	Toimitusjohtaja
Vesivahinko	Todennäköinen	Pieni	Ei varauduttu, vakuutukset	3- Riittämätön	Kuntotutkimukset	Toimitusjohtaja
Katkos tietoliikenne-yhteyksissä	Epätodennäköinen	Suuri	Ei mahdollisuutta varautua	3- Riittämätön	Ulkopuolinen toimija, ei mahd. vaikuttaa	Toimitusjohtaja
Väkivalta asiakkaiden taholta kiinteistöissä ja toimistossa (henkilökunta)	Epätodennäköinen	Suuri	Henkilökohtaiset turvavälineet, varovaisuus	2- Kohtalainen	Opastus asiakkaan kohtaamiseen, koulutus väkivaltilanteeseen	Toimitusjohtaja
Yleisavainten katoaminen	Epätodennäköinen	Suuri	Turva avainkaapit, avain kuittaukset	2- Kohtalainen	Uudet sarjoitukset	Toimitusjohtaja
Vuokralaisten muutto muualle	Todennäköinen	Suuri	Kohtuullinen vuokrataso	3- Riittämätön	Vaikea hallita, riippuu useasta tekijästä	Toimitusjohtaja